

**T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI
2018-YL-035**

**AYDIN VEYSİPAŞA MAHALLESİ TARİHİ
DOKUSUNUN KENT KİMLİĞİNE KATKISI**

Nur ÖZER

**Tez Danışmanı:
Doç. Dr. Çiğdem KILIÇASLAN**

AYDIN

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nur ÖZER tarafından hazırlanan “AYDIN VEYSİPAŞA MAHALLESİ TARİHİ DOKUSUNUN KENT KİMLİĞİNE KATKISI” başlıklı tez, 07/08/2018 tarihinde yapılan savunma sonucunda aşağıda isimleri bulunan jüri üyelerince kabul edilmiştir.

	Ünvanı, Adı Soyadı	Kurumu	İmzası
Başkan :
Üye :
Üye :

Jüri üyeleri tarafından kabul edilen bu Yüksek Lisans tezi, Enstitü Yönetim KurulununSayılı kararıyla tarihinde onaylanmıştır.

Prof. Dr. Aydın ÜNAY
Enstitü Müdürü

T.C.
AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
AYDIN

Bu tezde sunulan tüm bilgi ve sonuçların, bilimsel yöntemlerle yürütülen gerçek deney ve gözlemler çerçevesinde tarafımdan elde edildiğini, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kuralların gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

.././....

İmza

Nur ÖZER

ÖZET

AYDIN VEYSİPAŞA MAHALLESİ TARİHİ DOKUSUNUN KENT KİMLİĞİNE KATKISI

Nur ÖZER

Yüksek Lisans Tezi, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Çiğdem KILIÇASLAN

2018, 214 sayfa

Toplumsal kurumların ve değerlerin oluşması ve bireysel hayata yansması konusunda kentsel mekânların büyük önemi vardır. Zamanla bu değerler, kente bir kimlik kazandırmakta ve tarih boyunca adeta o kentin temel özelliğini gösteren bir boyuta taşınmaktadır. Bugün kentlerin kendilerine özgü kimlikleri her zamankinden çok daha fazla önem arz etmektedir. Hatta kentlerin kendi kimliklerini ortaya koyabilmeleri için projeler geliştirilmeye çalışılmaktadır. Kentlerin yapısı, kültürü, tarihi dokusu, kentsel alan kullanımları özenle vurgulanmaktadır. Bu çalışmanın amacı; tarihi dokusuyla ön plana çıkması gereken Aydın Veysipaşa Mahallesi'nin, Aydın kent kimliği üzerine etkilerini araştırmaktır. Çalışmada, Veysipaşa Mahallesi'nin tarihi dokusunun kent kimliği üzerine etkilerinin sosyal, mekânsal ve kültürel yansmaları irdelenmiştir. Çalışma; konu ile ilgili yerli ve yabancı literatür taramasına, ön gözlemler sonucunda belirlenen sokak ve tarihi mekanların irdelenmesi ve anket çalışmasına dayanmıştır. Çalışmanın sonucunda, Veysipaşa Mahallesi'nin kent kimliği açısından önemi, içerdiği tarihi yapı, mekân ve işaret öğelerinin, sokak bütününde ele alınarak imgesel etkisinin ön plana çıkarılması ve geliştirilmesi konusunda öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kimlik, Tarihi Doku, Kent Kimliği, Aydın, Veysipaşa Mahallesi

ABSTRACT

CONTRIBUTION OF THE HISTORICAL PATTERN OF AYDIN VEYSİPAŞA DISTRICT TO THE CITY IDENTITY

Nur ÖZER

Graduate Thesis, Landscape Architecture

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Çiğdem KILIÇASLAN

2018, 214 pages

Urban spaces have a great importance on the formation of social institutions and values and the reflection of individual life. In course of time, these values give identity to city, and throughout history, they have become almost reflects the basic characteristics of the city. Nowadays, cities unique identity is much more important than ever. In fact, some projects are being tried to be developed so that they can introduce their identity. The structure of cities, culture, history, texture and usage of urban areas are emphasized carefully. The purpose of this study is; to investigate Aydın Veysipaşa District, which should be in the foreground with its historical texture effects on Aydın city identity. In this study, the social, spatial and cultural reflections of the effects of the historical texture of Veysipaşa District on the city identity are examined. This study based on domestic and foreign literature related to the subject, examination of street and historical places determined by preliminary observations and surveys. As a result of the work, suggestions are made about Veysipaşa District focusing on the foreground and development of the imaginary effect by taking the street as a whole considering with importance of urban identity, historical structure, and place and sign points.

Key Words: City, Identity, Historical Pattern, City Identity, Aydın, Veysipasa District

ÖNSÖZ

Öncelikle konumun şekillenmesinde, araştırma ve fikir üretiminin tüm kademelerinde desteklerini esirgemeyen, katkıları ile çalışmalarım boyunca beni yönlendiren değerli hocam ve tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Çiğdem KILIÇASLAN ile öğrenim hayatım boyunca bilgi ve birikimleriyle beni yönlendiren, üzerimde büyük emekleri olan değerli bölüm hocalarıma teşekkürlerimi sunarım.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümünden Sayın Öğr. Gör. Mükerrrem KÜRÜM hocama tez konum ile ilgili değerli bilgileri ve yönlendirmelerinden dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca zor ve yoğun çalışma süreci boyunca desteklerini esirgemeyen aile bireylerime, Sayın Güngör Yasin AYDOĞAN'a ve Sayın Ahmet Serhat KIRTAŞ'a çok teşekkür ederim.

Nur ÖZER

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	iii
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİM SAYFASI	v
ÖZET.....	vii
ABSTRACT.....	ix
ÖNSÖZ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xvii
ÇİZELGELER DİZİNİ	xxiii
1. GİRİŞ	1
1.1. Kimlik – Bireysel, Toplumsal Kimlik.....	3
1.2. Kent – Kent Kimliği – Kent Kimliğini Oluşturan Etkenler	4
1.2.1. Tarihsel Etkenler	10
1.2.2. Fiziksel Etkenler.....	10
1.2.3. Sosyal Etkenler.....	11
1.2.4. Kültürel Etkenler.....	12
1.2.5. İşlevsel Etkenler	12
1.3. Kentsel İmge – Kentsel İmge Bileşenleri.....	20
1.3.1. Yollar (Path).....	22
1.3.2. Kesişim noktaları (Node)	22
1.3.3. Yerleşim bölgeleri (District)	23
1.3.4. İşaretler / Anıtlar (Landmark)	24
1.3.5. Kenarlar (Edge).....	24
1.4. Çevresel İmge – Çevresel İmge Bileşenleri	25

1.5. Kimlik Kavramının Kent Üzerine Etkileri	26
1.6. Kentleşme – Kentlileşme Kavramları.....	27
1.7. Türkiye’de Kentleşmenin Tarihi	31
1.8. Kentleşme Sorunları	33
2. KAYNAK ÖZETLERİ.....	36
3. MATERYAL VE YÖNTEM	40
3.1. Materyal.....	40
3.2. Yöntem	46
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	61
4.1. Veysipaşa Mahallesi’nin Fiziksel Yapısı	61
4.2. Çalışma Alanı Olarak Belirlenen Sokaklara Ait Planlar ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formlarından Elde Edilen Bulgular	66
4.2.1. 1602 No’lu Sokağa Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular.....	66
4.2.2. 1629 No’lu Sokağa Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular.....	71
4.2.3. “Çankaya Caddesi’ne” Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular	78
4.2.4. “Sakarya Caddesi’ne” Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular.....	83
4.2.5. “Fevzi Çakmak Caddesi’ne” Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular.....	88
4.2.6. Cadde/Sokak’lardan Çekilen Fotoğrafların Konumu	93
4.3. Anket Çalışmalarından Elde Edilen Bulgular	94
4.3.1. Mahallede Yaşayanlara Yönelik Anket Çalışması	94
4.3.2. Uzman Görüşlerine Dayalı Anket Çalışması.....	165

4.4. Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formlarından Elde Edilen Bulguların Tartışılması	170
4.4.1. 1602. Sokak'ın Tartışılması	170
4.4.2. 1629. Sokak'ın Tartışılması	171
4.4.3. Çankaya Caddesi'nin Tartışılması	172
4.4.4. Sakarya Caddesi'nin Tartışılması.....	174
4.4.5. Fevzi Çakmak Caddesi'nin Tartışılması	175
4.5. Anket Çalışmalarından Elde Edilen Bulguların Tartışılması	176
5. SONUÇ	178
KAYNAKLAR	180
ÖZGEÇMİŞ	186

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.1. İstanbul'un cami silüeti.....	8
Şekil 1.2. Big Ben saat kulesi.....	9
Şekil 1.3. Paris Eyfel Kulesi.....	9
Şekil 1.4. Endüstri şehri Manchester'dan 1891 yılına ait bir görüntü.....	13
Şekil 1.5. Sanayi kenti niteliği taşıyan Kocaeli.....	14
Şekil 1.6. Bursa Organize Sanayi.....	14
Şekil 1.7. Üniversite kenti kimliğiyle ön plana çıkmış Oxford şehri	15
Şekil 1.8. Üniversite şehri Eskişehir	16
Şekil 1.9. Fuar kenti Hannover.....	17
Şekil 1.10. Fuar kenti İzmir.....	17
Şekil 1.11. Fuar kenti İstanbul	18
Şekil 1.12. Turizm kenti Antalya	19
Şekil 1.13. Pamukkale travertenleri	19
Şekil 1.14. İzler	22
Şekil 1.15. Düğüm/Odak Noktaları.....	23
Şekil 1.16. Bölgeler.....	23
Şekil 1.17. İşaret öğeleri.....	24
Şekil 1.18. Kenarlar.....	24
Şekil 1.19. Gecekondu yerleşimlerinden bir görünüm.....	35
Şekil 3.1. Aydın ilinin Türkiye haritasındaki konumu	40

Şekil 3.2. Veysipaşa Mahallesi'nin sınırları.....	41
Şekil 3.3. Aydın Kent Merkezi Mahalle Haritası	41
Şekil 3.4. Aydın kent merkezinin gelişme evreleri	45
Şekil 3.5. Yöntem Akış Şeması.....	49
Şekil 3.6. Mahallede yaşayanlara yönelik yapılan anket formu örneği sayfa:1. ...	52
Şekil 3.7. Mahallede yaşayanlara yönelik yapılan anket formu örneği sayfa:2. ...	53
Şekil 3.8. Mahallede yaşayanlara yönelik yapılan anket formu örneği sayfa:3. ...	54
Şekil 3.9. 1602. Sokak.....	56
Şekil 3.10. 1629. Sokak.....	57
Şekil 3.11. Çankaya Caddesi.....	58
Şekil 3.12. Sakarya Caddesi.....	59
Şekil 3.13. Fevzi Çakmak Caddesi.....	60
Şekil 4.1. 1620. Sokak.....	61
Şekil 4.2. 1620. Sokak “Sevim Paksoy’un Evi”.....	62
Şekil 4.3. 1632. Sokak.....	64
Şekil 4.4. 1630. Sokak.....	64
Şekil 4.5. 1636. Sokak.....	65
Şekil 4.6. Aydın Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi.....	65
Şekil 4.7. 1602. Sokak Planı.....	67
Şekil 4.8. Aydın Ticaret Odası	69
Şekil 4.9. Efeler Kent Belleği Araştırma Merkezi.....	69

Şekil 4.10. 1602. Sokak Atike Hanım Çeşme ve Sebili	70
Şekil 4.11. 1602. Sokak Adliye Yolu.....	70
Şekil 4.12. 1629. Sokak Planı	72
Şekil 4.13. 1629. Sokak Alihan Oğlu İsmail Türbesi.....	74
Şekil 4.14. 1629. Sokak Gümrükönü Hamamı.....	74
Şekil 4.15. 1629. Sokak Nasuh Paşa Külliyesi.....	75
Şekil 4.16. 1629. Sokak Zincirli Han Otelı	75
Şekil 4.17. 1629. Sokak Zincirli Han Otelı	76
Şekil 4.18. 1629. Sokak Cemal Bey Hamamı	76
Şekil 4.19. 1629. Sokak Çiftçilerin Evi.....	77
Şekil 4.20. 1629. Sokak.....	77
Şekil 4.21. Çankaya Caddesi.....	79
Şekil 4.22. Çankaya Caddesi Cihanoğlu Camii	81
Şekil 4.23. Çankaya Caddesi Çeşme ve Sebil	81
Şekil 4.24. Efeler Konağı ve Köprülü Veysipaşa Kültür ve Sanat Evi	82
Şekil 4.25. Çankaya Caddesi.....	82
Şekil 4.26. Çankaya Caddesi.....	83
Şekil 4.27. Sakarya Caddesi.....	84
Şekil 4.28. Üveys Paşa Camii	86
Şekil 4.29. Sakarya Caddesi Eyüp Şahin'in Evi	86
Şekil 4.30. Sakarya Caddesi.....	87

Şekil 4.31. Sakarya Caddesi	87
Şekil 4.32. Fevzi Çakmak Caddesi.....	89
Şekil 4.33. Fevzi Çakmak Caddesi Mustafa Kocabaş'ın Evi	91
Şekil 4.34. Fevzi Çakmak Caddesi Tarihi Yapı	91
Şekil 4.35. Fevzi Çakmak Caddesi Tarihi Yapı	92
Şekil 4.36. Fevzi Çakmak Caddesi.....	92
Şekil 4.37. Çekilen Fotoğrafların Konumu	93
Şekil 4.38. Ankete katılanların yaş ve cinsiyet durumu	101
Şekil 4.39. Ankete katılanların cinsiyet ve eğitim durumları	101
Şekil 4.40. Ankete katılanların yaşları ile eğitim durumları.....	102
Şekil 4.41. Ankete katılanların yaşlarına göre meslek durumları.....	102
Şekil 4.42. Ankete katılanların meslekleriyle sokakta oturma/çalışma süreleri..	103
Şekil 4.43. Ankete katılanların sokakta oturma/çalışma süreleriyle sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının incelenmesi	103
Şekil 4.44. Ankete katılanların sokakta oturma/çalışma süreleriyle sokakta geçmişe dair özledikleri herhangi bir ögenin olup olmadığının değerlendirilmesi	104
Şekil 4.45. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın fiziksel(görsel) açıdan değişmesini isteyip istemedikleri ile ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının incelenmesi.....	105
Şekil 4.46. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesi ile ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının incelenmesi.....	105
Şekil 4.47. Aynı sokakta yaşadığınız insanları tanımanın önemli olup olmadığı ile ne kadar zamandır bu sokakta oturup/çalıştıklarının incelenmesi.....	106

- Şekil 4.48. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz sorusu ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi 107
- Şekil 4.49. Ankete katılanların sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıkları ile bireyleri sokağa bağlayanın ne olduğunun incelenmesi 107
- Şekil 4.50. Ankete katılanların bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemedikleri ile yaşadıkları sokağın fiziksel(görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi 108
- Şekil 4.51. Ankete katılanların yaşadıkları sokakta korunması gereken yapıların olup olmadığı ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi 109
- Şekil 4.52. Ankete katılanların yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmaması ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi 109
- Şekil 4.53. Ankete katılanların temizlik, alt yapı hizmetleri vb. belediye hizmetlerinden memnun olup olmadıkları ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi 110
- Şekil 4.54. Ankete katılanların otopark sıkıntısı yaşayıp yaşamadıkları ile kendilerine ait özel araçlarının olup olmadığının incelenmesi 111
- Şekil 4.55. Ankete katılanların temizlik, alt yapı hizmetleri vb. belediye hizmetlerinden memnun olup olmadıkları ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmama durumunun incelenmesi 111
- Şekil 4.56. Ankete katılanların yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmama durumunun incelenmesi 112
- Şekil 4.57. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmaması ile yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması durumunun incelenmesi 113

Şekil 4.58. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın ve konutun kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini istemeleri ile yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması durumunun incelenmesi..... 113

Şekil 4.59. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın ve konutun kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini istemeleri ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmaması durumunun incelenmesi..... 114

Şekil 4.60. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilirliği ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi 115

Şekil 4.61. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliğine etkisiyle yaşadıkları sokakta en çok ilgilerini çekenlerin neler olduğunun incelenmesi ... 115

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 3.1. Veysipaşa Mahallesi Yerleşimi Genel Değerlendirme Formu.....	50
Çizelge 3.2. Sokaklar fiziksel-yaşamsal analiz formu	51
Çizelge 3.3. Uzman Anketi	55
Çizelge 4.1. Veysipaşa Mahallesi Yerleşimi Genel Değerlendirmesi.....	62
Çizelge 4.2. Veysipaşa Mahallesi Yerleşimi Genel Değerlendirmesi.....	63
Çizelge 4.3. 1602. Sokak fiziksel-yaşamsal analiz formu.....	68
Çizelge 4.4. 1629. Sokak fiziksel-yaşamsal analiz formu.....	73
Çizelge 4.5. Çankaya Caddesi fiziksel-yaşamsal analiz formu.....	80
Çizelge 4.6. Sakarya Caddesi fiziksel-yaşamsal analiz formu	85
Çizelge 4.7. Fevzi Çakmak Caddesi fiziksel-yaşamsal analiz formu.....	90
Çizelge 4.8. Demografik özellikler	95
Çizelge 4.9. Anket verileri	96
Çizelge 4.10. Anket verileri	97
Çizelge 4.11. Anket verileri	98
Çizelge 4.12. Anket verileri	99
Çizelge 4.13. Anket verileri	100
Çizelge 4.14. Anket Verileri	100
Çizelge 4.15. Ankete katılanların yaşları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz sorusunun değerlendirilmesi	116

Çizelge 4.16. Ankete katılanların yaşları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz sorusunun değerlendirilmesi (Regresyon).....	117
Çizelge 4.17. Ankete katılanların yaşları ile sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi.....	118
Çizelge 4.18. Ankete katılanların yaşları ile sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon).....	119
Çizelge 4.19. Ankete katılanların yaşları ile sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesinin değerlendirilmesi.....	120
Çizelge 4.20. Ankete katılanların yaşları ile sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesinin değerlendirilmesi (Regresyon).....	121
Çizelge 4.21. Ankete katılanların yaşları ile sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi.....	122
Çizelge 4.22. Ankete katılanların yaşları ile sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon).....	123
Çizelge 4.23. Ankete katılanların yaşları ile sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının değerlendirilmesi.....	124
Çizelge 4.24. Ankete katılanların yaşları ile sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının değerlendirilmesi (Regresyon).....	125
Çizelge 4.25. Ankete katılanların yaşları ile sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığının değerlendirilmesi	126
Çizelge 4.26. Ankete katılanların yaşları ile sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon).....	127
Çizelge 4.27. Ankete katılanların yaşları ile yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi.....	128
Çizelge 4.28. Ankete katılanların yaşları ile yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon).....	129

Çizelge 4.29. Ankete katılanların yaşları ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi	130
Çizelge 4.30. Ankete katılanların yaşları ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon).....	131
Çizelge 4.31. Ankete katılanların eğitim durumları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının değerlendirilmesi	132
Çizelge 4.32. Ankete katılanların eğitim durumları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının değerlendirilmesi (Regresyon).....	133
Çizelge 4.33. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi.....	134
Çizelge 4.34. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)	135
Çizelge 4.35. Ankete katılanların eğitim durumları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi.....	136
Çizelge 4.36. Ankete katılanların eğitim durumları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)	137
Çizelge 4.37. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi.....	138
Çizelge 4.38. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon).....	139
Çizelge 4.39. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesinin değerlendirilmesi.....	140

Çizelge 4.40. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesinin değerlendirilmesi (Regresyon) 141

Çizelge 4.41. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmasının değerlendirilmesi 142

Çizelge 4.42. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmasının değerlendirilmesi (Regresyon) 143

Çizelge 4.43. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi 144

Çizelge 4.44. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon) .. 145

Çizelge 4.45. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi 146

Çizelge 4.46. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi 147

Çizelge 4.47. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının değerlendirilmesi 148

Çizelge 4.48. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının değerlendirilmesi (Regresyon) 149

Çizelge 4.49. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi 150

- Çizelge 4.50. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon) 151
- Çizelge 4.51. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi 152
- Çizelge 4.52. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon) 153
- Çizelge 4.53. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi..... 154
- Çizelge 4.54. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon)..... 155
- Çizelge 4.55. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasının değerlendirilmesi 156
- Çizelge 4.56. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasının değerlendirilmesi (Regresyon)..... 157
- Çizelge 4.57. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığının değerlendirilmesi..... 158
- Çizelge 4.58. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon) 160

Çizelge 4.59. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi.....	161
Çizelge 4.60. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon).....	162
Çizelge 4.61. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi	163
Çizelge 4.62. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)	164
Çizelge 4.63. 1602. Sokak uzman kişilerin anket verileri	165
Çizelge 4.64. 1629. Sokak uzman kişilerin anket verileri	166
Çizelge 4.65. Çankaya Caddesi uzman kişilerin anket verileri	166
Çizelge 4.66. Sakarya Caddesi uzman kişilerin anket verileri	167
Çizelge 4.67. Fevzi Çakmak Caddesi uzman kişilerin anket verileri	168
Çizelge 4.68. Uzman anketi sonuçlarının ortalama değerleri.....	169

1. GİRİŞ

Kentler, tarih boyunca hemen her dönemde insanlar arasındaki ilişkileri, sosyal ve kültürel değişimleri içeren ve şekillendiren, demografik ve ekonomik açıdan farklılıklar gösteren fiziksel yaşam mekânlarıdır. Günümüzde, bu mekânların daha da farklılaştığı ve farklı bir kentsel süreç olduğu görülmektedir. Giderek kentsel mekânların, yeni-eski, modern, tarihi gibi ayrımlara tabi tutulduğu görülmektedir. Ekonomik dönüşümlerin etkisiyle, her geçen gün daha çok insanın kentlerde yaşadığı bir süreç yaşanmaktadır. Bu da bir yönüyle, yeni bir kent ve kentli kültürü oluşturmakta; bir yönüyle de, kentlerin kimliklerini değiştirmekte, hatta yok edebilmektedir (Kaypak, 2010).

İnsanın yaşadığı coğrafyanın birçok açıdan somut yansımaları söz konusu olabilmektedir. Örneğin, antik bir kentte yaşamın tarihi bir mirasa ve geçmişe sahip olma anlamına gelmesi gibi; kentlerin olumlu ve olumsuz olarak gündeme gelmesi de o kentte yaşayanların üzerinde etkiler oluşturabilmektedir. Ayrıca kentler, sanayi kenti, kültür kenti, eğitim kenti, ticaret kenti, hizmet kenti gibi farklı ama temel niteliğe vurgu yapan yönleri ile de değerlendirilebilmektedir. Örneğin, bir zamanlar sanayi ile özdeşleşen kentler, bugün hizmet sektörünün yoğunlaştığı toplumsal ve kişisel ihtiyaçlara karşılık veren rekreasyon alanları, kültür ve bilişim merkezleri kimliği ile ön plana çıkmaktadırlar (Kaypak, 2010).

Kimliksizlik, son yıllarda kentlerimizin büyük bir bölümünde yaşanan ve kentlilerin yaşadıkları mekanlardan kopmalarına, kentlilik hislerini ve aidiyetliklerini kaybetmelerine neden olan çok önemli bir sorundur. Geçmişte toplumsal ihtiyaçlar ve çeşitlilik dikkate alınarak kurulmuş olan kent sistemleri, tarihsel ve yerel özelliklerle zenginleşen kentsel dokular ve her kentin sahip olduğu özgün kimlikler, ne yazık ki günümüz kentlerinde kaybedilmiştir (Aydoğan, 2001).

Tarihi kentlerin merkezlerini çöküntü alanı olmaktan kurtaracak doğru müdahaleleri yapabilecek meslek disiplinlerinin birlikteliğinin ve bu birlikteliğin gerek yerel yönetimler, gerekse merkezi yönetimle kuracağı ilişkinin büyük önem arz ettiği ortaya çıkmıştır. Uzun yıllar boyunca ülkemizde tarihi kimliğe sahip olan kentlerimizin korunmasında büyük bir ihmal yaşanmıştır. Hızla artan göç, yetersiz yaptırımlar, bilinçsiz yaklaşımlarla birçok kentimiz kaderine terk edilmiştir. Kentlerin yaşatılarak korunması son yıllarda üzerinde sıklıkla durulan bir kavramdır (Karaaslan, 2010).

Günümüz kentlerinin en büyük sorunlarından biri de mekansal anlamda tarihsel ve kültürel devamlılığın sağlanamaması nedeniyle oluşan kimliksizlik sorunudur.

Kimliksizlik sorunu mekanlardaki aidiyet hissini azalması ve özgünlüğün kaybolması olarak tanımlanabilir (Pak, 2009).

Kentin sahip olduğu özellikleri ön plana çıkararak olumlu şekilde kullanıp mekansal tasarıma yansıtılabilmek, mekanlarda yaşamsal çeşitliliği sağlayabilmek ve mümkün olduğu kadar insanları doğal çevreyle buluşturup, kentsel yaşantı içinde peyzaj ile bütünleşen mekanlar oluşturabilmek tasarımcıların ana hedefi olmalıdır (Pak, 2009).

Bu doğrultuda tez çalışmasında savunulan düşünce, kentsel mekanların kimliğini oluşturan ve etkileyen etmenlerden en önemlisinin kentlerde tarihi dokuya sahip olan mekanlar olduğudur.

Bu çalışma; Aydın'da tarihi dokusuyla ön plana çıkan Veysipaşa Mahallesi'nin kent kimliği ve bu kimliğin kentsel mekâna yansımalarını ele almaktadır. Çalışmanın amacını; Veysipaşa Mahallesi'nin tarihi dokusunun kent kimliği üzerine etkilerinin sosyal, mekânsal ve kültürel yansımalarının irdelenmesi, kent kimliği ve onu oluşturan öğelerin Veysipaşa Mahallesi özelinde araştırılması, öne çıkan tarihi sembollerin, işaret öğelerinin ya da yapıların belirlenerek çevresiyle kurduğu ilişkinin analizi ve imgesel etkisinin geliştirilmesi oluşturmaktadır.

Aydın şehrinin tarihi yapıları, camileri, hamamları, sokakları, ağaçları ile kentin kimliksizlik sorununu çözmeye potansiyeli en yüksek mahallesi olan Veysipaşa Mahallesi'nin yapı ve mekanları incelenerek tarihi dokunun kent kimliğini oluşturmadaki etkisi değerlendirilmiştir.

Giriş bölümünden sonra çalışmanın ikinci bölümünde; kavramsal çerçeve belirlenerek, kimlik, kent, kent kimliği, kentleşme ve kentleşmeye dair tanımlara, kent kimliğini oluşturan etkenlere, kentsel ve çevresel imge bileşenlerine, ülkemizde kentleşmenin tarihine ve kentleşme sorunlarına yer verilmiştir.

Üçüncü bölümde, tarihi doku ve kent kimliğiyle ilgili yapılmış olan literatür çalışmalarından örnekler verilmiştir.

Dördüncü bölümde, çalışma için kullanılacak materyal ve izlenecek yöntemler anlatılmış, yerinde gözlemlere dayalı araştırmalar ile ankete dayalı kullanıcı araştırmaları yapılarak Veysipaşa Mahallesi'nin Aydın'ın kent kimliğini ortaya çıkarma potansiyeli belirlenmiştir.

Beşinci bölümde, araştırma ve analiz yöntemleri sonucu elde edilen verilere, anket katılımcılarının kent kimliği ve çevresel imgelere yönelik algılarına değinilmiştir.

Sonuç bölümünde, tüm çalışma değerlendirilerek verilerden elde edilen bulgular doğrultusunda, Aydın kentinin sahip olduğu tarihi ve kültürel kimliğin ortaya çıkarılması için yapılması gereken çalışmalar belirlenmiş ve öneriler getirilmiştir. Yapılan bu çalışma, kent kimliğinde tarihi dokunun önemini ortaya koymakta ve kendinden sonra yapılacak çalışma ve araştırmalara rehberlik etme niteliğine sahip olacaktır.

Bu çalışmada kent kimliğini oluşturan yerleşim ölçeğinde ve sembol olmuş eleman ölçeğinde yer alan öğelerin çevresel imge olarak algılanma düzeyleri incelenmiştir. Çalışmada çevresel imgelerin algılanma düzeylerini tespit etmek için Lynch'in (1960) kent imgesi elemanlarının sınıflandırılması yönteminden yararlanılmıştır. Son yıllarda üzerinde sıklıkla durulan kentlerin kimliksizleşme sorununa kent kimliği oluşturma potansiyeli açısından yüksek değere sahip olan ancak arka planda kalmış tarihi doku ve mirasların ön plana çıkarılması yoluyla çözüm getirmeyi amaçlamaktadır. Kültürel mirasımızın devamlılığında çok önemli bir role sahip olan kentsel tasarımcılar için bu araştırmanın verilerinin yapılacak tasarım ve planlamalarda bir kaynak niteliğinde olması tezin hedeflerindedir.

1.1. Kimlik-Bireysel, Toplumsal Kimlik

Kimlik, insanların yaşam çevrelerinde algılanabilirliğini ve anlaşılmasını sağlayan sosyal bir olgudur. Kimliği sadece bir kağıt parçası olarak değerlendirmeyip varlıkların birbirinden ayırt edici özelliklerini ortaya koyan bir olgu olarak da tanımlamak mümkündür. Kimliklerimizin, doğamıza, yaşadığımız zamana ve kültüre göre şekillendiği söylenebilir (Davis, 1977).

Kimlik; doğadaki herhangi bir canlıyı veya objeyi başka canlı veya objelerden ayıran, öncelikle onun görsel, işitsel ve diğer duyularla algılanan, kendine özgü olma durumudur. Kimlik eşitlik değil, daha çok bireysellik, teklik, özgünlük anlamındadır. Kendine özgü olma durumu, kuşkusuz diğer canlı ve cansız varlıklarla kurulan ilişkilerle anlaşılabilir (Ocakçı, 1995).

Kimlik basit anlamıyla ve kişiler için kullanıldığında “Birinin belli bir kimse olmasını sağlayan çeşitli şartların tümü” (Meydan Larousse, kimlik maddesi) anlamına gelmektedir. Başka bir ifade ile kişinin diğer insanlardan farklılığını belirleyen, onun ayırt edilmesini sağlayan tanımdır. Ancak kimlik kelimesinin insanlar için sahip olduğu anlam ile toplumlar, kentler ve mekanlar için kullanıldığında sahip olacağı anlamın aynı olmasını beklemek yanlıştır. Bunlar ayrı ayrı incelenmesi gereken kavramlardır. Ancak bireylerin kimlik sorunları ile kentlerin kimlik sorunlarının birbirleri ile ilişkisiz ve tamamen ayrı sorunlar olduğu da söylenemez (Aydoğan, 2001).

Sosyal anlamda bireyin sahip olduğu kimlik daha geniş kapsamlı ele alınması gereken bir kavramdır. Bireyin kendisini tarif edişinin yanı sıra toplumun bireyi tarif ediş biçimi bireyin kimliğinin oluşumunda son derece etkilidir. Bireyin sahip olduğu özellikler, yaşama ilişkin yapmış olduğu tüm tercihler ve kendisine biçtiği rol, bir kimlik taslağı olarak ortaya çıkar. Bireyin oluşturduğu bu kimlik taslağı toplum tarafından kabul görebilir, biçimlendirilebilir veya dışlanabilir. Yani bireyin oluşturduğu kimlik taslağı toplumsal ilişkilerle kimlik haline dönüşür. Bireyin etnik kökeni, sosyal grubu, ekonomik düzeyi, dini inançları, kültürel özellikleri ve kişisel tercihleri kimliğinin oluşumunda etkin olan bileşenlerdir (Aydoğan, 2001).

Kimlik kavramının kişi için kullanıldığında farklı, mekan için kullanıldığında farklı biçimde yorumlanmasının en önemli nedeni, bireyin zaten kimlik özellikleri sorgulanabilecek bir bütün oluşudur. Yani her birey doğal olarak kendi içinde bir bütünlük taşır ve bu bütünün bir kimliği, yani diğer bireylerden farklılıkları, kolaylıkla sorgulanabilir. Oysa kentlerin veya kentsel mekanların her zaman kendi içinde bir bütün olması söz konusu değildir. Bu nedenle bir kentin kimliğini sorgulayabilmek için öncelikle onun kendi içinde bir bütün olup olmadığı incelenmelidir (Aydoğan, 2001).

Toplumsal kimlik ise bireylerin tek tek kimliklerini biçimlendiren etkenlerden ve bunun dışında çok daha geniş ölçekte şekillenen ve toplumun diğer toplumlardan farklılaşmasını sağlayan şartların tümüdür. Elbette bireylerin kimliklerinin bir araya gelmesinin çok daha ötesinde toplumun kültürel yapısına bağlı olarak gelişen, bireyleri ve kenti biçimlendiren bir üst oluşumdur (Aydoğan, 2001).

1.2. Kent - Kent Kimliği - Kent Kimliğini Oluşturan Etkenler

Kent sözcüğü incelendiğinde uygarlık ve medeniyet sözcükleri ile arasında köken bakımından sıkı bir ilişki olduğu görülmektedir. Türkçe’de ki “uygar” sözcüğü yerleşik bir hayatı benimsemiş olan Uygurlardan türetilmiştir. Arapça kökenli uygar anlamında kullandığımız “medeni” sözcüğü ise kent anlamındaki “Medine” kelimesinden köken alır. Medeni kelimesi dilimizde “kentlileşmiş, kırsallıktan kurtulmuş, uygar” anlamında kullanılmaktadır. Benzer bir şekilde uygarlık karşılığı olarak Fransızca “civilisation” ve İngilizce “Civilization” ile İngilizce “City” kelimeleri Latince de yurtdaşların oluşturduğu birlik anlamına gelen “Civitas” kelimesinden türemiştir.”Citizen” yine aynı dilde yurttaş manasında kullanılmaktadır. İngilizce’de “Polite” yani “Kibar” sözcüğü Yunanca’da kent karşılığı olan “Polis” teriminden türetilmiştir. Kent kelimesi belli bir olgunluk seviyesini ifade etmektedir. Kalkınmayı, medenileşmeyi ve gelişmişliği yansıtır (Kaya 2007).

İlk kentsel yerleşmeler, Mezopotamya’da MÖ 3500, Mısır’da MÖ 3000, Çin ve Hindistan’da MÖ 2500’de, Neolitik Dönemin sonunda ortaya çıkmıştır. Arkeolojik bulgular ekolojik açıdan uygun yerlerde, büyük nehirlerin geçtiği verimli ovalarda kent niteliğinde yüksek nüfuslu yerleşmelerin ortaya çıktığını göstermektedir (Aslanoğlu 1998).

Bir yerleşim yerinin kent sayılabilmesi için birçok farklı unsuru bir arada bulundurması gerekmektedir. Bilimsel olarak farklı her disiplin “kent” olgusunu kendi bakış açısıyla tanımlamaktadır. Bu çeşitlilik “kent” tanımını zenginleştirmektedir.

Genel olarak bir yerleşim yerinin “kent” niteliği taşıması için, şu özellikleri taşıması gerektiği söylenebilir (Kaya 2007):

- Belli bir nüfus büyüklüğüne ve nüfus yoğunluğuna erişmiş olması,
- Tarımsal üretimden, daha ileri bir üretim düzeyi olan sanayi üretimine geçmiş olması,
- Yerleşim yerinin fiziksel altyapısının belirli bir düzeye ulaşmış olması,
- Geleneksel aile yapısının çözülerek yerini çekirdek aile yapısına bırakmış olması,
- Nüfusun büyük oranda örgütlenmiş, karmaşık iş bölümüne ve yüksek uzmanlaşma düzeyine erişmiş olması,
- Yerel değerlerin yerini ulusal değerlerin veya evrensel değerlerin almış olması,
- Geleneksel ilişkilerin çözülüp bireysel ilişkilerin ya da bireysel çıkarların ön plana çıkmış olması,
- Eğitim düzeyinin kırsal kesimdeki eğitim düzeyinden yüksek olması ve çocuk bakım ve eğitiminde aile dışı kurumların gelişmiş olması,
- Sosyal normların yerini, resmi denetleme kurumlarının almış olması,
- Statülerin aileden gelmeyip, bireylerin kendi çabaları ile kazanılmış olmaları

Kent tanımını birçok açıdan ele alarak yapmak mümkündür.

“Kent tanımı farklı ülkelere ve farklı bilim dallarına göre de değişkendir. Yönetim birimi olarak kent, belli bir yönetsel örgütün sınırları içinde (belediye gibi) kalan

alandır. Bu sınırların dışında kalan yerler köy olarak tanımlanır. Bu tanımda yönetsel sınır ölçütü esastır” (Aydemir 2004).

Hartshorn’a (1992) göre kent ‘İnsanların, toplumun istihdam ve yaşam tarzlarına göre kümelenmesidir. Yüksek derecede arazi kullanımı, çok çeşitli sosyal, ekonomik ve politik kurumlarla uzmanlaşan, kentsel yararlılıkların ve kaynakların kullanımını düzenleyen çok karmaşık bir mekanizmadır”.

Aynı zamanda kent işleyen ve yaşayan bir bütündür ve bütünü meydana getiren, bütünün içindeki tüm parçalar birbiri ile ilişkilidir denilebilir (Karaaslan, 2010).

Birçok toplumbilimciye göre kent; yer ve zamana göre farklı özellikteki insanların bir araya gelerek, yapılarla inşa ettikleri birlikteliktir. Toplum bilimci Wirth’e göre kent “toplumsal bakımdan benzerlik göstermeyen bireylerin oluşturduğu, nispeten geniş, yoğun nüfuslu ve mekanda süreklilik niteliği olan yerleşmedir” (Wirth 2002).

Sosyal bir olgu olarak da kent tanımı yapmak mümkündür. Kentler, karşılıklı sosyal etkilerin, iletişimin gerçekleştiği, hak ve tartışmaların yapıldığı yerlerdir. Ayrıca kentlerin politik yapıları olduğu gibi farklı yönetim biçimleri de vardır. Buldukları ülkelerin yönetim olgusuna bağlı olarak da farklı tanımlar üstlenebilirler. Kentlerin her biri özgün birer uygarlıktır, medeniyetlerin beşiğidir. “Kentler, medeniyetlerin seralarındır, buralar da insan dehası anlam bulmakta, özgün, estetik, kültür ve etik değerler yer almaktadır (Karaaslan, 2010).

Bu yönüyle kent ‘insanlığın eriştiği en yüksek başarısıdır” (Wirth 2002). “Kentte insanlık tarihinin büyük kültürlerinin çiçekleri açmıştır, açmaktadır. Erişilen teknik düzey en üst noktadadır, düşünce okulları (felsefe) yeşermiş sanat zenginleşmiş ve insan ruhu olgunluğun zirvesine erişmiştir” (Aydemir 2004).

Ekonomik ölçütlere göre kentin tanımı, üretim, dağıtım ve tüketim sürecine bağlı olarak insanların değişken gereksinimlerini karşılayan bir ekonomik değer olarak da yapılabilir (Karaaslan, 2010).

İnsanların yaşadığı çevrenin mekansal anlamda yapılarla tanımlanması olarak bakıldığında kent, fiziksel yönü ile değerlendirilebilir. Bu fiziksel tanıma ek olarak kentler insanların bir araya gelip her türlü konuyu ve bilgiyi paylaştıkları, kültürel ve sosyal değişimin yaşandığı yerlerdir de denilebilir. Farklı dillerde ve kültürlerde, sosyal ve politik açıdan kent “stadt”, “town/city”, “cite” sözcükleri ile tanımlandığı gibi “Pazar kentleri” ve “yönetimsel nüfus kümeleri, aglomerasyonlar” olarak da tanımlanmaktadır. Bu tanımlarla kentin özel bir yerleşme dokusunu sahip olduğu ifade edilmeye çalışılmaktadır. Bu nitelikleriyle kent bir dizi kentsel işlevleri yerine

getiren, nüfus ve yapılardan oluşan bir yoğunluğa sahiptir. Kentin bu özelliklerini vurgulayan Garnier ve Chabot (1967) “kent büyük ticaret yollarının ortasında yer alan sürekli geniş bir alanı kaplayan, yoğun nüfus ve yapılar, yığılmalarıdır” tanımını yapmaktadır (Karaaslan, 2010).

Kentte yaşam tarzı, ticaret ve endüstriye dayanır. Profesyonel meslekler kentlere özgü niteliklerdir. Ticaretin yoğunlaştığı, yönetim ve küçük işletmelerin bir arada bulunduğu yerler olarak da kentleri tanımlamak mümkündür. Kentler aynı zamanda yeniliklere açık, sürekli bir değişim ve evrim geçiren yerlerdir. Kentlerin geçirmekte olduğu bu süreç kentleşme olarak karşımıza çıkar (Karaaslan, 2010).

Kent kimliği o kenti görmeyenlerin bile zihinlerinde o kentle ilgili çağrışım yapan değerler bütünüdür. Kent kavramını yalnızca fiziksel özellikleri ile tanımlamak bize kentin kimliğine dair ipuçları verse de tanımlamaya yetmez. Çünkü kent kimliği tarihten, kültürden, bilgi birikiminden, deneyimden kısacası insandan ayrı düşünülemez (Karaaslan, 2010).

Kent sürekli değişim halinde olan canlı bir organizma gibidir ve bu değişim her ne kadar hızlı ve sürekli olursa olsun, kent kimliği dediğimizde aklımızda oluşan imaj tüm bu değişimlere meydan okuyacak nitelikte güçlüdür (Karaaslan, 2010).

Kentsel kimliğin biçimsel ekseninde oluşumu araştıran yaklaşımlardan biri, “Conzen Okulu’dur”. Buna göre kentsel doku iç içe geçmiş 3 unsurdan oluşur. Birincisi yol ve parsel sisteminden oluşan “kent planı”nın kendisidir. Bundan sonra arazi kullanımı (land use pattern) gelir. Son olarak yapı dokusu (building fabric) yer almaktadır. Kentsel örgünün kendisini inceleyen ve vurgulayan bu yaklaşım kentsel kimlik konusunda fazla kısıtlı bulunarak eleştirilmektedir (Yücesoy ve Gökbulut 1999).

Birey ve çevresi arasında kurulan ilişkinin somutlaştığı bir noktaya veya bir alana yönelik algılanan etki kentin imajını oluşturur Kentsel algılama ve kent imajı’ndan kimlik elemanları esas belirleyicilerdir (Lynch, 1960). İstanbul kenti düşünüldüğünde zihinlerde canlanan silüet kent kimliği ile kimliği belirleyen elemanlar arasındaki ilişkiye örnek olması bakımından önemlidir.

Farkında olursa da olunmasa da her kentin bir kimliği vardır. Bu kimlik “kimliksizleşme” olarak da karşımıza çıksa, bu değişkenlik, tanımsızlık bile kent kimliğinin parçası olabilir. Bir kenti diğerlerinden farklı kılan nedir? Kent hangi özellikleriyle tanınmaktadır? Hiçbir özellik taşımamasına rağmen “şu” kent, insanları neden etkilemektedir? Bütün bu soruların yanıtını kimlik oluşturmaktadır (Erkmen 1990).

Kentte yaşıyanların kent mekanı ile kurdukları ilişkinin en önemli parçalarından birini mekansal kimlik oluşturmaktadır. Kentte yaşıyanların (kullanıcıların) kent mekânını nasıl benimsediği, ne ölçüde kullandığı, ne tür anlamlar atfettiği, nasıl deneyimlendirdiği (yaşamsallaştırdığı) gibi konular önem kazanmaktadır (Karaaslan, 2010).

Burada önemli olan kültür kimliklerini incelerken bunları karşılaştırmak yerine her kimliği kendi tarihsel sürekliliği içerisinde incelemenin gerekliliğidir. Kollektif kimlik, (seçmecî) bellek süreçlerine bağlıdır ve herhangi bir grubun üyeleri, kendilerini ortak geçmişlerinin anılarına dayanarak tanımlar. Böylece, toplumsal grupların sürekli bir oluşum içinde olabildikleri, sınırlarını sürekli olarak tanımladıkları görüşüne dayanan dinamik bir kimlik fikri gelişebilir. Böyle bir kimlik arayışına dayanan kentsel tasarım sürecinin de bu dinamikleri içermesi gerekmektedir (Yücesoy ve Gökbulut 1999).

Aklımızda kalan bir kente ait kimliği oluşturan en önemli simgesel varlıklar aynı zamanda o kentin kimliğini belirleyicileri olarak nitelendirilebilir. İstanbul'un cami silüeti, Paris'in Eyfel Kulesi, Londra'nın ünlü saat kulesi Big Ben'i "kent simgesi" olarak örneklendirmek mümkündür (Şekil 1.1., 1.2. ve 1.3.)

Şekil 1.1. İstanbul'un cami silüeti (Anonim, 2017a)

Şekil 1.2. Big Ben saat kulesi (Anonim, 2013)

Şekil 1.3. Paris Eyfel Kulesi (Anonim, 2016a)

Kent kimliğini oluşturan etkenler; tarihsel, fiziksel, sosyal, kültürel ve işlevsel etkenler olarak sıralanabilir.

1.2.1. Tarihsel Etkenler

Hiçbir kentin kimliği tarihinden ayrı düşünülemez. Özellikle geçmişten günümüze kadar gelen tarihi anıtlar, tarihi kent dokusu, beraberinde kültürel bir mirası da taşır. Tarihi, doğal, kültürel çevrenin korunması ya da bu değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması kentin kimliğinin de yaşaması bakımından hayati önem taşımaktadır. Tarih boyunca oluşan kimlik anlayışı, kent uygarlığının en önemli özelliğidir. Geçmiş bize bugünün ve geleceğin nasıl şekilleneceğinin de ipuçlarını verir. Tarihi kimliği güçlü kentler diğerlerinden bu yönleriyle ayrılır ve genellikle mimari dokunun da bu kimliği güçlendirmesiyle kent Dünya ölçeğinde önem kazanır (Karaaslan, 2010).

Kentlerin merkez özellikleri sanayi öncesi ve sanayi sonrası kentlerde farklılıklar göstermektedir. Sanayi öncesi kent kırsal alanını, sanayi kenti ülke hinterlandını, günümüzün global kentleri ise giderek dünya coğrafyasını kontrol etmektedir. Tüm bu kontrol fonksiyonları, merkezde yansımaları bulmakta, kent merkezi fiziksel olarak da biçimlenmektedir (Aslanoğlu 1998).

1.2.2. Fiziksel Etkenler

Yerleşim alanlarının kent statüsü kazanmasında fiziksel altyapıdaki gelişmişlik önemlidir. Kentler başlıca çok sayıdaki bina ile ulaşım yollarından oluşur (İşbir 1991).

Geçmişte kentlerin bir kısmı dini bir yapı ya da bir kalenin yakınında, bir kısmı da tamamen siyasal endişeler sonucunda kurulmuşsa da kentlerin konumunu belirleyen birincil neden ulaşım olmuştur (Karaaslan, 2010).

Tarih öncesi dönemde tapınak çevresine kurulu Sümer kentleri varken; daha sonraları Babil gibi meydanlar çevresine kurulmuş kentler ortaya çıkmıştır. Daha dinamik bir nitelik taşıyan eski Yunan demokrasilerinde, insanlar arasındaki etkileşimi teşvik eden kent meydanları (Agoralar), yaşamın merkezini oluşturmuştur. Ortaçağa ve daha yeni dönemlere ait olanlar ise pazar yerlerinin çevresinde kurulmuştur (Bookchin 1999).

1.2.3. Sosyal Etkenler

Kent kimliği ile kentin sosyal yapısı arasındaki ilişki çok önemlidir. Sosyolojik açıdan incelendiğinde kent (Yörükhan, 1968);

1. Kent heterojen bir sosyal gruptur (eşitli etnik gruplar, meslek ve kültür gruplar, sosyo – ekonomik sınıflar).
2. Büyük nüfusa rağmen yerleşim alanının sınırlılığı sonucu nüfus yoğunluğu vardır.
3. İnsan mekan bakımından yakın olmalarına rağmen sosyal mesafe bakımından birbirlerine uzaktırlar.
4. Şehir Őahsiyetin, ferdiyetin, hrlğn gelişmiş olduğu bir çevredir.
5. Őehirlerde insanlar arasındaki ilişkiler geleneklerin hakim olduğu informal yollarla değil, formal ve rasyonel kanunlarla düzenlenir (Aile, akraba, hemşeri gibi gruplarda informal ilişkiler varlığını sürdürür. Ancak genelde belirleyici olan hukuksal resmi formal düzenlemelerdir).
6. Uzlaşmaya dayalı, farklılaşmiş formal iş organizasyonları yaygınlaşmiştir.
7. Yol ve ulaşım imkanları ile sosyal unsurların mekansal hareketliliği ve sınıflar arasında sosyal hareketlilik ileri düzeydedir.
8. Şehir kültürü dinamik bir yapıya sahiptir. Şehirler sosyal ilişkilere açık, sosyal kültürel değişimlerin yoğun yaşandığı yerlerdir.
9. Şehir, ekonomik imkanlar, sağlık, eğitim, bilim, sanat vb. bakımdan gelişmiştir.
10. Diğer taraftan kazalar, suç işleme, alkol, uyuşturucu bağımlılığı, sefalet, anomi (kuralsızlık), yabancılaşma vb. bakımdan sorunları da üretmektedir.

Kentlerde bölgenin hatta ülkenin hayatını etkileyecek kararlar alınır. Kentler toplumun kontrol kudretinin (power) toplandığı yerdir. Burada sanayi, emek kitle haberleşme, devlet bürokrasisinin en st örgütleri ve bunlar arasındaki karşılıklı etkileşimi sağlayan kurumlar ve kompleks iş örgütleri bulunur. Bu iş merkezleri aynı zamanda kentin ve bölgenin finans merkezleridir (Karaaslan, 2010).

Kent kendi hudutlarını da aşan bir kültür yayma mekanıdır. Kitap, dergi, gazete, radyo, televizyon gibi kültürel üretimle ilgili kararların verildiği, finansmanın yapıldığı kurumların da yeridir. Haber toplayan ajanslar her zaman kentte toplanır. Tiyatro, bale, galeri, kütüphane gibi kültürel faaliyetlerin hepsi de aynı yerdeki ilgili kuruluşların kontrol ve koordinasyonundadır. Merkezi kentin iş muntıkasında tam örgütlenmiş büyük mağazalar çok ihtisaslaşmış mallar satan yerler bulunur. Bu düzeyde organize olmuş bir merkezin bölgenin ve ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel hayatını etkilemesi kadar doğal bir şey olamaz (Kıray 1981).

1.2.4. Kültürel Etkenler

Bir toplumun tüm değerleri o toplumun kimliğini oluşturur. Geçmişten bugüne kadar gelen gelenek, görenek, örf, adet gibi tüm olgular kültürel kimliği doğrudan etkiler. Kültür faktörünün kent kimliği üzerindeki etkisi şöyle özetlenebilir (Görer 1993);

1. Kent kimliği, oluşumunu toplum kadar tasarımcının da etkilediği, tamamen yeni öğeleri veya geçmişteki öğelerin yeniden yorumlandığı kültürel bir olgudur.
2. Kent kimliği, geçmişin korunmasıyla bugünkü kültürün yaşatılmasına bağlıdır.
3. Kent kimliği, kentin zaman boyutunda değişik kültür katmanlarının, üst üste birikimi ile oluşur, korunur. Kentsel sit alanları, geçmişten günümüze, günümüzden geleceğe üç ayrı zaman dilimindeki sürekliliği ile kent kimliği sürekliliği kültürel kuramda özdeşleşmektedir (Görer 1993).

Kentsel kimlik, kentin kültürel birikiminden ayrı bir şekilde düşünülmemelidir. Çünkü insanın oluşturduğu değerler kenti doğrudan etkilemektedir.

1.2.5. İşlevsel Etkenler

Kentin işlevsel özelliklerinden yola çıkarak zaman içinde kendiliğinden oluşmuş kimliğidir. Genellikle ekonomik açıdan o kenti geliştiren yönü zaman içinde kendini o kentin işlevsel kimliği olarak ön plana çıkarmakta ve zihinlerde kent bu yönüyle diğerlerinden ayrılmaktadır (Karaaslan, 2010).

Fonksiyonlarına göre kentleri kısaca şu şekilde sınıflandırabiliriz:

1.2.5.1. Sanayi kenti kimliği taşıyan kentler

Sanayi ve üretim yönüyle gelişmiş ve ulusal ve uluslararası alanda yoğun sanayi üretiminin tarihsel süreçte yaşandığı ya da halen yaşanmakta olduğu kentlerdir.

Özellikle ticaret akslarının keşiştiği noktalarda yer alan kentler tüm dünyayı etkisi altına alan sanayi devriminin ardından sanayi kentleri olarak ortaya çıkmıştır. Sanayi devriminden sonra “sanayi kenti” kimliğini kazanan ilk kentlerden biri Manchester olmuştur (Karaaslan, 2010), (Şekil 2.4).

Şekil 2.4. Endüstri şehri Manchester'dan 1891 yılına ait bir görüntü (Anonim, 2018a)

Türkiye'de ise sanayiye bağlı olarak gelişen ve kimliği sanayi kenti olarak şekillenen kentlere Kocaeli ve Bursa örnek verilebilir (Şekil 1.5. ve 1.6.).

Şekil 1.5. Sanayi kenti niteliği taşıyan Kocaeli (Anonim, 2017b)

Şekil 1.6. Bursa Organize Sanayi (Anonim, 2018b)

1.2.5.2. Üniversite kimliği taşıyan kentler

Dünya’da üniversiteler hemen her büyük kentte varlıklarını sürdürseler de bazı kentler “üniversite kenti” kimlikleriyle ön plana çıkmış, ulaşım sistemleri, yaşam koşulları, barınma ihtiyaçları hep üniversitenin varlığına göre şekillenmiştir. Dünya çapında bu yönüyle ön plana çıkan ilk kent Oxford’dur (Karaaslan, 2010), (Şekil 1.7.).

Şekil 1.7. Üniversite kenti kimliğiyle ön plana çıkmış Oxford şehri (Anonim, 2017c)

Türkiye’de her ilde üniversite olmasına rağmen üniversite kenti denilince akla ilk sırada Eskişehir gelmektedir (Şekil 1.8.).

Şekil 1.8. Üniversite şehri Eskişehir (Anonim, 2018c)

1.2.5.3. Fuar kenti kimliğini taşıyan kentler

Fuarlar ve büyük organizasyonlar her ne kadar belirli takvimler arasında gerçekleşiyor olsalar da kente o dönem içinde sağladıkları katkı büyüktür. Kentin altyapısından üst yapısına organizasyonun büyüklüğüne göre yenilemeler yapılarak kent ziyaretçilerini her yıl daha iyi koşullarda karşılamaya ve ihtiyaçların giderilmesi noktasında kendini geliştirmeye özen gösterir. Dünyada “fuar kenti” kimliğine sahip kentlerden en önemlisi Almanya’daki Hannover kentidir. Bilim ve sanata yönelik fuarlar, kentin gelişmesinde önemli rol oynamaktadır (Karaaslan, 2010).

Ülkemizde ise İzmir’i, İstanbul’u fuar kenti kimliği taşıyan kentler olarak örnek göstermek mümkündür (Şekil 1.9., 1.10. ve 1.11.).

Şekil 1.9. Fuar kenti Hannover (Anonim, 2016b)

Şekil 1.10. Fuar kenti İzmir (Anonim, 2012)

Şekil 1.11. Fuar kenti İstanbul (Anonim, 2017d)

1.2.5.4. Turizm kenti kimliği taşıyan kentler

Bir kentin “Turizm Kenti” kimliğine sahip olabilmesi için öncelikle doğal ve çevresel koşulların turizm açısından elverişli olması ve çekici bir veya birkaç özelliği ile ön plana çıkmış olması gerekmektedir. Eğer kent kendi coğrafyasında bu özelliklere sahipse yerli ve yabancı turistler tarafından ziyaret edilecek ve bu da kentin gelişmesine büyük katkı sağlayacaktır.

Ülkemizde Antalya, Pamukkale gibi turizm merkezleri hem doğal hem de kültürel değerleriyle ön plana çıkmaktadır. Son yıllarda teknolojideki gelişmelerle birlikte çevresel koşullar açısından çok çekiciliği olmayan kimi kentler yapay şartların sağlanmasıyla turizm potansiyelleri elde etmekte bu sayede kentlerinin gelişimini sağlamaktadır. Dubai kentindeki Palmiye adası, Dünya Adası gibi teknoloji harikası yapay değerler bu kategoriye girebilir (Karaaslan, 2010), (Şekil 1.12. ve 1.13.).

Şekil 1.12. Turizm kenti Antalya (Anonim, 2017e)

Şekil 1.13. Pamukkale travertenleri (Anonim, 2018d)

1.3. Kentsel İmge - Kentsel İmge Bileşenleri

Kentsel imge, kentin görülmesiyle elde edilen zihinsel bir süreci ifade ederken; kent kimliği kentin kişilere gösterdiği sosyal, kültürel ve mekânsal öyküye işaret etmektedir (Topçu, 2011).

Kentsel çevrenin imgelenebilirliğini arttırmak, görsel kimliği ve yapılanmayı kolaylaştırmak yoluyla mümkündür (Lynch, 1960).

Yüce ve Çapık'a göre imgeler, kent hakkında edinilen bilgi ve çağrışımların akılda kalan en belirgin halidir. Kent imajı, kentle ilgili olarak insanların inançlarından, fikirlerinden ve izlenimlerinden oluşmakta ve imajın etkili olması ise, geçerliliğine, inandırıcılığına, yalınlığına, çekiciliğine ve ayırıcı özelliğe sahip olmasına bağlıdır. (Köksal ve Sarı, 2014)

Erton (1995), Ilgar (2008), Erenoğlu (1998) ve Deniz'e (2004) göre kent bir imgeye sahiptir ve bu imge de o kentin kimliğinde etki yaratan unsurlardan biridir. Kentsel imge, o bölgenin yaşam biçimi hakkında da ipucu verir. Kenti oluşturan her bileşenin (yol, cadde, meydan, sokak vb.) kent imgesinde bir yeri vardır. Kentsel imge; kent yaşantısının kişilerde bıraktığı duyuşsal ve düşünşel izlerdir ve bu izlerde kent kimliğinin tanınmasındaki en önemli adımdır.

Öz olarak her kentin bir kimliği vardır. Ancak kent okunaklı yani fiziksel niteliği belirgin ve özgün imgelere sahip ise, olumlu bir kimliğe sahip olacağı söylenebilir. Aksı durumda kent olumsuz veya silikleşmiş bir kimliğe bürünecektir (Tokmak, 2015).

Ulu ve Karakoç (2004), kentsel değişimin kent kimliğine etkisi konusundaki çalışmalarında, kentler ve mimari ürünler açısından kimlik ve kentsel imge olgusunun, öncelikle görsel boyutuyla ön plana çıkan, ayrıca doğa, coğrafi, kültürel ürünler ve sosyal yaşam normlarını da kapsayan çok geniş bir tanımı içeriğinde vurgulamıştır. Kentsel kimlik ve buna dair kentsel imgelerin kent mekanı içerisinde uzun bir süreçte ve bazen çok farklı bileşenlerden oluştuğunu, kentsel imgelerin kentte yaşayanlar açısından kuşaklar arasında süreklilik gösteren, uğruna özveride bulunulabilecek ortak değerler olduğunu vurgulamışlardır. Tarih boyunca, ülkemizde kentsel mekan oluşumunda, sosyal yaşam ile bütünleşen, toplumun kısıtlı olanaklarına akılcı, yaratıcı çözümler içeren, ancak yaşam biçimleri ve teknolojidenden yararlanma açısından, zaman içerisindeki dönüşümleri ağır seyreden, köklü olmayan uygulamalar ile süregeldiği belirtilmiştir. Kentlerdeki bu hızlı dönüşüm toplumsal alt yapının yetersizliği, gerekli koşulların tam olarak oluşmaması ve kentlere göç olgusunun bu eksiklikleri tetiklemesi ile birlikte günümüzün sosyal ve

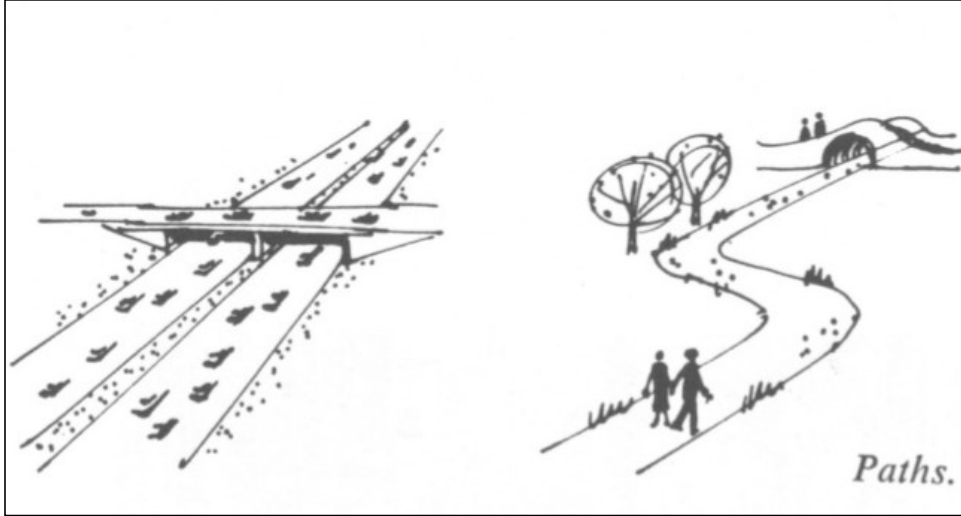
politik yaşamındaki karmaşanın temeldeki kaynağı haline geldiğini, bu durumun yaygın biçimde günümüz kentlerinde fiziki imkanlarındaki çelişkiyi, yozlaşmayı ve kişisizliği yarattığını, kentlerin işlevsel özellikleriyle birlikte oluşan gelişim süreçlerinin gelişen ekonomik dinamikler ile güçlü aktörlere bağlı olmasının bu mantığa göre gelişim göstermemesinden dolayı, kentsel imgelerin de büyük ölçüde farklılık ve değişikliğe neden olduğu ortaya çıkarmıştır. Kentte yaşayanların kent kimliklerini oluşturan değerler bu mekanların kentli tarafından kullanılması değil, alanın ne amaçla kullanıldığına yönelik oluşturduğu ismin imaj haline geldiği vurgulanmıştır. Bu türden tanımlamalar uzun dönemde mekanın toplumsal değerinden uzaklaşmasına ve kişiselleşmesine neden olması açısından oldukça sakıncalı olarak değerlendirilmiştir. Küresel kültür ile kentlerimizi etki altına alan diğer bir fiziksel değişim ise ulaşım ilişkileri olarak saptanmıştır. Kentin mevcut dokusu içerisinde hafif raylı veya tramvay taşımacılığının değişen kent imajında önemli yer tuttuğu, ayrıca günümüzde aynı kentsel doku içerisinde son teknolojilerle yapılmış lüks binalar ile birlikte gecekonduların yan yana yer almasının yeni kent kimliklerinin ve imajlarının oluşmasında etkili olduğu görülmüştür.

Son yıllarda ülkemizde yaygın hale gelen hızlı kültürel ve mekansal değişim, kent öğelerinden sokaklar ile oluşturduğu kent imgeleri üzerindeki etkisinin arttığı gözlemlenmiştir. Eski ve yeni oluşan mekanlar arasındaki ilişkiler irdelenerek sokak, ulaşım ve insan ilişkilerinin kent yaşamında yeniden değerlendirilmesi ve bu çerçevede sürdürülebilir bir yaşam çevresi oluşturulması kaçınılmaz olduğu, bununla beraber hızla kimiksizleşen (modernleşen ancak insana yabancılaşan) sokakların ve çevresindeki kentsel mekan öğelerinin yeniden ele alınarak değişen kültürel yaşamla birlikte “yeni kimlikler ve imgeler” kazandırmaya yönelik uygulamalara geçilmesinin gerekliliğine değinilmiştir. Ancak, kent kimliğinin ve imgelerinin tekrar oluşturulmasında getirilecek önerilerde modacı ve taklitçi olmayan, akılcı rasyonel çözümlere yer verilmesi gerektiği ve son yıllarda ulusal düzeyde küçük ölçekli de olsa kentlerin tarihi, kültürel ve doğal yapısını iyileştirmeye yönelik çabaların olması umut vericidir (Hayta, 2016).

Lynch'e (1960) göre; kentsel imge bileşenleri, kentsel yerleşimleri oluşturan kavramlar çerçevesinde; yollar, kesişim noktaları, yerleşim bölgeleri, işaretler, kenarlar olarak sıralanabilir.

1.3.1. Yollar (Path)

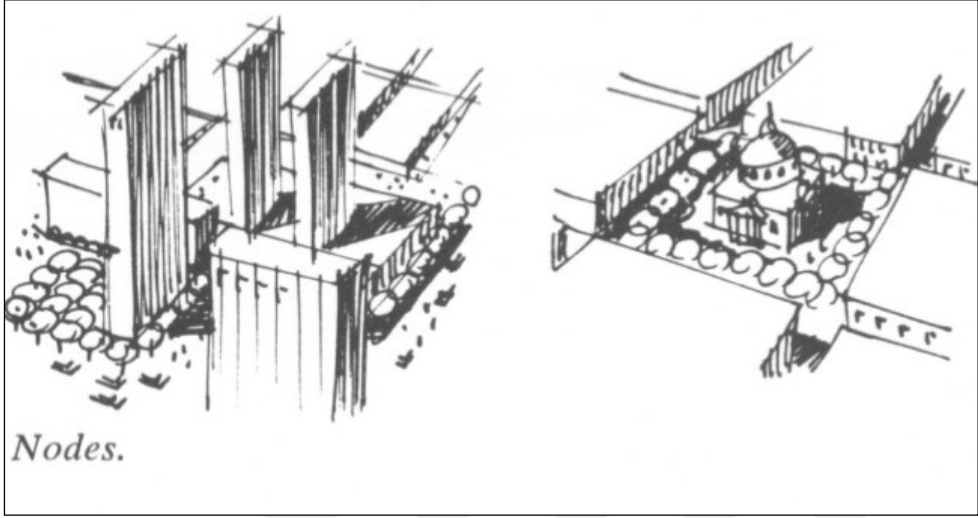
Yollar; caddeler, sokaklar, otobüs, tren hatları, otobanlar gibi insanları bir yerden başka bir yere taşıyan ve kentte hareket kanallarını belirleyen akslar olarak tanımlanır (Şekil 1.14)

Şekil 1.14. İzler (Anonim, 2017f)

1.3.2. Kesişim Noktaları (Node)

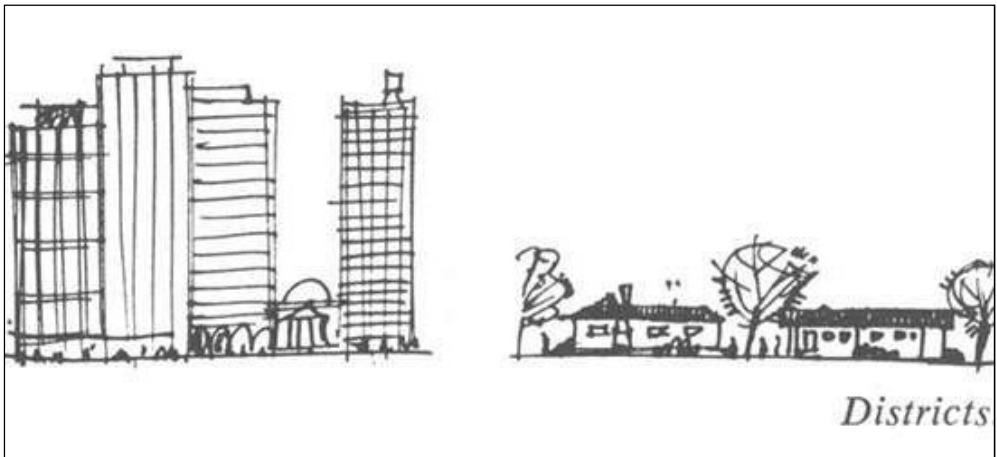
Kent içi ve kent dışındaki ulaşım ağları bazı noktalarda birbirleriyle kesişir ve önemli birleşme alanları oluştururlar bunlara kesişme noktaları adı verilir. Bu alanlar kentlerde çok kullanılan birleşme, buluşma alanları olarak işlevlendirilirler. Meydanlar bunlara örnektir (Şekil 1.15.).

Şekil 1.15. Düğüm/Odak Noktaları (Anonim, 2017g)

1.3.3. Yerleşim Bölgeleri (District)

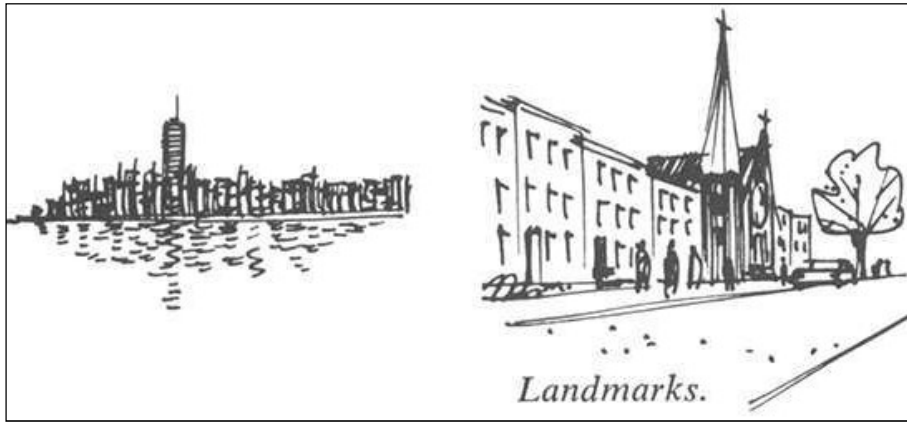
Kentlerin; faaliyet alanları ya da yaşam koşullarına göre adlandırılan farklı kısımlarının her biri bölgeleri oluşturur. Ticaret bölgesi, konut bölgesi, yerleşim bölgesi vb. alanlar bölgelere örnektir (Şekil 1.16.).

Şekil 1.16. Bölgeler (Anonim, 2017h)

1.3.4. İşaretler / Anıtlar (Landmark)

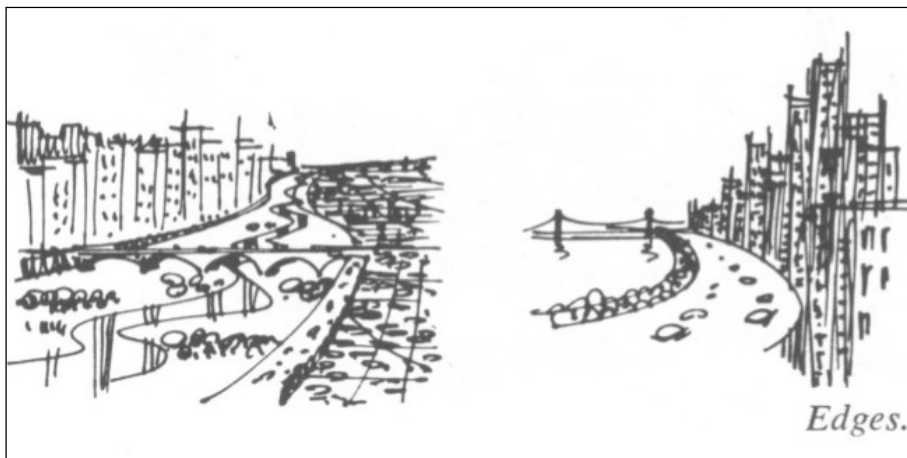
Kentlerin ya da kentlerin belli bölgelerinin simgesi haline gelen genellikle bir mimari elemanın oluşturduğu belirgin işaretlerdir. Bu belirgin işaretler hafızalarımızda o kentle bütünleşirler, kentte yaşayanlar içinse bu noktalar birer buluşma ya da yön bulma alanları olarak kullanılır (Şekil 2.17).

Şekil 1.17. İşaret öğeleri (Anonim, 2017i)

1.3.5. Kenarlar (Edge)

Kenarlar ayırıcı elemanlardır. Yollar gibi yatay bir düzlemde yer alırlar fakat yolların birleştirici özelliğinin tam tersine kenarlar ayırıcı olarak kullanılırlar. Yukarıda bahsettiğimiz bölgeler bu yolla birbirinden ayrılır (Şekil 2.18.).

Şekil 1.18. Kenarlar (Anonim, 2017j)

1.4. Çevresel İmge - Çevresel İmge Bileşenleri

Çevresel imge bileşenleri, imgeye kattığı değerler bakımından ele alındığında, çevre için fayda sağlamaktadır. Yapı, kimlik ve anlam bütünlüğünün korunduğu çevresel imgeler kentin imajında güçlü etki unsurları oluştururlar. Bu nedenle çevresel imge bileşenlerinin görevlerini en iyi şekilde analiz etmek gerekmektedir. Bir çevresel imge üç bileşene ayrılabilir: kimlik, yapı ve anlam. İşlenebilir bir imge öncelikle bir nesnenin tanımlanmasını, böylelikle diğer şeylerden ayrıştırılmasını ve bir varlık olarak kabul edilmesini gerektirir. Bu da kimliğini ortaya koyar. İkincisi imge, nesnenin gözlemciyle ve diğer nesnelere uzamsal veya dokusal ilişkisini de içermelidir. Son olarak da gözlemci için uygulama açısından ya da duygusal olarak bir anlam içermelidir. Anlam bir ilişkidir de; ancak uzamsal veya dokusal ilişkiden oldukça farklıdır (Lynch, 1960).

Çevre kentliler için bir yaşam alanıdır. Çevrenin kentlilere sunduğu her olanak kentliler tarafınca en iyi şekilde kullanılabilir ya da bir kenarda değersiz olarak kendi kaderine terk edilir. Çevrenin anlamını ve değerini biçen en önemli ölçüt halktır. Bireyler çevrelerinden yararlandığı, hoşnut olduğu ve haz aldıkları sürece çevreyi korur ve sahip çıkarlar. Ancak bilinçsizce tasarlanmış bir çevre kendi haline bırakılır ve zaman içerisinde yok olur. Çünkü çevre anlamını, kimliğini ve yapılarını değersiz gören kullanıcılar tarafından talep edilmediğinde unutulmaya ve kaybolmaya itilir. Çevresel faktörler kentin büründüğü kimliği etkileyen en önemli etkenlerden biridir ve bu çevrede yaşayan insanlar da zamanla kente kendi kültür ve yaşayış biçimlerini ekleyerek kentin bellekte yer almasını sağlamaktadır (İlgar, 2008).

Değerli bulunan imgeler, kullanıcılar ve çevre arasında etkileşim yaratırlar (Nasar, 2007).

Çevresel imgeler güçlerini sahip oldukları kimlikten, değerini yüklenen anlamlarından ve formunu ihtiyaçları giderebilen yapılarından elde ederler. Çevreye ait nesnelere bir imge statüsü kazanması için bu üç bileşenin bir arada bulunması ve kitlelerce kabul görmesi beklenen bir durumdur (Tokmak, 2015).

Belleğimizde oluşan imge, öncelikle bir nesnenin tanımlanmasını, böylelikle diğer şeylerden ayrılmasının ve kendine özgü bir öge olarak kabul görmesini gerektiğini belirtmiştir. Belleğimizdeki imge varlığın kimliğini ortaya koyar, tekliğini ifade eder. Kentte yaşayanlar, kent ile ilişki içindedirler ve bu ilişkiye ilişkin imge, hatıra ve anlamlar birikmektedir (Kaya ve ark., 2014).

Kimlik, imajı diğerlerinden ayıran bileşendir. Yapı, nesnenin gözlemciyle ve çevresiyle mekânsal ve biçimsel ilişkiler içermesidir. Anlam ise imajın yüklendiği duygusal çağrışımlardır (Günel, 2008). Bir objenin anlamı diğer objelerle arasındaki ilişkiye, o objenin diğer objeler ile olan ilişkisinin ona ne kazandığına bağlıdır (Schulz, 1984).

Tüm bu detaylar çevresel imge yaratma sürecinde kılavuz olabilecek önemli kriterlerdir. Bu esaslara göre tasarlanan ve geliştirilen/gelişen çevresel imgeler kullanıcılarının çevrelerini daha anlamlı ve okunabilir hale getirme çabasına girer. Çevre, kullanıcıların görmeye alışık olduğu ya da görmekten hoşnut olacağı, sade ve özgün donatılar sayesinde bir kimliğe bürünerek imgenin yaratıcı gücünü açığa çıkarır (Tokmak, 2015).

Çevresel imgenin yaratımı, gözlemci ve gözlenen arasında iki yönlü bir süreçtir. Gözlemcinin gördüklerini nasıl yorumladığı ve nasıl düzenlediği, dikkatini nereye yönelttiği gördüklerini etkiler. İmge; hareketin yönünü belirleyici bir harita görevi görmenin yanı sıra bireyin, bilgilerini bağdaştırabileceği ve harekete geçebileceği genel bir referans çerçevesi olarak da işlev görür. Çevresel imge, etkinlik düzenleyici olarak da görev yapabilir. Çevreyi anlamak ve şekillendirmek, bilgileri düzenlemek için de bir temel oluşturabilir. İmgeyi geliştirmek, gözlemci ile gözlenen arasında çift yönlü bir süreç olduğu için imgeyi sembolik araçlarla, algılayanın eğitilmesiyle ya da çevrenin yeniden düzenlenmesiyle güçlendirmek mümkündür (Lynch, 1960).

1.5. Kimlik Kavramının Kent Üzerine Etkileri

Mekansal harmoni kent kimliğinin oluşumunun sonucu olduğu gibi, kent kimliğinin oluşumuna katkıda bulunan bir etkidir. Örneğin kimlikli bir kentsel doku, sahip olduğu tecrübeler birikimi ile, çoğunlukla o coğrafyanın iklimi için en uygun yapıya ve insanların yaşamlarını en rahat geçirecekleri biçimde olduğu ve yaşayan insanların sosyal iletişim ve yapabilirlik olanaklarını maksimuma çıkardığı için barındırdığı toplumu olumlu yönde biçimlendirir (Aydoğan, 2001).

Bunun dışında kent kimliği, kentin katmanlar halinde biriktirerek, geçmişten günümüze taşıdığı değerleri günümüz insanına öğretmek toplumun biçimlenmesini sağlayan bir eğitici role sahiptir. Hem o kentte yaşayan insanlara hem de dışarıdan gelip kenti ziyaret eden turistlere, kent yaşamının sürdürülmesi ve biçimlendirilmesinde kullanılacak farklı olanakları bilgi olarak sunar. Örneğin modernizm sonrası inşa edilen çok katlı yapıları kentsel mekanda barınmanın tek olanağı olarak düşünen birçok kentli kimlikli kentsel alanlarda barınmanın farklı olanaklarını görebilmektedirler. Yahut modernizm sonrası sanayi alanlarının

mutlaka kent dışında bir alanda yoğunlaştırılmış halde toplanması gerektiğini düşünen modern toplum, kimlikli kentsel mekanlarda sanayinin kent içinde konumlandırılması için “esnek üretim biçimleri” gibi farklı olanakların mevcudiyetini öğrenebilmektedirler (Aydoğan, 2001).

Kimliğin, kentlilere üçüncü bir etkisi de aidiyet etkisidir. Mekansal dokunun bir bütün olarak algılanabilecek bir uyuma sahip olması, kentin tarif edilebilir bir bütünlüğünün bulunması, insanların o kentsel dokuyu, kenti sahiplenmelerini son derece kolaylaştırır. Böylelikle yaşadıkları kentten gurur duyup onu daha çok benimseyebilirler. İnsanlar gözlerini kapatıp kentlerini hayal ettiklerinde ortak bir imaj, silüet, görüntü getirebiliyorlarsa ortak bir kentlilik çok daha kolay tariflenebilir. Örneğin İstanbul’un Boğaz’dan görünüşünün bir silüet olarak her görene İstanbul’u hatırlatması ve bunun kafalarda sembolleştirilebilmesi, ya da Safranbolu kentinin silüetinin akılda kalması gibi. Böyle bir kentliliğin var olması ise kentin gelişimi için oldukça önemli bir potansiyeldir. Bir kente yapılan düzenlemelerin ve iyileştirme çabalarının kentlilerce desteklenmesi, yapılan olumsuz müdahalelerin kentlilerce önlenmesi demektir. Böyle bir kent sahipsiz olmadığı için diğer kentlere göre çok daha yaşanabilir halde olacak, ya da yaşanabilir hale gelecektir (Aydoğan, 2001).

1.6. Kentleşme - Kentleşme Kavramları

Kentleşme, bir toplumun ekonomik ve toplumsal yapısındaki değişimlerden doğduğuna işaret eder. Ona göre; Kentleşme, “Sanayileşmeye ve ekonomik gelişmeye koşut olarak kent sayısının artması ve bugünkü kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında, artan oranda örgütlenme, uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikimi sürecidir” (Keleş, 1996).

Kentleşme sürekliliği olan bir değişkendir. Nüfusa bağlı olarak kentlerin büyümesi ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan sürekliliği olan bir değişimin ifadesi olarak karşımıza çıkar (Karaaslan, 2010).

Kentleşme nüfusun artmasıyla ivme kazanan bir süreçtir. Özellikle kentler büyüyüp genişledikçe veya sayıca arttıkça, kentleşmenin devam ettiği söylenebilir. Bu bağlamda kentleşme, “sınırlı mekanda etkinliklerin ve nüfusun önemli derecede yığılması ile karakterize edilen insan topluluklarının özel mekansal formlar oluşturması olarak tanımlanmaktadır ki burada özel bir kültür sistemini varlığı ve dağılımı söz konusudur” (Castells 1977).

Kentleşmenin tarihçesine baktığımızda, kentlerin fiziksel boyutlarındaki değişim, yayılma şekilleri ve izlenen planlama yöntemleri ile kontrollü ya da kontrolsüz olarak büyümelerini görmekteyiz (Karaaslan, 2010).

Kentleşme, bugünkü anlamıyla olmasa da milattan öncesine dayanan bir sürecin sonucudur. “İlk kentler Mezopotamya’da sulama ile tarımın başlamasından sonra M.Ö. 6000’lerde kurulmuştur. Antik çağlarda Eski Roma, Şanghay, İstanbul ve Bağdat yaklaşık bir milyon nüfusa sahip büyük kentler arasındaydı. Bu kentlerin hemen hemen hepsi Asya ve Orta Asya’da yer almaktaydı. Ancak bazı büyük kentler orta çağda küçüldüler, özellikle Batı Avrupa’da endüstri devrimi ile dünya düzeni önemli ölçüde değişti. Paris ve Londra büyük kentler arasına girdiler” (Hartshorn 1992).

“Tarihsel süreç içinde önemli kentler ortaya çıktı, gelişti. Örneğin; milattan önce 6. yüzyılda Babil 350 bin, milattan önce 4. yüzyılda Şam 400 bin, antik çağda Roma 1,5 milyon nüfusa erişmiştir. Milattan sonra 1000’lerde dünyanın 10 büyük kenti eski dünyanın her tarafına yayılmıştı. Ancak, Orta Çağ’da, 12. yüzyılda nüfusu 100.000 olan kent sayısı çok azdı. Paris, Venedik, Milano ve Floransa’nın nüfusu 100.000 in üzerindedir. 15. yüzyılda Londra, Brüksel 40.000 nüfusa sahiptiler. 1800’lerden itibaren Avrupa ve Amerika kentleri hızla büyümeye başlamışlardır. 1900’lerde hemen büyük kentler endüstrileşmiş batıda yer almıştır. Bu kentler ya sosyal ya da kültürel veya tamamen ekonomik işlevli idiler (Karaaslan, 2010).

2000’lerde nüfus artışı, çoğunlukla üçüncü dünya ülkelerinde, ilk on büyük kentin yedisi gelişmekte olan ülkelere aittir. 2015’lerde ise ilk on büyük kentin dokuzu gelişmekte olan ülkelere aittir. Gelişmiş ülkelerde, kıtalarda nüfus büyüme hızı durağanlaştığı, kentleşme düzeyinin doygunluğa eriştiği, erişmekte olduğu dikkate alınır, nüfus büyüme hızının gelişmiş ülkelere göre yüksek olması doğaldır” (Aydemir 2004).

Endüstri devrimi ile kentler adeta evrim geçirmişlerdir. Fabrikaların hızla artması, kurulan ilk fabrikalardaki işgücünün getirdiği yığılma, ulaşımda tren, gemi ve motorlu araçların artmasıyla beraber kentlerde büyük bir hareketlilik sağlanmıştır. Tüm bu süreç kentlerin hızlı bir ivmeyle büyümesine sebep olduğu kadar gelişmekte olan ülkelerin de hızla kentleşmelerine sebep olmuştur.

Özellikle batıda, kentleşmenin ve sanayileşmenin hızla arttığı son 200 yılda kentlerin daha iyi yaşanabilir ve yönetilebilir olması için sürekli yeni arayışlar içinde olmuşlardır (Karaaslan, 2010).

İçerisinde oldukları dönemde ülkelerinin her açıdan teknolojik, siyasi, ekonomik, toplumsal ve çevresel durumların bu arayışları zaman içerisinde şekillendirdiğini

söylemek mümkündür. Planlama ve yapılanma 19. yüzyıla damgasını vururken 20. yüzyılın başlarında kentsel gelişmeyi modelleme ve kenti anlama sonralarında ise konut, ulaşım, sosyal hayat gibi konular ağır basmıştır. Sadece konut alanları oluşturmak sorun olmaktan çıkarak yerine kentlerin yeniden yapılandırılması ve insan, çevre ve ekonomi göz önüne alınır olmuştur (Karaaslan, 2010).

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından yeni bir kentsel yapılanma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Savaş sonrası ekonomi bozulmuş, sosyal sorunlar baş göstermiş, kentlerde büyük bir çöküş başlamıştır. Kentsel yenileme kavramının ilk olarak bu dönemde ortaya çıktığını söylemek mümkündür. Amerika ve Batı Avrupa ülkelerinin hemen hemen birçoğunda kentsel tasarım projeleri ile çözümler aranmıştır. Bu süreçte kimi zaman eski kentler yıkılmış yerine yepyeni kentler kurulmuştur. Kimi zaman ise koruma adına kentsel tasarıma başvuran Avrupa yeniden üretim, yeniden canlandırma, sağlıklılaştırma gibi kavramlarla kentsel tasarım projelerini detaylandırmayı seçmiştir. Mevcut kentler bir taraftan yenilenirken diğer taraftan ise kentlerin çapı büyüdüğü için nüfusları da artmış, planlama kentleşme hızına yetişemez olmuştur (Karaaslan, 2010).

Hemen hemen dünyadaki tüm kentler arasında belli kentler daha çok önem kazanarak ve bazı yönlerini ön plana çıkararak diğerlerine fark atmışlardır. Hızla gelişen teknoloji sayesinde ulaşım, iletişim ve daha birçok konuda meydana gelen ilerlemeler sayesinde toplumsal ve kentsel dönüşümler de kaçınılmaz olmuştur. Hatta toplumlar arasında giderek artan büyük uçurumlar, az gelişmiş, gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerin kentleri için yeni ve birçok sorumluluğu da beraberinde getirmiştir. Aslında tüm dünya kentlerinin yaşadığı bu süreç bir yandan kentlere sağladığı olumlu katkılarının yanında birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Kentsel alanlar içerisinde sermayenin yer seçimine bağlı yeni finans merkezlerinin oluşmasının yanı sıra eski kent merkezlerinde yeni çöküntü alanları oluşması gibi sorunlar da başlamıştır (Karaaslan, 2010).

Mekansal ağırlıklı tanımlamaya göre; kente göç ile birlikte başlayan nüfus dinamiğinin kentin belli bir kesiminde kararlılık kazanmasına kadar süre gelen aşama "Kentlileşme" olarak adlandırılabilir. Bu kente göç eden nüfusun yeni koşullara uygun ilişkiler biçimi geliştirerek kentin bir ögesi olma, toplumsal değişme, uyum ve bütünleşme sürecidir (Erkan 2002).

Kentlileşme; kente göç eden bireyin ya da kentte yaşayan nüfusun değişim süreci sonucu geldiği konumdur. İnsanlar kırsal alanlarda daha değişik ekonomik ve sosyokültürel yaşam biçimine sahiptir. Daha çok tarım ve hayvancılığa dayalı ekonomik hayatın bir parçasıdır. Sosyal ilişkiler ise aile ve komşuluk üzerine bina edilmiştir. Toplumsal ilişkiler karşılıklı işbirliği çerçevesinde sürdürülmekte iken

kişiler kendi inançlarının dışındaki inançlara karşı daha az müsamahakar yapıdadır. Bireysel özgürlükler değil, aile içi bağlılıklar ön plandadır. Ortak karar alma ve bu karara uyma söz konusudur. Kentlerde ise bu özellikler önemli oranda farklılaşmaktadır. Dolayısıyla kentleşme kentli insan davranışlarının bireyde, ailede ve diğer sosyal gruplarda gelişmesi sürecini anlatır. Bunlar ekonomik, sosyal, siyasal, psikolojik, inançsal ve estetik olmak üzere incelenebilir (Kaya 2007).

Kentleşme sadece mekansal olarak kentte yaşamaya karar vermekle ilgili bir durum değildir. Kentteki işgücüne dahil olma, kente özgü davranış biçimlerinin kazanılması, sosyal aktivitelere dahil olma eğitim ve kültür düzeyinde artış sağlama gibi birtakım özelliklerin de yerine getirilebilmesi gerekmektedir ki bu çoğu zaman çok uzun bir süreci hatta birkaç nesli kapsayabilir (Karaaslan, 2010).

1992’de Avrupa Konseyi’nce kabul edilen Avrupa Kentsel Şart’ında “Avrupa Kentli Hakları Deklerasyonu” geliştirilmiştir. Deklerasyon “Yerleşmelerde Daha İyi Yaşam” sloganıyla şu konulara ağırlık vermektedir:

- Fiziki kent çevresinin iyileştirilmesi,
- Mevcut konut stoklarının iyileştirilmesi,
- Yerleşmelerde sosyal ve kültürel olanakların oluşturulması,
- Toplum kalkınması ve halk katılımının özendirilmesi,

Avrupa Kentsel Şartı, kenti; “toplum hayatının temel çekirdeği ve karakterini oluşturan tarihi ve yasal bir oluşum iken, günümüzde ortak çıkarları olan insan topluluklarının bir araya geldiği, özerk idari birimler ve düzenli yapılaşmış kamu hizmetleri sunan ve kendi kendini yönetebilen yaşam merkezleri” olarak tanımlar. Avrupa Kentsel Şartı kentli haklarını yalnız bir deklereasyon olarak belirtip bırakmaz. Kent kavramını irdeleyerek kent ve yakın çevresi, ideal kent, geleceğin kenti, yerel demokrasi ve kentsel politika kavramlarına da içerik kazandırır (Arapkirlioglu ve Yener 1996).

Kente göçen bireyin kentli olma ve eski kentli ile bütünleşme sürecini hızlandırmak üzere mekansal içerikli sosyal politikaların yaşama geçirilmesi gerekmektedir. Kısa vadede “yeni kentlinin” kent yaşamının kurallarını, kent mekanındaki ortak kullanım alanlarındaki davranış biçimlerini kamu mallarına zarar vermeyecek şekilde edinmesi, özümsemesi gereklidir. Uzun vadede ise kentli kültürünün özümsemesi, benimsenmesi, değer yargılarındaki değişim ancak kentin sunduğu

eğitim, kültür, sanat, sağlık olanaklarına erişebilme ve katılımın artması ile kazanılabilecektir (Erkut 1995).

1.7. Türkiye’de Kentleşmenin Tarihi

Anadolu’da kentleşme oldukça eski bir tarihe sahiptir. Türklerin Anadoluya girmesinden öncede son derece gelişmiş kentler bulunmaktaydı. Anadoluda’ ki Türk kentlerinin ticari, idari, dini, kültürel ve sağlık hizmetleri gibi çeşitli faaliyetlerin merkezi olma özellikleri vardır (Karaaslan 2010).

1950 sonrasında tarımda makineleşme ile birlikte makine insan emeğinin yerini almıştır. Bunun sonucunda köylü köyünü terk etmek zorunda kalmıştır. Kente göç eden köylünün ailesini de kente götürdüğünü ya da sonradan yanına aldırđđđı düşünüldüğünde kent nüfusunun daha da belirginleşmiş olduğu grlmştir. Özellikle Türkiye açısından bakıldığında 1950’lerden günümüze kentsel nüfusta artış görülmektedir (Keleş 1975).

Türkiye’de kentleşme hızlı bir Şekilde sürmektedir. Kırsal kesimden kentlere hızlı bir g yaşanmaktadır. Bu gler sanayileşme ile ilgili olmasına rağmen, sanayileşme ihtiyaçlarından fazla olduğu için kentleşme sağlıksız ve düzensiz olmaktadır (İşbir ve Açma 2005).

Kentleşme itici, iletici ve çekici glerin etkisi altında oluşan ve değişen bir nüfus hareketidir. İtici nedenler, nüfusu kırsal ve tarım dışına yönlendiren etmenleri, iletici nedenler; ulaşım araçları ve olanaklardaki gelişmeyi, çekici nedenler ise, kente doğru çeken ekonomik ve toplumsal etmenleri içermektedir (Keleş 1996).

Nitekim idari ölçüte göre 1950’de kent nüfusunun ülke nüfusu içindeki payı % 25 gibi oldukça düşük bir düzeydeyken, bu oran 1960’ta % 31,9’a, 1980’de % 43,9’a ulaşmıştır. Kentsel nüfus miktarında büyük ölçüde kırdan kente glerin neden olduğu artış, bu tarihten sonra da srmştir. Böylece, kentsel nüfus ilk kez 1985’te kırsal nüfusu geride bırakarak % 53’e yükselmiştir. 2000 yılı nüfus sayımının ortaya koyduğu sonuçlar ise kentsel nüfus oranının % 65’e ulařđđđını göstermektedir. Türkiye’de özellikle 1950 yılından itibaren ortaya çıkan hızlı kentleşme, önemini yitirmeden günümüze kadar devam etmiştir. Kaynağını kırsal alanın itici faktörlerinden ve kentlerin çekim özelliklerinden alan hızlı kentleşme süreci ile kentsel nüfus da büyük bir artış göstermiştir. 1950-1980 dönemindeki kentleşme hareketlerini bir önceki dönemden ayıran en önemli fark, kentlerin doğal nüfus artışından çok kırsal alandan kentlere yönelik glerle büyümeleri olmuştur. Nitekim 1950 ncesi dönemde toplam ve kentsel nüfus artışları arasında belirgin bir

fark bulunmazken, 1950'den sonra kentsel nüfus artışının toplam nüfus artışını bir hayli geride bıraktığı gözlenir.

1950'de binde 21,7 olan toplam nüfus artışı, 1955 ve 1960 yıllarında binde 27-29 arasında gerçekleşmiştir. Buna karşılık, 1950'de binde 22,5 olan kentsel nüfus artışı, 1955 ve 1960'ta sırasıyla binde 55,6 ve binde 49,2 gibi yüksek bir düzeye ulaşmıştır. Tüm bu rakamlar, kentsel nüfustaki artışın en az yarıdan fazlasının göçlerden kaynaklandığı yönündeki görüşleri de desteklemektedir (İçduygu ve Sirkeci, 1999).

Cumhuriyetin ilanından bu yana geçen sürede, Türkiye'nin kentleşmesiyle ilgili olarak şu sonuçları çıkarılabilir (Yüceşahin vd 2004):

1) Türkiye, Cumhuriyet Dönemi boyunca, kentleşmede aynı başarıyı gösteremese de şehirleşme konusunda bir hayli yol kat etmiş, nüfusunun 2/3'ünden fazla kısmı kasaba, şehir ve metropollerde yaşar duruma gelmiştir.

2) Kasabalaşma ve şehirleşme, Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde kıyı boyunca, Marmara Denizi'nin kuzey ve güneyinde batıya doğru, Ege Bölgesi'nde kıyı ve oluklara paralel, Güneydoğu Anadolu'da büyük şehirler odaklı gelişme gösterme eğiliminde olmuştur.

3) 1927'de sadece İstanbul şehirleşmede dikkat çeken il durumundayken, 2000 yılında şehirleşme odaklarının sayısı artmış ve ülke sathına yayılmıştır.

4) 1960'dan sonra kasaba ve şehir sayıları ile nüfuslarının artışında; iç göçlerin hedefi durumundaki büyük şehirlerin çevresindeki köylerin hızla büyüyerek şehirselleşen köyler bazen gecekondu köyleri haline almalarının; Bursa, Kocaeli, Tekirdağ, Hatay gibi illerde olduğu üzere yoğun endüstri alanlarının ortaya çıkışının; Ege ve Akdeniz kıyılarında, yerli ve yabancı turiste yönelik faaliyetlerin gelişmesinin; Zonguldak çevresindeki gibi kömür gibi yer altı zenginliği çıkarım işlerinin; ülkenin değişik yerlerinde coğrafi koşullar gereği bazı köylerin kendiliğinden merkezî nitelik kazanmasının; Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinin uzunca bir süre olağanüstü güvenlik ve nüfus artışı koşulları sergilemesinin; ulaşım imkan ve araçlarındaki ilerlemelerin ayrı ayrı veya birlikte etkileri olduğu söylenebilir.

5) 2000 yılında ise, Türkiye'de sık bir şehirselleşme ağı belirlemiştir. Bu devrede, kasaba ve şehir sayısının artması yanında, şehirselleşmeler arasındaki hiyerarşi olgunlaşmıştır. Ülke ve bölge metropollerini, bölgesel şehirler ve daha alt kademedeki yer alan merkezler belirginleşmiştir.

6) Şehirsel nüfusun yaşam alanı olarak seçtiği yerleşmelerin büyüklükleri bölgelere göre farklılıklar arz etmektedir. Marmara, Ege ve Orta Anadolu bölgelerinde şehirsel nüfusun esas toplanma mekanları metropoller olurken, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde büyük şehirler, Karadeniz Bölgesi'nde kasaba ve orta büyüklükteki şehirlerin toplam şehirsel nüfus içindeki payları dikkat çekicidir. Doğu Anadolu Bölgesi'nde şehirsel nüfus, küçük, orta ve büyük şehirler arasında eşit şekilde bölüşülmüştür. 2000 yılına gelindiğinde işlevsel yapılarıyla gerçekten şehir sıfatını hak eden büyük şehir sayısı 58'e ulaşmıştır ki, bunlardan 5'i gerçek metropol niteliğini taşımaktadır (şekil 2.11)

7) Türkiye, bugünkü haliyle şehirleşmenin ötesine geçen bir metropolleşme sürecini yaşamaktadır. 2010 yılında milyonluk şehir sayısının sekize ulaşması görünür bir gelişmedir. Bu metropollerin ülke nüfusunun % 31'inin, toplam şehirsel nüfusun % 40'ının oturduğu yerler olacağı ön görülmüştür. Bu süreç ayrıca çok sayıda metropollere bağlı kasaba ve köylerin ortaya çıkışının da habercisi olmuştur.

8) Şehirleşme süreci, Türkiye'nin toplam nüfus büyüklüğü ile orantılı olarak, İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Adana çevrelerinde bir metropol çekirdekli birleşik şehirler doğurmaktadır. Şüphesiz bu durum, kasaba ve şehirlerin bütüncül bir yaklaşımla planlanmaları gereğini daha da kuvvetlendirmektedir.

1.8. Kentleşme Sorunları

XX. yüzyılın hemen başlarından itibaren "kentleşme sorunu" sürekli artış göstermiştir. Bunun başlıca nedenlerinden birisi de hızlı nüfus artışıdır. Dünya nüfusu hızla çoğalmakta ve bu nüfusun büyük bir kısmı yaşamını kentlerde sürdürmektedir. 1870'de Dünya nüfusunun 1.300 milyon olduğu tahmin edilmekteydi ve bunun yalnızca % 1'i kentlerde yaşamaktaydı. 1964'de Dünya nüfusu 3,200 milyona yükselmesiyle büyük kentlerde yaşayan nüfus % 11,3 çıktığı saptanmıştır. Bu hızlı artış beraberinde birçok sorunu getirmektedir. Tarımdan sanayiye nüfus kayması ülkede izlenen sanayileşmenin kaçınılmaz sonucudur. Kentleşmenin sorun olarak ortaya çıkmasının ardında yatan temel öge Türkiye'de sanayileşme ile kentleşme arasında bir uyum olmamasıdır. Kentlerde göç sonucu biriken nüfusun çoğu hizmet kesimine kaymakta, bunun sonucu olarak kentlerde işsizlik sorunu ortaya çıkmaktadır (Karaaslan, 2010).

Bugün kentlerin en önemli sorunlarını oluşturan yoksulluk, göç, barınma sorunu, alt yapı yetersizlikleri ve çevre kirliliği, merkezinde insan yaşamının ve ihtiyaçlarının değil, sermayenin ihtiyaçlarının bulunduğu bir sistemin ürünüdür. Kırdan kente göç ucuz emek ve işgücü hep sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda teşvik edilmiş ve bugün ülkemizde kentsel yaşam çevresi plansız yapılaşma, kaçak konutlar ve

gecekondu nüfus olarak adlandırılan “kent yoksulları” ile şekillenmiştir (Jean 1999).

Kentleşmenin yarattığı sorunlardan bir diğeri ise, insanların sahip oldukları gelenekleri, görenekleri ve kimliklerini kaybetme tehdidi ile karşı karşıya kalmalarıdır.

Kentleşme yalnızca kırsal kesimi değil, kenti de silip süpürmektedir. Yalnızca kasaba ve köy yaşamının tarımsal ilişkilerle beslenen değer, kültür ve kurumlarını değil, kent yaşamının yurttaşlık ilişkileri ile beslenen değer, kültür ve kurumlarını da yutmaktadır. İsimsizlik, homojenlik ve kurumsal devasalık gibi boğucu özelliklere sahip kentleşme, insanlar arasındaki yakınlığı, benzersiz nitelikteki mahalleleri ve insani ölçekli bir politikayı içinde barındıran kentsel alanı yuttuğu gibi, doğaya yakınlığı, yardımlaşma anlayışını ve sıkı aile ilişkilerini barındıran kırsal alanı da ortadan kaldırmaktadır (Murray 1999).

Kentleşme sorunu daha çok, nüfusu şu aralarda hızla artan üçüncü dünya ülkeleri üzerinde odaklaşmaktadır. Bu ülkelerde halen kentleşmiş nüfusun en az üçte biri gecekondu oturmaktadır (Kışlalıoğlu ve Berkes 1993).

Kentlerdeki gelişigüzel büyüme özellikle gecekondu aracılığı ile gerçekleştiğinden yeni sosyal sorunlar da doğmaktadır. Köyden kente yapılan göçler sonucunda çevre bozulmaları da ortaya çıkmıştır. Bu göçler kentlerimizin her yıl % 8 büyümesine neden olmaktadır. Bu hızlı ve kontrolsüz büyüme sonucunda ortaya çıkan gecekondu şehirlerimiz ve içinde yaşayanlar için büyük bir tehdit oluşturmaktadır (Karaaslan, 2010).

Hava ve su kirlenmesi, kıyıların kapışılması, kentlerin kirliliği, trafik tıkanıklıkları, yaya haklarının çiğnenmesi, konut ve işyeri yapımının açık-yeşil alanları alabildiğine daraltması, tarım topraklarının, doğal ve tarihsel değerlerin zarar görmesi, bu tür bir kentleşmenin doğrudan sonuçlarıdır. Öte yandan, gökdelenleri çoğaltma ve yeşil alanları betonlaştırmayla karşı karşıya olduğumuz dikkatlerden kaçmamaktadır (Keleş 1987).

Tüm bunlar, kentleşmenin yarattığı sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Köyden kente göç beraberinde hızlı kentleşmeyi getirmiştir. Hızlı ve çarpık kentleşmenin sorunları olarak meydana gelen altyapı ve üstyapı sorunları başta olmak üzere yaşam kalitesini düşüren, sağlıksız çevrelerin oluşması “Kent Kimliği” kavramına zarar vermektedir (Şekil 1.19.).

Şekil 1.19. Gecekondu yerleşimlerinden bir görünüm (Anonim, 2017k)

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Bu bölümde araştırma konusu ve yöntemle ilgili çalışmalar ile araştırma alanının yakın çevresini kapsayan çalışmalar irdelenmiştir.

Lynch'in (1960) kentlerin görünümünün önemi ve değiştirilebilir olup olmadığına dair yaptığı araştırmalarda, kentsel görünümün algılanması, hatırlanması ve zevk alınması gereken görünümlerdir. Kente görünür bir form kazandırmak özel bir tasarım sorunu olduğunu belirtmiştir. Bu sorunu incelemek üzere üç Amerika kentinde araştırma yapmıştır. Boston, Jersey City ile Los Angeles kentlerinde kent ölçeğinde görsel formun oluşu ve kent tasarımında ilkesel prensipleri oluşturan bir yöntem geliştirmiştir. Kentin düzeninde okunaklılığın hayati önem taşıyıp, okunaklılık kavramının kentleri yeniden tasarlamak için yeniden hangi şekilde tasarlanabileceğinin sorununa dikkat çekmiştir. Kentleri okunaklılık bakımından incelerken, kentlilerin kenti nasıl değerlendirdiği konusuna önem vermiş ve kentlerin kentlilerde yarattığı etkilerin kent tasarımında temel taşlarından birini oluşturduğunu savunmuştur. Alan araştırmalarında kentliler ile görüşerek farklı teknikler geliştirmeyi ve kentlilerin belleklerindeki öğelerin neler olduğunu, öğelerin kentlerin okunaklılığındaki etkilerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Görüşmelerde katılımcılardan yer tarif etmeleri, konum belirlemeleri, eskiz çizerek göstermeleri ve hayali olarak yol bulmaları istenmiştir. Sonuç olarak, özellikli yapıları listelemenin, bütün ölçütler içinde en yüksek eşige sahip olduğu ispatlanmıştır. Eskizlerde görünen pek çok şey öğeyi dışarıda bırakmış, görüşmelerin ve alan araştırmalarının en güçlü öğelerini öne çıkarmıştır. Bu özel yöntem, kentin önemli bölümlerini, görsel özünü açığa çıkarmıştır. Görüşmelerden elde edilen sonuçlar, fotoğrafik tanımlamalarla doğrulanmıştır. Diğer fotoğraflarda dokunun doğrulanmasını sağlamıştır. Çıkan sonuçlar eylemlerle imgeler arasındaki bağıntıları göstererek güçlü duygusal anlamlar ortaya koymuştur. Düşüm noktaları, bölgeler, işaret öğeleri, sınırlar ve yollardan oluşan farazi öge türleri, verilerde yapılan birtakım değişikliklerden sonra, büyük ölçüde saptanmıştır.

Lynch'in (1960) araştırmasının devamı olarak, bir çevresel imge üç bileşene ayrılabilir. Kimlik, yapı ve anlam. İşlenebilir bir imge bir nesnenin tanımlanarak diğer şeylerden ayrılıp bir varlık olarak kabul edilmesini gerektirir. Buda bu varlığın kimliğini ortaya koymaktadır. Başka nesnelere eşdeğer olması anlamına gelmemektedir.

Amoruso'nun *Putting Tradition into Practice; Heritage, Place and Design* (2018) çalışmasında; Avrupa şehirlerinde, kentlerin tarihi görünümünün geri kazanılması ile ilgili konularda uzun yıllar boyunca sorunlar yaşanmıştır. Bu sorunlardan biri

kültürel açıdan değerli bulunan tarihi mimari dokuda, bir kimlik işareti olarak görülen renk unsuru olmuştur. Binaların yapısal unsurlarında malzeme ve renk uyumunun sağlanması, kentsel peyzajı tanımlayan temel öğelerin korunmasını sağlayacaktır. Böylelikle restorasyon çalışmalarında kentsel peyzajı tanımlayan öğeler muhafaza edilecektir. Her mekanın kendine özgü karakterini geliştirerek kimlik değerlerinin güçlendirilmesi için araştırma ve gözleme dayalı bilimsel yöntemlerden yararlanılabilir.

Aydoğan'ın (2001) yaptığı çalışmada kent kimliğinin ortaya çıkarılması amacıyla kentsel tasarım rehberlerinin kullanımı Kemeraltı örneğinde, ülkemizde yapılaşmış alanlarda kimliksizlik veya kimlik kaybının önemli bir eleştiri konusu olduğunun üzerinde durulmuştur. Kentlerdeki hiçbir bütünlüğe sahip olmayan yapıların kendi estetik anlayışlarını kuralsız bir şekilde ortaya koymaları sonucunda çirkin bir görünüm oluşturdukları vurgulanmıştır. Kentsel sit alanı olmasalar bile kentlerin yapılaşmasının yerleşim bazında bir uyum sunması gereklidir. Çalışmanın amacı olarak kentlilere doğru yolu gösterebilecek önemli bir tasarım rehberi oluşturmaktır. Çalışmanın yöntemi olarak ilk aşamada kent kimliği üzerinde çalışılmış, kimliği olan kentler ve kentsel alanlar incelenmiş kent kimliğini oluşturan bileşenler tespit edilmeye çalışılmıştır. Kentsel tasarım rehberleri ile ilgili veriler toplanmıştır. Yurt dışında kentsel tasarım rehberlerini bir planlama aracı olarak kullanan ülkelerde bu uygulamaların nasıl gerçekleştirildiği konusunda bilgi toplanmış, var olan tasarım rehberleri incelenmiştir. Bu tasarım rehberlerinin ülkemiz planlama pratiği ile nasıl bütünleştirilebileceği, yasal mevzuata nasıl adapte edilebileceği sorgulanmıştır. İkinci aşamada örnek çalışma alanı olarak tespit edilen Kemeraltı Kentsel Koruma alanında bir tasarım rehberinin oluşturulabilmesi için gerekli verilerin toplanıp düzenlenerek, alanda tarihi dokuyu ve İzmir kentinin mekânsal kimliğini oluşturan öğeler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Son aşamada toplumsal bileşenleri ve mimari öğeleri ile kent kimliğinin korunmasını ve yaşatılmasını sağlayacak bir tasarım rehberi örneği geliştirilmiştir. Böylece hem Kemeraltı kentsel sit alanı için kullanılabilir bir tasarım rehberi üretilmesi çalışması yapılmış hem de kentlerimizin tümündeki kimliksizlik problemine çözüm üretmede kullanılabilecek bir planlama aracı olarak kentsel tasarım rehberlerine gündeme getiren bir rapor üretilmiştir.

Çalışmanın sonucu olarak yeni oluşan kentsel dokuların monoton ve özelliksiz mekanların yanı sıra kimliğe sahip olan kentsel dokuların da bozularak kentler kimliklerini yitirmeye başlamışlardır. Oluşturulan tasarım rehberlerinin tüm bu sorunların çözümü için gerekli olan temelde bir zihniyet ve politika değişimidir. Tasarım rehberleri bunu sağlayamaz ancak var olan sorunların planlamanın elindeki

araçların yetersizliğinden kaynaklanan bölümü böyle bir tasarım aracı kullanılmasıyla çözümlenebilir. Bu araştırmadan sağlanan faydalar akademik fayda ve pratik fayda olarak ikiye ayrılmaktadır.

Kaypak'ın (2010) Antakya'nın kent kimliği açısından irdelenmesi adlı çalışmasında, toplumsal değerlerin oluşmasında ve günlük hayata yansımada kentsel mekanların büyük bir önemi vardır. Zaman ile birlikte kente bir kimlik kazandırmada ve tarih boyunca adeta o kentin temel özelliğini gösteren bir boyuta taşımaktadır. Bu çalışmada Antakya kentindeki değişimlerin kent kimliğini nasıl etkileyerek sosyal, mekânsal ve kültürel yansımaları irdelenmiştir.

Sonuç olarak modern toplumlar kentleşmiş toplumlardır. Günümüzde modernlik ölçüsü, kentlerin sayısı ile değil kentlerin kimliği ile ölçülmektedir. Modern kentler, bir yanda kütüphaneler, tiyatrolar, yollar, köprüler yani uygarlıkların ürünleriyle doludur; diğer yanda ise, trafik kaosu ile kalabalıkların, yoksul barınakları ile sefaletin alanıdır. Turistik yatırımlar da dâhil her türlü yatırımın yapıldıkları bölgelerin doğal kimliklerini değiştirdikleri, benzer görüntülere büründürdükleri görülmektedir. Toplumun kimlik sorunu asıl olarak kentlerimizin de kimlik sorunu olmaktadır. Yapılacak olan yatırımlar çevrenin taşıma gücünü aşmamalı ve yöreleri değiştirmemelidir. Kentler sanatın, estetiğin, bilimin canlı toplumsal hayatın ve çeşitli etkinliklerin adresidir. Kentler kentlileri ile bir bütün oluştururlar. Kentlerin ve kentte yaşayanların kimlikleri kentlerin yaşam kalitesinin yükselmesinde önemli rol oynamaktadır. Kentler, insan ruhuna öylesine nüfuz eder ki; size bakan, her sözünüzde, hareketinizde o kentin izlerini görür ve oluşturduğunuz bu kimlikle “Antakyalı” olarak kenti yarınlara taşırsınız. Kent dokusu, kentlerin tarihlerinden taşıdıkları özelliklerle zenginleşirken; kentlilik bilinci yaşam alanlarını şekillendirmede bireyi etkin konuma getirmektedir. Bu doğrultuda, doğal ve kültürel potansiyellerini çekici kılabilen yöreler, geleceğin estetik birimleri olacak; aşırı kalabalığı çeken, insanların kaçmakta olduğu fiziksel çevreleri yaratanlar ise, çevre sorunları ile uğraşmaktan çağdaş kültür hizmeti veremeyeceklerdir. Antakyalılar tarafından dillendirildiği gibi, kent kimliğini koruma çalışmaları şimdiki ürünleri değil, bütünün tümünü kapsamalı; çağlar boyu barış ve uyum içinde, kendilerine bırakılan kentsel mirasın kimler tarafından bırakıldığı ayrımı yapmaksızın, kendi öz varlıkları olduğu bilincini yüreklerinde duyarak ve zarar vermeyerek gelecek kuşaklara aktarmalıdır.

Kılıçaslan ve Malkoç'un (2012) yaptığı çalışmada, kentsel sit yerleşimlerinde dış mekan yaşantısının değerlendirilmesi Şirince köyü örneğinde yerleşimin kentsel sit yerleşimi olması ve sahip olduğu tarihi, doğal ve kültürel değerlerinin dış mekanlarla ilişki kurularak geliştirilmesi gerekliliğinin bulunması Şirince

Köyü'nün çalışma alanı olarak seçilmesinde etkili olmuştur. Geleneksel yerleşimin sürdürülebilirliği ile dış mekan özelliklerinin yerel halkın yaşantısına olan etkisinin irdelendiği bu çalışmada, araştırma alanının ve halkın genel kimlik özellikleri, halkın dış mekan kullanımına yönelik eğilim ve beklentileri, araştırma alanının sahip olduğu güçlü yanları ile gelişimini destekleyecek fırsatları, araştırma alanının zayıf yönleri ile geleceğini tehdit eden özellikleri, kent imajı açısından dış mekanların niteliği ile bu dış mekanların gündelik yaşamdaki yeri sorgulanmıştır. Yöntem olarak ise koruma altındaki kentsel yerleşimlerdeki dış mekan yaşantılarının değerlendirilmesi yapılmıştır. Köyün yerleşim alanı bu çalışmanın araştırma alanı olarak belirlenmiştir. Yerleşim genelinde sergilenen dış mekan kullanım alışkanlık eğilimleri saptanmaya çalışılmıştır.

Şirince Köyü'nün geleneksel dokusunu koruyarak çevre kalitesini artıracak bilincin geliştirilmesi ve dış mekan yaşantısının sürdürülebilirliğinin sağlanması bu çalışma genelinde en önemli ayırdım noktası olarak kabul edilmiştir. Buna göre; araştırma alanı anketler ve SWOT analizi temelinde değerlendirilmiştir. Sonuç olarak; Şirince Köyü varlığıyla geleneksel yaşam biçimini sürdüren bir yerleşim olarak ülke için iyi bir örnek teşkil etmektedir. Geleneksel Ege yaşam biçimini ve alışkanlıklarını görmek için yapılan ziyaretlerin devamlılığının sağlanması için yerleşimin dokusunun ve yaşam biçiminin bu haliyle korunması ve geliştirilmesi bir gerekliliktir. Bu devamlılığın sağlanması için de imar planının ivedilikle tamamlanması, geleneksel yaşam biçiminin özendirilmesi, yerel üretimin desteklenmesi, SWOT analiziyle ortaya çıkan tehdit ve zayıf yönleri bertaraf edecek önlemlerin alınması, fırsatların değerlendirilerek güçlü yön haline dönüştürülmesi için gerekli çabaların gösterilmesi zorunludur.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

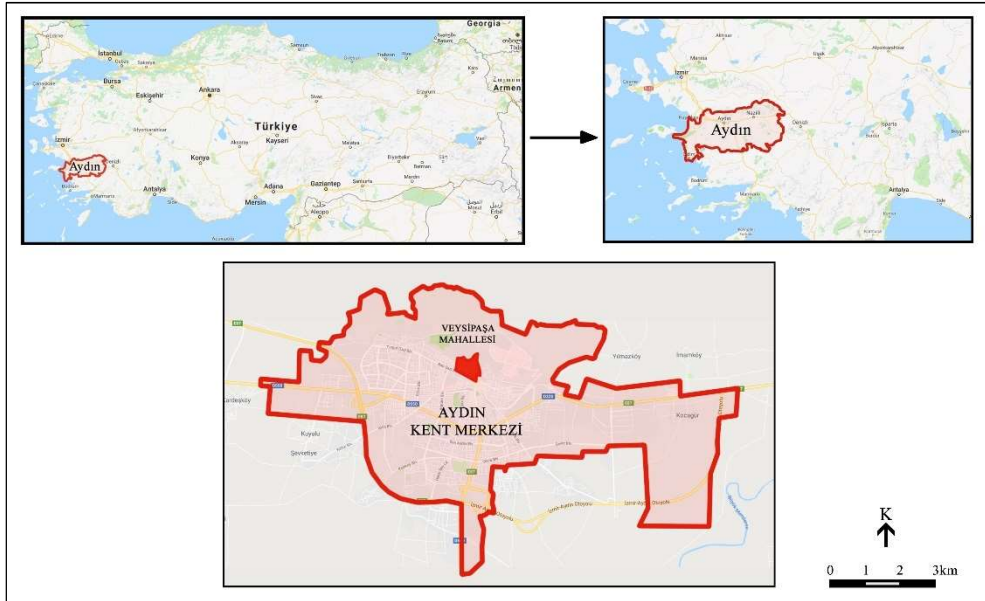
Bu çalışmanın ana materyalini Aydın ilinin Veysipaşa Mahallesi oluşturmaktadır. Bu mahalledeki tarihi yapı ve binaların Aydın'ın kent kimliğini ortaya çıkarma potansiyeli incelenmiş, arka planda kalmış olan tarihi yapı ve binaların ön plana çıkarılarak Aydın'a kaybolmuş olan kimliğinin geri kazandırılması için yapılması gerekenler belirlenmiştir.

3.1. Materyal

Çalışma alanı olarak belirlenen Veysipaşa Mahallesi Aydın ilinin kuzeyinde bulunmaktadır. Mahalle kentin en eski yerleşim merkezlerindedir (Şekil 3.1.). Mahallenin sınırları AutoCAD programı kullanılarak imar planı üzerinden çizilmiştir. Yapılan çizimler Photoshop programı ile geliştirilip görselleştirmeler yapılmıştır. Yapılan anketlerden elde edilen verilerin analizi IBM SPSS programı kullanılarak yapılmıştır.

Çalışma alanı olan Veysipaşa Mahallesi'nin sınırlarını içeren plan Şekil 3.2.'de verilmiştir.

Aydın kent merkezindeki mahallelerin sınırlarını belirten plan Şekil 3.3.'de verilmiştir.

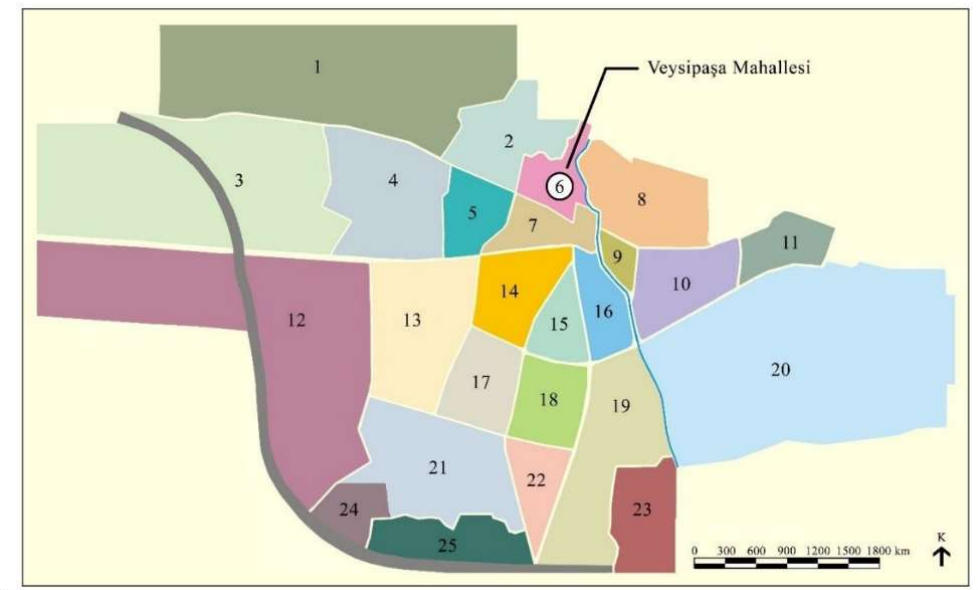

Şekil 3.1. Aydın ilinin Türkiye haritasındaki konumu

Şekil 3.2. Veysipaşa Mahallesi sınırları

AYDIN KENT MERKEZİ MAHALLE HARİTASI

MAHALLELER

1-Kemer	6-Veysipaşa Mahallesi	11-İlcabaşı Mahallesi	16-Güzelhisar	21-Osman Yozgath
2-Mesudiye	7-Hasanefendi-Ramazanpaşa	12-Zeybek Mahallesi	17-Fatih	22-İstiklal
3-Mimar Sinan	8-Zafer Mahallesi	13-Efeler	18-Yediyülül	23-Çeştepe
4-Girne	9-Cuma Mahallesi	14-Cumhuriyet	19-Adnan Menderes	24-Yeniköy
5-Meşrutiyet	10-Orta Mahallesi	15-Kurtuluş	20-Ata	25-Ovaeymir

Şekil 3.3. Aydın Kent Merkezi Mahalle Haritası

AutoCAD programı ile imar planı üzerinden çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çizimler Photoshop programı ile geliştirilip görselleştirmeler ortaya konulmuştur ve analiz işlemi için IBM SBSS programı kullanılmıştır.

Veysipaşa Mahallesi'nin Tarihi Yapısı

Aydın kenti, Türkiye'nin Batı Anadolu Bölgesi'nde bulunmaktadır. Kent, tarımsal faaliyetlerle birlikte turizmin etkisiyle tarihi eserlerle ön plana çıkan kentlerdendir. Prehistorik Dönem'den Cumhuriyet Dönemi'ne kadar yerleşim yerlerini ve eski eserleri içinde bulundurmaktadır (Güneş, 2012).

Geçmişten günümüze Aydın kent merkezindeki en eski eserler Aydınoğulları Beyliği'ne aittir. Bu eserler Veysipaşa Mahallesi'ndeki "Alihan Oğlu İsmail Türbesi" (Türkiye'de Vakıf Abideler ve Eski Eserler I, 1983) ve "Tabakhane Hamamı'dır" (VIII. Müze Kurtarma Kazıları Semineri, 1997). Derenin adının Tabakhane olmasının nedeni bu dönemde dericilik ve tabaklama yapan atölyelerin bulunmasıdır. Dericilik sanatıyla uğraşan esnafa hizmet etmesi amacıyla kurulmuştur (Güneş, 2012).

"Alihan Oğlu İsmail Türbesi", Veysipaşa Mahallesi'nin 1629. Sokağında Alihan Baba Sokak ve Antik Sokak'ın kesişme noktasındaki, Hasır Pazarı Mevkii'nde bulunmaktadır. Cami ve medresesi Kurtuluş Savaşı'nda meydana gelen yangından dolayı günümüze ulaşamamıştır. Aydın Müzesi'nde koruma altında olan orijinal mezar taşlarının birisinin üzerindeki İsmail bin Alihan ismine rastlanmaktadır. Mezar taşlarında 1381, 1390 gibi miladi tarihe dayanan türbenin geçmişi 14. yüzyılın son zamanlarına dayanmaktadır. Aydın'daki cami ve medresenin döneminde Ali Baba Sultan Mahallesi'ne ismini verdiği kaynaklarda belirtilmektedir (Gökbel ve Şölen, 1936).

Cami, medrese ve türbe günümüzdeki Veysipaşa Mahallesi'nin içinde bulunmaktadır (Tozduman, 1992).

Bu sokaktaki tek türbe olmasından dolayı büyük önem taşımaktadır. Aydın Belediyesi 1996 yılında türbeyi onarmış ve sokağa ad olarak yapının ismi konulmuştur (Baykara, 1966).

"Aydın Eli" diğer adıyla "Liva-i Aydın" kentinin Osmanlı Döneminde yedi mahalleli ve yaklaşık 600 nüfusa sahip olduğu bilinmektedir. Bu mahalleler "Mahalle-i Cami, Kilise Cami, Hacı İsa, Köprülü, Kadı, Hisaryakası, Yenice Mahalleleridir." "Kilise Cami'nin" adını Bizans döneminden kalan bir kilisenin camiye çevrilmesinden aldığı düşünülmektedir (Güneş, 2012).

“Gümrükönü Hamamı” diğer adıyla “Çifte Hamam” olarak bilinen hamamın mimari özelliklerine bakıldığında 15-16. yüzyıllara ait bir eser olduğu düşünülmektedir. Hamam kentin en işlek yerinde bulunmakta, kadın ve erkeklere ayrı binalarda hizmet sunmaktadır. Günümüzde sağlam halde kalan tek çifte hamamdır. Eser, halkın yıkanıp kendini temiz hissetmek duygusuna hitap etmektedir (Güneş, 2012).

“Üveys Paşa Camii” Osmanlı Döneminden kent merkezinde kalabilmiş en eski camidir. Caminin medresesi yol açma nedeniyle yıkılmıştır. Caminin doğusunda üç adet mermer mezar bulunmaktadır. İnşa kitabesinden yapının miladi 1568-1569 tarihinde “Mehmet Oğlu Üveys” tarafından yaptırıldığı anlaşılmaktadır. “Üveys Paşa'nın” ismi caminin bulunduğu yerde kurulan mahalleye de verilmiştir (Güneş, 2012).

17. yüzyılda Veysipaşa Mahallesi'nde inşa edildiği düşünülen “Bey Hamamı” , kentin orta aksına bir hareketlilik katmıştır (Güneş, 2012).

Osmanlı'nın en karışık dönemlerinden biri olan 17. yüzyılda Celali isyanları olarak nedeniyle halk köyden kentlere göç etmek zorunda kalmıştır. Bu olayların önüne geçmek için Aydın kentinin doğusuna savunma duvarları inşa edilmiştir. Kentin iki tarafına sınır çizen “Tabakhane Nehri'nden” köprülerle geçiş sağlanmıştır. Kentin 17. yüzyılda yaşadığı can ve mal kaybına neden olan felaketlerden birisi de 1653 yılı depremidir. Bu depremle birlikte birçok bina yıkılmış, çok sayıda insan hayatını kaybetmiştir (Gökbel, Şölen, 1936).

18. yüzyılda Batılılaşmanın etkisiyle Osmanlı İmparatorluğu, bu etkiyi yapılaşmada ekonomik ve toplumsal olarak hissetmiştir. Aydın, Büyük Menderes Havzası'nda İzmir limanı ile ticaret içinde bulunan önemli bir kent olmuştur. 18. yüzyıl Aydın kentinin yapısal anlamda çok geliştiği ve doğudan batıya, kuzeyden güneye ilerlediği bir dönem olmuştur. 1708 yılında yapılan, Köprülü Mahallesi'ndeki Nasuh Paşa Külliyesi birçok alanda kamusal hizmet sunmuştur. Ticaret, eğitim, ibadet, temizlik anlamında kamusal hizmet sunan hamam, mahalle halkının temizlenme eylemine katkıda bulunmuştur. Öğrenciler, hamamın medresesinde ibadet ve eğitim görmüştür. Hanın güneyinden geçen yol İzmir ve İç Anadolu'yu birbirine bağlayarak çok önemli bir ticaret yolu oluşturmuştur. “Cihanoğlu Hanı” aynı yol üzerinde konumlanmış ve şehrin önemli ticari merkezlerinden biri olmuştur. Bu Han Cihanoğlu ailesi tarafından restore edilmiştir. Bu han günde yüzlerce kişiye hizmet vermiştir böylelikle Anadolu halklarının birbirleriyle kaynaşmasında önemli rol oynamıştır. 1756 yılında “Cihanoğlu Abdülaziz” tarafından yaptırılan medrese, camii, sebül ve çeşme ile kentin gelişimi batıya doğru ilerlemiştir. Tasarımı ile dönemin en güzel eserlerinden birisi olan “Cihanoğlu

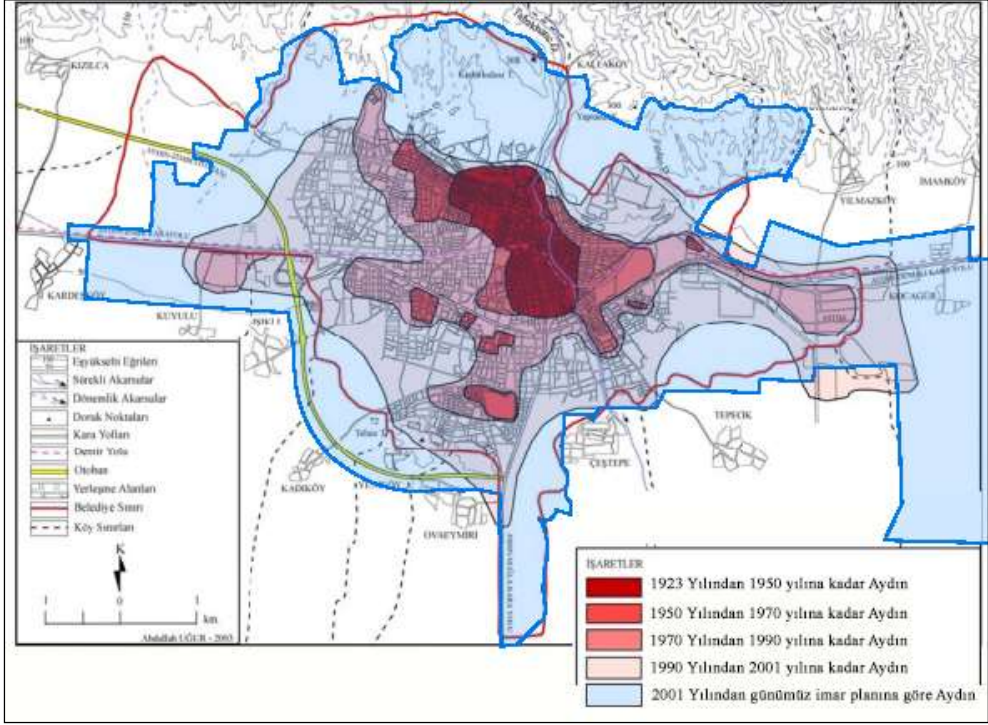
Camisi” başka kentlerden gelenlerle kalabalıklaşarak sosyal konular daha fazla insanla paylaşılmıştır (Güneş, 2012).

1899 yılında meydana gelen deprem, 1653 yılındaki gibi büyük yıkıcı bir etki oluşturmuştur (Güneş, Özkeş, 2002). Bu deprem bir yapısal hasar oluşturmuştur. Binalar yıkılmış, evlerin çoğu oturulamaz hale gelmiş ve özellikle camilerin minareleri yıkılmıştır. Çeşitli zamanlarda meydana gelen yangılar Aydın’ı büyük ölçüde zarara uğratan etmenlerdendir (Güneş, 2006). 28 Haziran 1919 tarihinde Yunanlıların Aydın’dan kaçarken meydana getirdikleri yangın, kentte görülen en büyük yangın olmuştur. Çoğu mahalle yanıp yıkılmıştır. Savaştan etkilenen diğer Batı Anadolu kentleri gibi Aydın kentinin de yeniden imar edilmesi gerekmiştir (Güneş, 2003).

1923 yılında Cumhuriyetin ilanından sonraki Aydın Belediyesi imar planlarını hazırlatmıştır (İmar ve İskan Bakanlığı, 1973). Yangın yerlerini yeniden düzenleyerek ızgara planlı şekilde yeniden düzenlemiştir (Güneş, 2012).

Oluşturulan imar planından sonra kamu ve endüstri yapılarına öncelik tanınmış, yeni yollar, caddeler, meydanlar açılmaya başlanmıştır. Eski mezarlıklar kaldırılarak yerine yollar yapılmıştır. Aydın kenti 1927 yılında 11982, 1935 yılında 15100 nüfuslu olduğu belirlenmiştir (Ege Tecim ve Endüstri Büyük Kılavuzu, 1937).

1934 yılından itibaren kentin kadastral haritaları oluşturulmaya başlanmıştır (İsbir, 1991). Cumhuriyetin ilanından sonraki 10 yıl içinde yapılan yapılardan günümüze gelebilenler, o dönemin yerli ve yabancı ustalarının üsluplarını anlamayı kolaylaştırmıştır. 1950 yılından sonra hızlı bir kentleşme sürecine girilmiştir (Şekil 3.4.). Köylerden kentlere göçler artarak yeni mahalleler kurulmuştur. Günümüzde oluşan rant kaygısıyla birlikte kentin gelişimine katkı sağlayan tarihi eserlerin ortadan kaldırılması önemsenmez hale gelmiştir (Güneş, 2012).

Şekil 3.4. Aydın kent merkezinin gelişme evreleri (Uğur 2003, çalışması üzerinden geliştirilmiştir)

Aydın eski maarif müdürü “Tevfik Bey’in” zamanında açılmış olan Aydın Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ilk defa 1924 yılında eğitim öğretime başlamıştır. Aydın’ın Topyatağı semtinde 45.787 m² arazi üzerinde bulunan ve yüzlerce sanatkarın yetiştiği bir okuldur. İşgal sınırlarında yanan ve yıkılan Aydın şehrini yeniden kurmak için 1923 yılında o zamanın milli eğitim müdürü “Tevfik Bey’in” gayreti ve teşebbüsü ile Aydın’da bir sanat idadisi açılmıştır. Okulun ilk adı “Aydın Sanayi İdadisi”dir”. Kurum kültürü yerleşmiş ve geçmişten bu yana önemli misyonu bulunan okul günümüzde eğitim ve öğretime devam etmektedir (Anonim, 2018e).

3.2. Yöntem

Çalışma alanı olarak Veysipaşa Mahallesi'nin seçilmesinin nedeni Aydın'ın önemli tarihi yapılarını barındıran en eski mahallesi olmasıdır. Çalışmada öncelikle ön gözlemler gerçekleştirilmiş, literatür bilgisi ve yerinde yapılan gözlemler sonucunda, öne çıkan tarihi semboller, işaret öğeleri ya da yapılar, oluşturulacak planlar üzerine işlenmiştir. Mahalledeki tarihi yapı ve mekânların sokak dokusuyla uyumu, oluşturulan gözlem formları aracılığıyla analiz edilmiştir. Tarihi dokuyu oluşturan yapıların korunup korunmadığı, sonradan oluşturulan mekanlarla ve yeşil dokuyla olan ilişkileri, restorasyon çalışmalarının varlığı araştırılmıştır. Gerçekleştirilmiş olan anket çalışmaları aracılığıyla Veysipaşa Mahallesi'ndeki tarihi semboller, işaret öğeleri ya da yapıların imgesel etkisi irdelenmiş, mahalledeki tarihi dokunun Aydın'ın yerel kimliğine olumlu katkıları ortaya konulmuş ve yeni öneriler getirilmiştir.

Çalışma yöntemi olarak sırasıyla;

1. Literatür ve veri toplama aşaması,
2. Çalışma alanında ön gözlemlerin yapılması ve fotoğraflama aşaması,
3. Mahallenin genel değerlendirmesinin yapılması,
4. Sokak/Cadde planlarının oluşturulması,
5. Fiziksel-Yaşamsal Analiz formlarının oluşturulması,
6. Mahallede yaşayanlara yönelik anket çalışmasının yapılması,
7. Uzman görüşlerine dayalı anket çalışmasının yapılması,
8. Bulguların elde edilmesi,
9. Değerlendirme, sonuç ve önerilerin oluşturulması,

aşamaları izlenmiştir.

Çalışmanın ilk aşamasında; literatür taramaları yapılmış, daha sonra taranan kaynaklardan elde edilen verilere göre oluşturulan teorik bilgilerden kimlik, kent, kentleşme, kentlileşme, kentsel ve çevresel imge, kentleşmenin oluşturduğu sorunlar gibi kavramlar incelenmiştir.

İkinci aşamada; Veysipaşa Mahallesi'ne düzenli aralıklarla gidilerek alanda gözlemler yapılmıştır. Mahallede arazi çalışması yapıldıktan sonra alandaki yapı ve sokak dokusu fotoğraflanarak çalışma alanı hakkında geniş bir envanter elde edilmiştir. Alan içerisindeki tarihi yapıların durumları hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla Adnan Menderes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü Öğretim Görevlisi Mükerrrem KÜRÜM ile görüşülmüştür.

Üçüncü aşamada; mahallenin genel değerlendirmesi yapılmıştır. Mahalle, belirlenen kriterler doğrultusunda analiz edilmiştir. Mahalleye erişim imkanı, giriş noktaları, mahalle içindeki aktivite çeşitliliği, mahallenin duyuşsal durumu, yerleşim modeli ve yapıların dağılımı değerlendirilmiştir.

Dördüncü aşamada; kent kimliğine en çok katkısı bulunan tarihi yapıları içeren beş adet sokak/cadde belirlenmiş ve Aydın Büyükşehir Belediyesi'nden edinilen imar planı kullanılarak AutoCAD programı ile sokak/caddelerin planları çizilmiştir. Çizilen planlar Adobe Photoshop CC programı ile görselleştirilmiştir. Bu sokaklar 1602. Sokak, 1629. Sokak, Çankaya Caddesi, Sakarya Caddesi ve Fevzi Çakmak Caddesidir. Lynch'e (1960) göre; kent kimliğini oluşturan ve kent imgesinin beş elemanı olan işaret öğeleri, odak noktaları, bölgeler, yollar ve kenarlar planlar üzerinde gösterilmiştir. Buna göre;

İşaret Öğeleri: Aydın Ticaret Odası, Efeler Kent Belleği Araştırma Merkezi, Aydın Valiliği, Hukukçular Sitesi Önü Düzlüğü, Aydın Adalet Sarayı, Gümrükönü Hamamı, Nasuhpaşa Külliyesi, Zincirli Han Oteli, Cemal Bey Hamamı, Çiftçilerin Evi, Alihan Oğlu İsmail Türbesi, Asiye Bilvar Parkı, Cihanoğlu Camii, Çeşme ve Sebil, Efeler Konağı, Köprülü Veysipaşa Mahallesi Kültür ve Sanat Evi, Eyüp Şahin'in Evi, Üveyspaşa Camii, Tarihi Evler, Mustafa Kocabaş'ın Evi ve Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Müdürlüğü

Odaklar: 1614. Sokak ile 1602. Sokağın kesiştiği nokta, Hükümet Bulvarı ile 1602. Sokağın kesiştiği nokta, 1632. Sokak ile 1629. Sokağın kesiştiği nokta, 1606. Sokak ile 1629. Sokağın kesiştiği nokta, 1604. Sokak ile 1629. Sokağın kesiştiği nokta, 1634. Sokak ile Çankaya Caddesinin kesiştiği nokta, 1628. Sokak ile Çankaya Caddesinin kesiştiği nokta, 1622. Sokak ile Sakarya Caddesinin kesiştiği nokta, 1620. Sokak ile Sakarya Caddesinin kesiştiği nokta, 1618. Sokak ile Sakarya Caddesinin kesiştiği nokta, 1614. Sokak ile Sakarya Caddesinin kesiştiği nokta ve 1622. Sokak ile Fevzi Çakmak Caddesinin kesiştiği nokta

Bölgeler: Aydın Adalet Sarayı, Aydın Valiliği, Hukukçular Sitesi Önü Düzlüğü, Nasuh Paşa Külliye Alanı, Cihanoğlu Camii Alanı ve Eyüp Şahin'in Evi

Yollar: 1602. Sokak, 1629. Sokak, Çankaya Caddesi, Sakarya Caddesi ve Fevzi Çakmak Caddesi

Kenarlar: Belirlenen sokakların birinci sıradan konut parseli sınırları her sokağın kendi kenarlarını oluşturmuştur.

Beşinci aşamada; belirlenen beş sokak/caddeye dair fiziksel-yaşamsal analiz formları, Kılıçaslan ve ark.'dan (2008) yararlanılarak oluşturulmuştur.

Altıncı aşamada; mahalle içinde yaşayan insanlara yönelik, 25 sorudan oluşan bir anket çalışması yapılmıştır. Anket yapılacak kullanıcı sayısının belirlenmesinde, Newbold'un (1995) oransal örnek hacmi formülünden yararlanılmıştır.

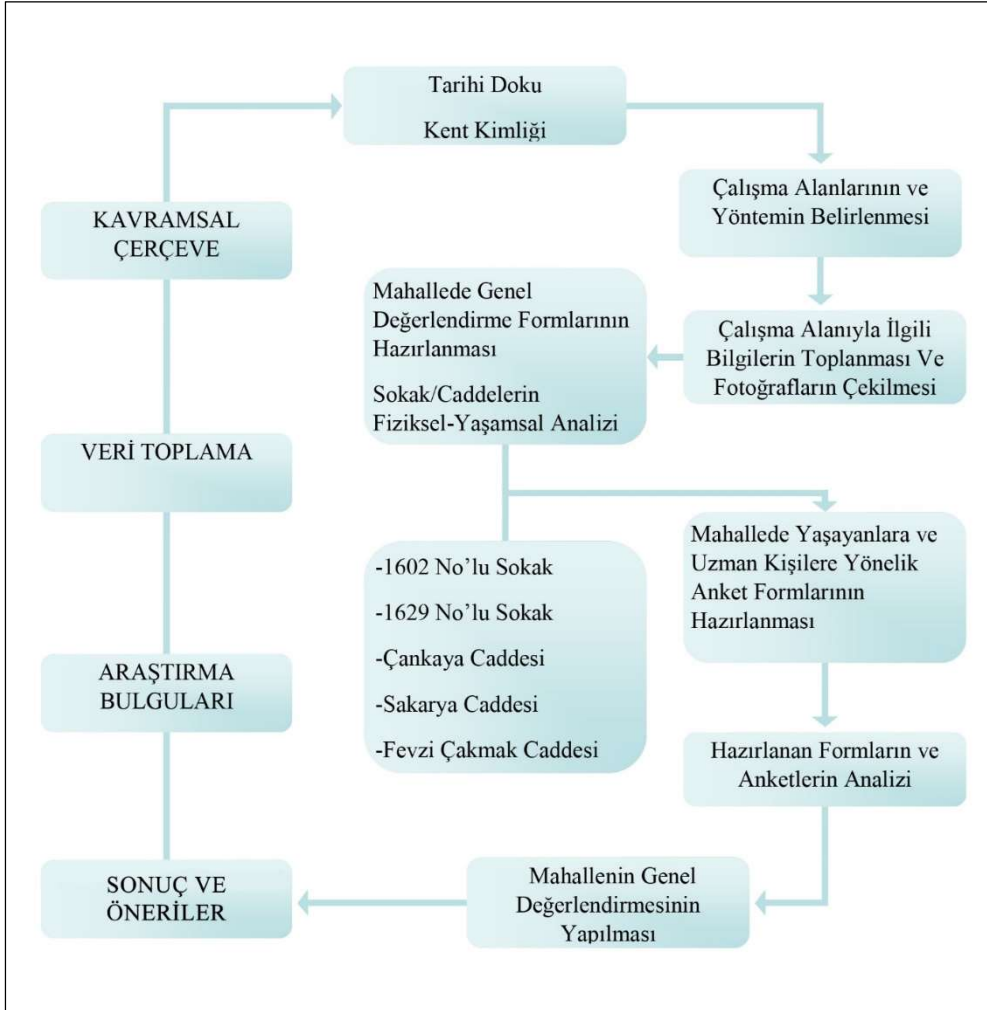
$$n = \frac{N p (1-p)}{(N-1) \sigma^2 p x + p(1-p)}$$

Formülde; n = örnek hacmi, N = ana kitledeki hane halkı sayısı. P = örneğe girecek kullanıcıların oranı, px = oranın varyansdır. Bu anket çalışmasıyla Veysipaşa Mahallesi'nde yaşayan insanların mahalle ile ilgili görüş ve önerileri hakkında bilgi sahibi olunmuştur.

Yedinci aşamada; mahallede belirlenen sokak/caddeler, Peyzaj Mimarlığı alanında uzman 20 kişinin bilgi ve deneyimlerine dayanılarak sokak/caddelerden çekilmiş dokuz adet fotoğraf gösterilerek uzmanlardan bu sokak/caddelerin analiz edilmesi istenmiştir. Bu uzman anketinde mahallenin algısal durumu, fiziksel analizi ve duyuşsal değerlendirilmesi yapılmıştır. Böylelikle uzman kişilerin de görüşleri alınmıştır.

Sekizinci aşamada; anket verilerinin IBM SPSS programı ile değerlendirilmesi yapılmış, mahallede yaşayan insanların ve uzman kişilerin değerlendirmeleri sonucu yapılan araştırmalardan ve anketlerden bulgular elde edilmiştir.

Çalışmanın son aşamasında, elde edilen bulgular doğrultusunda mahallenin mevcut durumu ortaya konmuş ve Aydın kent kimliğine katkı sağlayabilmesi için çözüm önerileri getirilmiştir. Öneriler oluşturulurken mahallenin yapısal ve bitkisel durumu da göz önünde bulundurularak sokak içerisindeki yaşam organizasyonu ile birlikte değerlendirmeler yapılmıştır. Yapılan çalışmalarla mahallenin Aydın'ın kent kimliğini yansıttığındaki önemi ortaya konulmuştur. Çalışmada izlenen yöntemin akış şeması aşağıda verilmiştir (Şekil 3.5.).

Şekil 3.5. Yöntem Akış Şeması

Araştırma alanının genel değerlendirmesi için oluşturulan formlar aşağıda verilmiştir (Çizelge 3.1. ve 3.2.).

Çizelge 3.1. Veysipaşa Mahallesi Yerleşimi Genel Değerlendirme Formu

VEYSİPAŞA MAHALLESİ YERLEŞİMİ GENEL DEĞERLENDİRMESİ				
Kriterler	Alt Kriterler	Yeterli	Kısmen	Yetersiz
Erişim	Toplu taşıma			
	Özel araç			
	Yönlendirme levhası			
	Otopark imkanı			
Giriş	Güvenli			
	Davetkar			
	Algılanabilir			
Duyumsal Durum	Güvenli			
	Bakımlı			
	Rahatlatıcı			
	Dikkat çekici			
	Geleneksel			
	Canlı			
Aktivite Türleri	Yeşil			
	Yeme-İçme			
	Seyir			
	Dinlenme-Oturma			
	Alışveriş			
	Yürüme-Geçiş			
	Eğlence			
Kültürel Aktiviteler				
Kriterler	Alt Kriterler	Var	Yok	
Yerleşim Modeli	Grid			
	Düzensiz			
	İşinsal			
	Organik			
Yapıların Dağılımı	Çevresel			
	Düzensiz			
	Aynı hizada			
	Karşılıklı			
Yerleşim Modeli	Çevresel			
	Bitişik nizam			
	Blok nizam			
Formu	Ayrık nizam			
	İnformal			
Aksiyonu	Formal			
	Statik			
Açıklık/Kapalılık	Dinamik			
	Kapalı mekan			
	Yarı-Açık mekan			
	Açık mekan			

Çizelge 3.2. Sokaklar fiziksel-yaşamsal analiz formu

<u>SOKAK</u>	
Sokağın Yönelimi	
Sokağın Yaklaşık Eğimi	
Araç ve Yaya Kullanımı Açısından Sokakta Yaşamın Organizasyonu	
Toplanma noktaları	
Yaya yoğunluğu	
Güvenli giriş-çıkış noktaları	
Bekleme noktaları	
Sokağı Oluşturan Yapılar İçin Saptamalar	
Restorasyon çalışmalarının varlığı	
Sokak yenileme çalışmalarının varlığı, varsa tarihi doku ile uyumu	
Cephelerde renk kullanımının uyumu	
Cephelerde malzeme kullanımının uyumu	
Yapıların sokak ile ilişkisi	
Yeşil Doku Varlığı	
Yol ağaçlaması	
Kamuya tahsis yeşil alan-doku varlığı	
Yaya Erişim Bileşenleri	
Kaldırım yükseklikleri	
Engelli rampası	
Sokaktaki Hareketi Belirleyen Öğelerin Durumu	
Yaya trafiği	
Taşıt trafiği	
Otopark olanakları	
Kent Mobilyalarının Varlığı	
Çöp kutusu	
Telefon kulübesi	
Oturma birimi	
Aydınlatma elemanı	
Plastik öge	
Reklam panoları	
Yönlendirme levhaları	
Sokak Elemanlarının Durumu	
Zemin döşemesi türü	
Drenaj kanalları	
Üst yapı teknik donanımları	
Görsel Algılamayı Engelleyen Elemanlar	

Mahallede yaşayan insanlara yöneltilen soruların bulunduğu formlar aşağıda verilmiştir (Şekil 3.6., 3.7. ve 3.8.).

**VEYSİPAŞA MAHALLESİ'NİN TARİHİ DOKUSUNUN AYDIN KENT KİMLİĞİ
ÜZERİNE ETKİLERİNİ BELİRLEMEK AMACIYLA HAZIRLANAN ANKET
ÇALIŞMASI**

Araştırma Alanı Adı: Veysipaşa Mahallesi

Anket Tarihi:

Not: Bu anket çalışması Adnan Menderes Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi araştırma konusu için kullanılacaktır. Her bir birey için ayrı bir anket düzenlenmelidir. Bu anketi tamamlayabilmek için mahallenin kimliğini oluşturan yapıların ve sokak dokularının fotoğrafları, mahallede yaşayan kişilere gösterilerek görüşleri alınacaktır.

1- Cinsiyet:

Kadın Erkek

2- Yaş:

17 altı 18-39 40-64 65 üstü

3- Eğitim durumu:

İlkokul Ortaokul Lise
 Ön lisans Lisans Lisansüstü

4- Meslek:

5- Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor / çalışıyorsunuz?

6- Bu sokakta yaşamaktan / çalışmaktan memnun musunuz?

Evet Hayır ise, nedenini belirtiniz.

7- Bu sokağa sizi bağlayan nedir?

8- Yaşadığımız bu sokağın geçmişine dair özlediğiniz herhangi bir öge var mı?

Şekil 3.6. Mahallede yaşayanlara yönelik yapılan anket formu örneği sayfa:1.

9- En sık yaşadığımız sorunlar nelerdir?

10- Yaşadığımız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?
 Evet ise, nedenini belirtiniz Hayır

11- Kendinize ait özel aracınız var mı?
 Evet Hayır

12- Otopark sıkıntısı yaşıyor musunuz?
 Evet Hayır

13- Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?
 Evet Hayır

14- Aynı sokakta yaşadığımız insanları (komşuları) tanımak sizce önemli mi?
 Evet Hayır

15- Apartman dairesinde mi müstakil bir evde mi oturmayı tercih edersiniz?
 Apartman Dairesi Müstakil Ev

16- Temizlik, alt yapı hizmetleri vb. belediye hizmetlerinden memnun musunuz?
 Evet Hayır ise, nedenini belirtiniz

17- Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?
 Evet Hayır

18- Yaşadığınız sokakta restorasyon / yenileme çalışmaları yapılmalı mı?
 Evet Hayır

19- Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?
 Evet Hayır

2

Şekil 3.7. Mahallede yaşayanlara yönelik yapılan anket formu örneği sayfa:2.

20- Yaşadığınız sokak canlı ve hareketli mi?

Evet Hayır

21- Yaşadığınız sokağı güvenli buluyor musunuz?

Evet Hayır

22- Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?

Evet Hayır

23- Yaşadığınız sokakta en çok ilginizi çeken nedir?

24- Yaşadığınız sokağı ilgi çekici hale getirmek için neler yapılabilir?

25- Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?

Evet Hayır

3

Şekil 3.8. Mahallede yaşayanlara yönelik yapılan anket formu örneği sayfa:3.

Mahallede belirlenen sokak ve caddeler ile ilgili Peyzaj Mimarlığı alanında uzman kişiler ile yapılan anket formu aşağıda verilmiştir (Çizelge 3.3.).

Çizelge 3.3. Uzman Anketi

Anket Tarihi:			1602. SOKAK	1629. SOKAK	ÇANKAYA CADDESİ	SAKARYA CADDESİ	FEVZİ ÇAKMAK CADDESİ
AYDIN VEYSİPAŞA MAHALLESİNİN KENT KİMLİĞİNE ETKİSİ							
Algısal Durum (a)	Tarihi Binalar	Kolay Algılanıyor (5)					
	Sokak Dokusu	Zor Algılanıyor (1)					
Olumlu/Olumsuz Etki Veren Öğeler (b)	Yapısal Donatılar (kent mobilyaları, elektrik direk ve telleri, reklam panoları)						
	Bitkisel Materyaller						
	Yapılardaki Eklentiler						
	Yapıların Dış Cephe Kaplamaları						
	Yapı-Sokak İlişkisi						
Duyumsal Değerlendirme (c)	Taşıtlar						
	Hareketli (5) - Sakin (1)						
	Düzenli (5) - Düzensiz (1)						
	Anlaşılır (5) - Karmaşık (1)						
	Çekici (5) - İtici (1)						
	Ferah (5) - Sıkışık (1)						
	Bakımlı (5) - Bakımsız (1)						
Canlı (5) - Monoton (1)							
Sokakları kent kimliğine katkısına göre puanlayınız. (d)							
<p>(a)- “Tarihi Binaları” ve “Sokak Dokusunu” ayrı olarak değerlendiriniz. 1’den 5’e kadar puanlayınız. “En kolay algılanan” 5 puan, “en zor algılanan” 1 puan olarak değerlendiriniz.</p> <p>(b)- “Olumlu/ Olumsuz Etki Veren Öğeleri” 1’den 5’e kadar puanlayınız. 1 puan “en olumsuz”, 5 puan “en olumlu” olarak değerlendiriniz.</p> <p>(c)- “Sıfatları” 1’den 5’e kadar puanlayınız. 1 puan “en olumsuz”, 5 puan “en olumlu” olarak değerlendiriniz.</p> <p>(d)- “Sokakları kent kimliğine katkısına göre” 1’den 5’e kadar puanlayınız. 1 puan “en düşük katkı sağlayan”, 5 puan “en yüksek katkı sağlayan” olarak değerlendiriniz.</p>							

Uzmanlara her sokaktan dokuz resim gösterilerek sokakların fiziksel ve duyumsal analizinin yapılması istenmiştir.

1602. Sokaktan çekilen dokuz resim aşağıda verilmiştir (Şekil 3.9.).

Şekil 3.9. 1602. Sokak

1629. Sokaktan çekilen dokuz resim aşağıda verilmiştir (Şekil 3.10.).

Şekil 3.10. 1629. Sokak

Çankaya Caddesi'nden çekilen dokuz resim aşağıda verilmiştir (Şekil 3.11).

Şekil 3.11. Çankaya Caddesi

Sakarya Caddesi'nden çekilen dokuz resim aşağıda verilmiştir (Şekil 3.12.).

Şekil 3.12. Sakarya Caddesi

Fevzi Çakmak Caddesi'nden çekilen dokuz resim aşağıda verilmiştir (Şekil 3.13.).

Şekil 3.13. Fevzi Çakmak Caddesi

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu bölümde çalışma alanına yönelik oluşturulan formlarla, alanın fiziksel yapısı analiz edilmiş, kullanıcı odaklı anketler ve uzman anket formu aracılığıyla alan irdelenmiştir.

4.1. Veysipaşa Mahallesi'nin Fiziksel Yapısı

Veysipaşa Mahallesi Aydın kentinin en eski yerleşimlerinden biridir. Mahalle içerisinde tarihi konaklar ile evler, türbe, camiler, hamam, külliye, çeşme gibi yapılar yer almaktadır.

Alan içerisinde plansız yapılaşma nedeniyle bu yapıların büyük kısmı tahrip olmuştur. Mahallenin zemin yapısı beton parke ve asfalttan oluşmaktadır. Mahalle eğimli bir alan üzerine kurulmuştur (Şekil 4.1., 4.2.).

Mahalleye erişim toplu taşıma ve özel araçlar ile sağlanmaktadır. Mahalle içinde otopark yoktur. Araçlar kaldırımlara park etmektedir. Mahalle dar sokaklardan oluşmaktadır. Mahalle içinde sosyal aktivite olanakları kısıtlıdır. Yürüme ve geçiş yolları için kaldırımlar bulunmaktadır. Mahalle bakımsız ve eski bir fiziksel görünüme sahiptir. Belediye verilerine göre mahalle içinde toplam olarak yedi tane park alanı bulunmaktadır. Parklar toplamda 5881,8 m² alana sahiptir.

Şekil 4.1. 1620. Sokak

Şekil 4.2. 1620. Sokak “Sevim Paksoy’un Evi”

Mahalleye erişim, giriş, aktivite türleri, duyumsal durum genel olarak gözlemlendiği çizelge aşağıda verilmiştir (Çizelge 4.1.).

Çizelge 4.1. Veysipaşa Mahallesi Yerleşimi Genel Değerlendirmesi

VEYSİPAŞA MAHALLESİ YERLEŞİMİ GENEL DEĞERLENDİRMESİ				
Kriterler	Alt Kriterler	Var	Kısmen	Yok
Erişim	Toplu taşıma			
	Özel araç			
	Yönlendirme levhası			
	Otopark imkanı			
Giriş	Güvenli			
	Davetkar			
	Algılanabilir			
Duyumsal Durum	Güvenli			
	Bakımlı			
	Rahatlatıcı			
	Dikkat çekici			
	Geleneksel			
	Canlı			
Aktivite Türleri	Yeşil			
	Yeme-İçme			
	Seyir			
	Dinlenme-Oturma			
	Alışveriş			
	Yürüme-Geçiş			
	Eğlence			
	Kültürel Aktiviteler			

Mahalle içine özel araç ve kısmen toplu taşıma ile erişim vardır. Erişim için yönlendirme levhaları bulunmaktadır. Mahalle içinde otopark alanı olarak ayrılmış

alanlar bulunmamaktadır. Mahallede güvenli ve davetkar giriş noktaları yoktur, kısmen algılanabilir girişler vardır. Mahallede geleneksel öğeler bulunmaktadır. Mahalle kısmen; güvenli, rahatlatıcı, dikkat çekici ve yeşildir. Mahalledeki yapılar ve sokaklar genel olarak bakımlı ve canlı değildir. Mahallede yürüme-geçiş alanları bulunmaktadır. Mahallede kısmen, yeme-içme alanları, alışveriş, dinlenme-oturma mekanları ve kültürel aktiviteler vardır. Mahallede seyir alanı bulunmamaktadır.

Mahallenin yerleşim modeli, yapıların dağılımı, yerleşim modeli, yerleşim tipi, yerleşim formu ve aksiyonunun genel olarak gözlemlendiği çizelge aşağıda verilmiştir (Çizelge 4.2.).

Çizelge 4.2. Veysipaşa Mahallesi Yerleşimi Genel Değerlendirmesi

VEYSİPAŞA MAHALLESİ YERLEŞİMİ GENEL DEĞERLENDİRMESİ			
Kriterler	Alt Kriterler	Var	Yok
Yerleşim Modeli	Grid		
	Düzensiz		
	İşmsal		
	Organik		
Yapıların Dağılımı	Çevresel		
	Düzensiz		
	Aynı hizada		
	Karşılıklı		
	Çevresel		
Yapılaşma Türü	Bitişik nizam		
	Blok nizam		
	Ayrık nizam		
Formu	İnformal		
	Formal		
Aksiyonu	Statik		
	Dinamik		
Açıklık/Kapalılık	Kapalı mekan		
	Yarı-Açık mekan		
	Açık mekan		

Veysipaşa mahallesi hakkında yapılan arazi gözlemleri sonucunda elde edilen ve mahallenin fiziksel yapısının anlaşılması için örnek olarak 1630.Sokak, 1632. Sokak, 1636. Sokak verilmiştir.

Bu sokaklardaki yapıların yerleşim modeli düzensiz ve işmsaldır. Yapılar düzensiz, karşılıklı, bitişik nizamlı ve formal yapıdadırlar. Aksiyonları statiktir. Sokaklarda yarı-açık ve açık mekanlar yer almaktadır (Şekil 4.3., 4.4., 4.5. ve 4.6.).

Şekil 4.3. 1632. Sokak

Şekil 4.4. 1630. Sokak

Şekil 4.5. 1636. Sokak

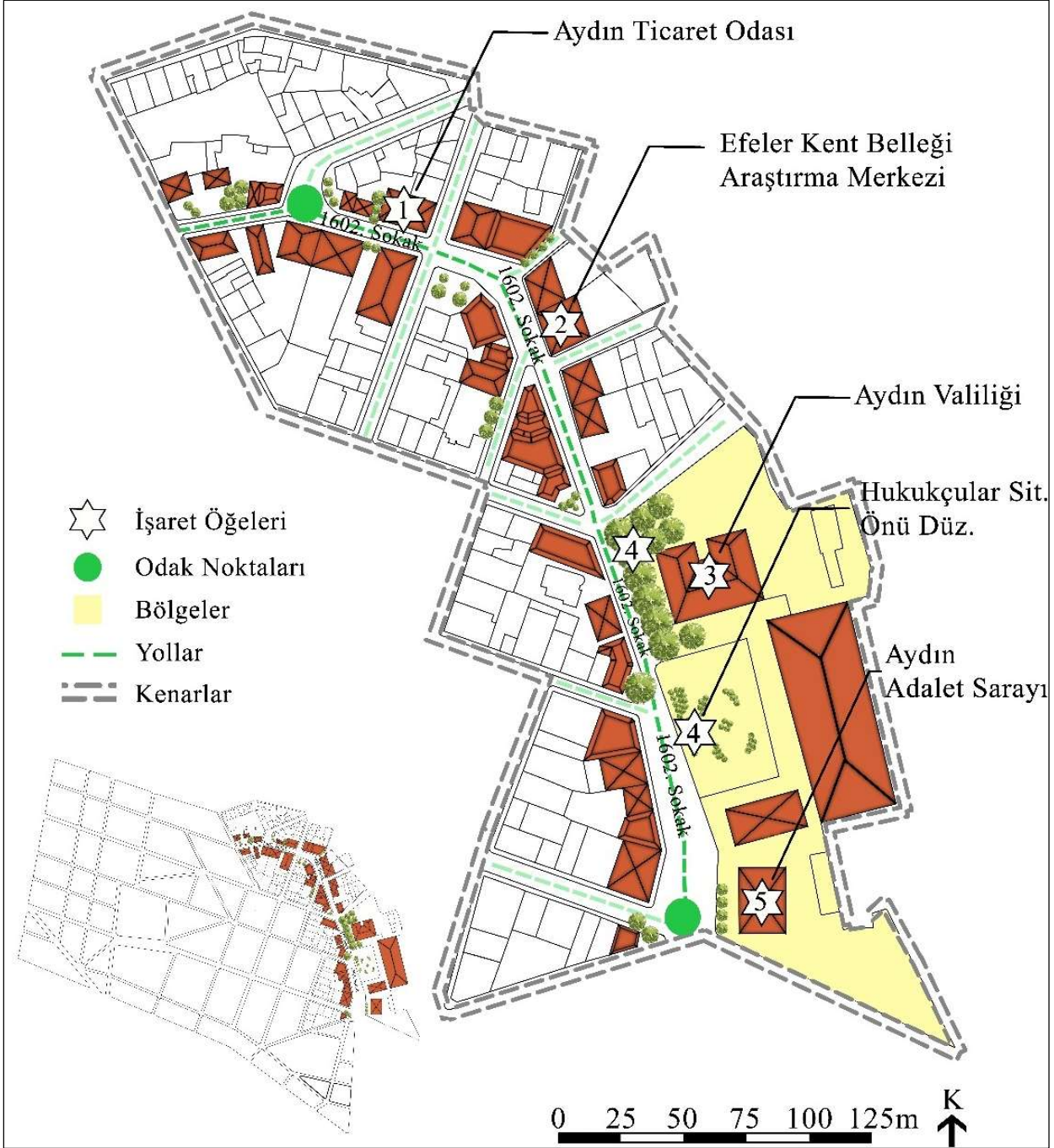
Şekil 4.6. Aydın Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (Anonim, 2015)

4.2. Çalışma Alanı Olarak Belirlenen Sokaklara Ait Planlar ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formlarından Elde Edilen Bulgular

Veysipaşa Mahallesi'nde yapılan gözlemler sonucu kentin kimliğini en iyi yansıtacak beş adet çalışma alanı belirlenmiştir. Bu çalışma alanlarına ait sokak planı ve fiziksel-yaşamsal analiz formlarına bu bölümde yer verilmiştir. Çalışma alanları "1602. Sokak", "1629. Sokak", "Çankaya Caddesi", "Sakarya Caddesi" ve "Fevzi Çakmak Caddesi'dir". Yapılan gözlemler sonucunda oluşturulmuş planlar üzerinde araştırma alanı sınırında yer alan Veysipaşa Mahallesi'ndeki kent kimliğine etki edebilecek bileşenler sokak planlarında gösterilmiştir.

4.2.1. 1602 No'lu Sokağa Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular

Veysipaşa Mahallesi'nin 1602. Sokağında, dikkat çeken iki adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılar Aydın Ticaret Odası, Efeler Kent Belleği Araştırma Merkezidir. Aynı zamanda bu sokakta Aydın Valiliği ve Aydın Adalet Sarayı da bulunmaktadır. Bu yapılar ve sokak içinde bulunan bitkisel doku varlığı plan üzerinde gösterilmiştir (Şekil 4.7.).

Şekil 4.7. 1602. Sokak Planı

1602. Sokak kuzeybatı-güneydoğu yönelimindedir. Sokağın eğimi yaklaşık % 20'dir. Sokak içinde toplanma noktası yoktur. Sokak içinde güvenli giriş-çıkış noktası ve bekleme noktası olarak belirlenen herhangi bir nokta yoktur. Sokak içinde restorasyon çalışmaları yapılmaktadır. Sokak içinde yol ağaçlaması bulunmamaktadır, kamuya tahsis yeşil alanlar bulunmaktadır. Sokakta engelliler için özel bir rampa bulunmamaktadır. Yaya ve trafik yoğunluğu azdır. Sokak içinde otopark alanı bulunmamaktadır. Sokaktaki kent mobilyaları gözlemlendiğinde çöp kutusu, oturma birimi, aydınlatma elemanı, yönlendirme levhalarının bulunduğu, telefon kulübesi, plastik öge ve reklam panolarının ise bulunmadığı görülmüştür. Sokağın zemini beton parke ve kısmen asfalt kaplamadır. Sokakta drenaj kanalları ve üst yapı teknik donanımları bulunmaktadır. Görsel algılamayı engelleyen bir eleman yoktur (Çizelge 4.3.).

Çizelge 4.3. 1602. Sokak fiziksel-yaşamsal analiz formu

1602. SOKAK				
Sokağın Yönelimi	Kuzeybatı-Güneydoğu			
Sokağın Yaklaşık Eğimi	% 20			
		Var	Kısmen	Yok
Araç ve Yaya Kullanımı Açısından Sokakta Yaşamın Organizasyonu	Toplanma noktaları			
	Güvenli giriş-çıkış noktaları			
	Bekleme noktaları			
Sokağı Oluşturan Yapılar İçin Saptamalar	Restorasyon çalışmalarının varlığı			
Yeşil Doku Varlığı	Yol ağaçlaması			
	Kamuya tahsis yeşil alan-doku varlığı			
Yaya Erişim Bileşenleri	Engelli rampası			
Sokaktaki Hareketi Belirleyen Öğelerin Durumu	Yaya trafiği			
	Taşıt trafiği			
	Otopark olanakları			
Kent Mobilyalarının Varlığı	Çöp kutusu			
	Telefon kulübesi			
	Oturma birimi			
	Aydınlatma elemanı			
	Plastik öge			
	Reklam panoları			
	Yönlendirme levhaları			
Sokak Elemanlarının Durumu	Zemin döşemesi türü	Beton parke, kısmen asfalt		
	Drenaj kanalları			
	Üst yapı teknik donanımları			
Görsel Algılamayı Engelleyen Elemanlar				

1602. Sokakta bulunan “Aydın Ticaret Odası” eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, ahşap detaylar, taş kaplama ve çatıda kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. (Şekil 4.8.).

Şekil 4.8. Aydın Ticaret Odası

“Efeler Kent Belleği Araştırma Merkezi” eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, alçı detaylar ve çatıda kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. (Şekil 4.9.).

Şekil 4.9. Efeler Kent Belleği Araştırma Merkezi

“Atike Hanım Çeşme ve Sebili” eğimsiz bir alana inşa edilmiştir. Kubbeli ve kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, taş detaylar ve çatıda kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. (Şekil 4.10.).

Şekil 4.10. 1602. Sokak Atike Hanım Çeşme ve Sebili

“1602. Sokak’ta” kaldırım ve sokak yapısı dardır. Yapıların genel olarak fiziksel görünümü eski ve bakımsızdır. Sokaktaki yapılarda maksimum kat yüksekliği beştir (Şekil 4.11.).

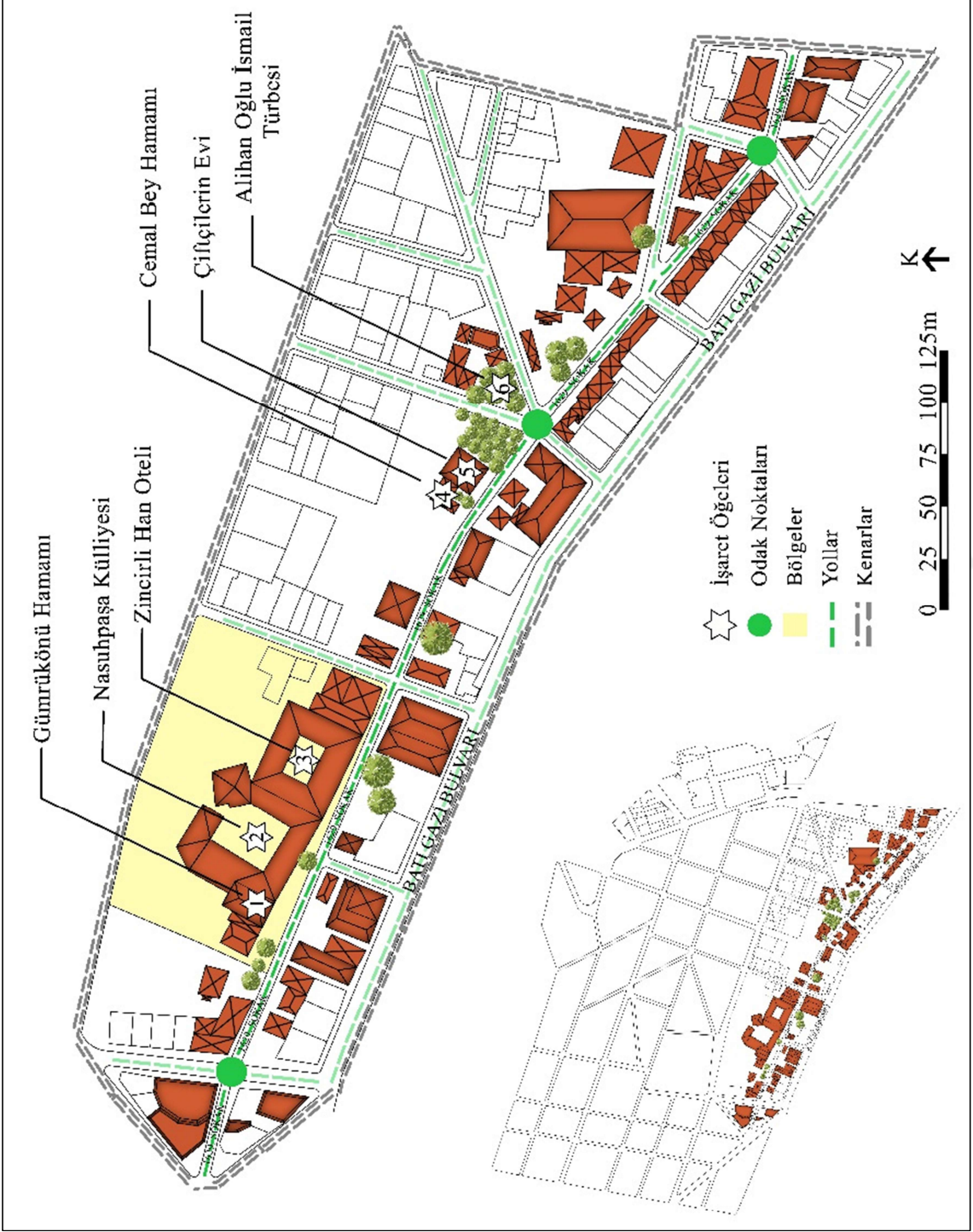

Şekil 4.11. 1602. Sokak Adliye Yolu

4.2.2. 1629 No'lu Sokağa Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular

Veysipaşa Mahallesi'nin 1629. Sokağında, dikkat çeken altı adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılar “Gümrükönü Hamamı”, “Nasuhpaşa Külliyesi”, “Zincirli Han Oteli”, “Alihan Oğlu İsmail Türbesi”, “Çiftçilerin Evi” ve “Cemal Bey Hamamı'dır”. Bu yapılar ve sokak içinde bulunan bitkisel doku varlığı plan üzerinde gösterilmiştir (Şekil 4.12.).

Şekil 4.12. 1629. Sokak Planı

1629. Sokak kuzeybatı-güneydoğu yönelimindedir. Sokağın eğimi yaklaşık % 15'dir. Sokak içinde toplanma noktası yoktur. Sokak içinde güvenli giriş-çıkış noktası ve bekleme noktası olarak belirlenen herhangi bir nokta yoktur. Sokak içinde restorasyon çalışmaları yapılmaktadır. Sokak içinde yol ağaçlaması vardır, kamuya tahsis yeşil alanlar bulunmamaktadır. Sokakta engelliler için özel bir rampa bulunmaktadır. Yaya ve trafik yoğunluğu azdır. Sokak içinde otopark alanı bulunmamaktadır. Sokaktaki kent mobilyaları gözlemlendiğinde çöp kutusu, oturma birimi, aydınlatma elemanı, yönlendirme levhalarının bulunduğu, telefon kulübesi, plastik öge ve reklam panolarının ise bulunmadığı görülmüştür. Sokağın zemini beton parkedir. Sokakta drenaj kanalları ve üst yapı teknik donanımları bulunmaktadır. Görsel algılamayı engelleyen bir eleman yoktur (Çizelge 4.4.).

Çizelge 4.4. 1629. Sokak fiziksel-yaşamsal analiz formu

1629. SOKAK				
Sokağın Yönelimi	Kuzeybatı-Güneydoğu			
Sokağın Yaklaşık Eğimi	% 15			
		Var	Kismen	Yok
Araç ve Yaya Kullanımı Açısından Sokakta Yaşamın Organizasyonu	Toplanma noktaları			
	Güvenli giriş-çıkış noktaları			
	Bekleme noktaları			
Sokağı Oluşturan Yapılar İçin Saptamalar	Restorasyon çalışmalarının varlığı			
Yeşil Doku Varlığı	Yol ağaçlaması			
	Kamuya tahsis yeşil alan-doku varlığı			
Yaya Erişim Bileşenleri	Engelli rampası			
Sokaktaki Hareketi Belirleyen Öğelerin Durumu	Yaya trafiği			
	Taşıt trafiği			
	Otopark olanakları			
Kent Mobilyalarının Varlığı	Çöp kutusu			
	Telefon kulübesi			
	Oturma birimi			
	Aydınlatma elemanı			
	Plastik öge			
	Reklam panoları			
Sokak Elemanlarının Durumu	Yönlendirme levhaları			
	Zemin döşemesi türü	Beton parke		
	Drenaj kanalları			
	Üst yapı teknik donanımları			
Görsel Algılamayı Engelleyen Elemanlar				

“Alihan Oğlu İsmail Türbesi” mahallenin 1629. Sokağında bulunmaktadır. Türbe eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kubbeli ve kare bir plana sahiptir. Kıрма taş, moloz taş ve tuğla yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. Türbenin orijinal mezar taşları Aydın Müzesi tarafından koruma altına alınmıştır (Şekil 4.13.).

Şekil 4.13. 1629. Sokak Alihan Oğlu İsmail Türbesi

“Gümrükönü Hamamı” eğimsiz bir alana inşa edilmiştir. Kubbeli ve kare bir plana sahiptir. Yapı cephesinde sıva, çatıda ise kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. Hamamın iç restorasyonu devam etmektedir (Şekil 4.14.).

Şekil 4.14. 1629. Sokak Gümrükönü Hamamı

“Nasuh Paşa Külliyesi” eğimsiz bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Kırma taş ve moloz taş yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. Külliye erkek öğrenci yurdu olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.15.).

Şekil 4.15. 1629. Sokak Nasuh Paşa Külliyesi

“Zincirli Han” eğimsiz bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Kıрма taş, moloz taş ve tuğla yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. Han otel olarak kullanılmaktadır (Şekil 4.16., 4.17.).

Şekil 4.16. 1629. Sokak Zincirli Han Otel

Şekil 4.17. 1629. Sokak Zincirli Han Oteli

“Cemal Bey Hamamı” eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kare ve kubbeli bir plana sahiptir. Kırma taş, moloz taş ve kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. Hamamın büyük bir kısmı zarar görmüştür ve günümüzde kullanılmamaktadır (Şekil 4.18.).

Şekil 4.18. 1629. Sokak Cemal Bey Hamamı

“Çiftçilerin Evi” eğimsiz bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya ve doğal taş yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. Yapı günümüzde kullanılmamaktadır (Şekil 4.19.).

Şekil 4.19. 1629. Sokak Çiftçilerin Evi

“1629. Sokak'ta” kaldırım ve sokak yapısı dardır. Yapıların genel olarak fiziksel görünümü eski ve bakımsızdır. Sokaktaki yapılarda maksimum kat yüksekliği yedidir. Sokakta restorasyon çalışmaları devam etmektedir (Şekil 4.20.).

Şekil 4.20. 1629. Sokak

4.2.3. “Çankaya Caddesi’ne” Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular

Veysipaşa Mahallesi’nin Çankaya Caddesinde, dikkat çeken dört adet yapı bulunmaktadır. Bu yapı “Cihanoğlu Camii”, “Çeşme ve Sebil”, “Efeler Konağı” ve “Köprülü Veysipaşa” Mahallesi Kültür ve Sanat Evi’dir. Bu yapı ve cadde içinde bulunan bitkisel doku varlığı plan üzerinde gösterilmiştir (Şekil 4.21.).

Şekil 4.21. Çankaya Caddesi

Çankaya Caddesi kuzeybatı-güneydoğu yönelimindedir. Caddenin eğimi yaklaşık % 5'dir. Cadde içinde toplanma noktası yoktur. Cadde içinde güvenli giriş-çıkış noktası ve bekleme noktası olarak belirlenen herhangi bir nokta yoktur. Cadde içinde restorasyon çalışmaları yapılmaktadır. Cadde içinde yol ağaçlaması vardır, kamuya tahsis yeşil alanlar bulunmamaktadır. Caddede engelliler için özel bir rampa bulunmamaktadır. Yaya ve trafik yoğunluğu azdır. Cadde içinde otopark alanı bulunmamaktadır. Caddede kent mobilyaları gözlemlendiğinde çöp kutusu, oturma birimi, aydınlatma elemanı, yönlendirme levhalarının bulunduğu, telefon kulübesi, plastik öge ve reklam panolarının ise bulunmadığı görülmüştür. Caddenin zemini beton parkedir. Sokakta drenaj kanalları ve üst yapı teknik donanımları bulunmaktadır. Görsel algılamayı engelleyen bir eleman yoktur (Çizelge 4.5.).

Çizelge 4.5. Çankaya Caddesi fiziksel-yaşamsal analiz formu

ÇANKAYA CADDESİ				
Sokağın Yönelimi	Kuzeybatı-Güneydoğu			
Sokağın Yaklaşık Eğimi	% 5			
		Var	Kısmen	Yok
Araç ve Yaya Kullanımı Açısından Sokakta Yaşamın Organizasyonu	Toplanma noktaları			
	Güvenli giriş-çıkış noktaları			
	Bekleme noktaları			
Sokağı Oluşturan Yapılar İçin Saptamalar	Restorasyon çalışmalarının varlığı			
Yeşil Doku Varlığı	Yol ağaçlaması			
	Kamuya tahsis yeşil alan-doku varlığı			
Yaya Erişim Bileşenleri	Engelli rampası			
	Yaya trafiği			
Sokaktaki Hareketi Belirleyen Öğelerin Durumu	Taşıt trafiği			
	Otopark olanakları			
	Çöp kutusu			
Kent Mobilyalarının Varlığı	Telefon kulübesi			
	Oturma birimi			
	Aydınlatma elemanı			
	Plastik öge			
	Reklam panoları			
	Yönlendirme levhaları			
Sokak Elemanlarının Durumu	Zemin döşemesi türü	Beton parke		
	Drenaj kanalları			
	Üst yapı teknik donanımları			
Görsel Algılamayı Engelleyen Elemanlar				

“Cihanoğlu Camii” mahallenin Çankaya Caddesinde bulunmaktadır. Camii eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kubbeli ve kare bir plana sahiptir. Yapı cephesinde kırma taş, moloz taş yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır (Şekil 4.22.).

Şekil 4.22. Çankaya Caddesi Cihanoğlu Camii

“Çeşme ve Sebil” Cihanoğlu Camii’nin giriş kısmında eğimsiz bir alana inşa edilmiştir. Kubbeli ve kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, taş detaylar ve doğal taşlar yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. (Şekil 4.23.).

Şekil 4.23. Çankaya Caddesi Çeşme ve Sebil

Caddede restorasyonu tamamlanan “Efeler Konağı” ve “Köprülü Veysipaşa Kültür ve Sanat Evi” eğimsiz bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, alçı detaylar ve çatıda kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. (Şekil 4.24.).

Şekil 4.24. Efeler Konağı ve Köprülü Veysipaşa Kültür ve Sanat Evi

“Çankaya Caddesi'nin” kaldırım yapısı dar, cadde yapısı diğer sokaklara göre daha geniştir. Yapıların genel olarak fiziksel görünümü eski ve bakımsızdır, yeni yapılan binalara da rastlanmaktadır. Caddedeki yapılarda maksimum kat yüksekliği altıdır. Caddede restorasyon çalışmaları yapılmıştır (Şekil 4.25., 4.26.).

Şekil 4.25. Çankaya Caddesi

Şekil 4.26. Çankaya Caddesi

4.2.4. “Sakarya Caddesi’ne” Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular

Veysipaşa Mahallesi’nin Sakarya Caddesi’nde, dikkat çeken iki adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılar “Eyüp Şahin’in Evi” ve “Üveyspaşa Camii’dir”. Bu yapılar ve sokak içinde bulunan bitkisel doku varlığı plan üzerinde gösterilmiştir (Şekil 4.27.).

Şekil 4.27. Sakarya Caddesi

Sakarya Caddesi kuzeybatı-güneydoğu yönelimindedir. Caddenin eğimi yaklaşık % 5'dir. Cadde içinde toplanma noktası yoktur. Cadde içinde güvenli giriş-çıkış noktası ve bekleme noktası olarak belirlenen herhangi bir nokta yoktur. Cadde içinde restorasyon çalışmaları yapılmaktadır. Cadde içinde yol ağaçlaması vardır, kamuya tahsis yeşil alanlar bulunmamaktadır. Caddede engelliler için özel bir rampa bulunmamaktadır. Yaya ve trafik yoğunluğu azdır. Cadde içinde otopark alanı bulunmamaktadır. Caddede kent mobilyaları gözlemlendiğinde çöp kutusu, aydınlatma elemanı, yönlendirme levhalarının bulunduğu, oturma birimi, telefon kulübesi, plastik öge ve reklam panolarının ise bulunmadığı görülmüştür. Caddenin zemini beton parkedir. Sokakta drenaj kanalları ve üst yapı teknik donanımları bulunmaktadır. Görsel algılamayı engelleyen bir eleman yoktur (Çizelge 4.6.).

Çizelge 4.6. Sakarya Caddesi fiziksel-yaşamsal analiz formu

SAKARYA CADDESİ				
Sokağın Yönelimi	Kuzeybatı-Güneydoğu			
Sokağın Yaklaşık Eğimi	% 5			
		Var	Kısmen	Yok
Araç ve Yaya Kullanımı Açısından Sokakta Yaşamın Organizasyonu	Toplanma noktaları			
	Güvenli giriş-çıkış noktaları			
	Bekleme noktaları			
Sokağı Oluşturan Yapılar İçin Saptamalar	Restorasyon çalışmalarının varlığı			
	Yol ağaçlaması			
Yeşil Doku Varlığı	Kamuya tahsis yeşil alan-doku varlığı			
Yaya Erişim Bileşenleri	Engelli rampası			
Sokaktaki Hareketi Belirleyen Öğelerin Durumu	Yaya trafiği			
	Taşıt trafiği			
	Otopark olanakları			
Kent Mobilyalarının Varlığı	Çöp kutusu			
	Telefon kulübesi			
	Oturma birimi			
	Aydınlatma elemanı			
	Plastik öge			
	Reklam panoları			
	Yönlendirme levhaları			
Sokak Elemanlarının Durumu	Zemin döşemesi türü	Beton parke		
	Drenaj kanalları			
	Üst yapı teknik donanımları			
Görsel Algılamayı Engelleyen Elemanlar				

“Üveys Paşa Camii” mahallenin Sakarya Caddesinde bulunmaktadır. Camii eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kubbeli ve kare bir plana sahiptir. Yapı cephesinde sıva, çatıda ise kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır. Camii sınırları içinde mezar taşları bulunmaktadır (Şekil 4.28.).

Şekil 4.28. Üveys Paşa Camii

“Eyüp Şahin’in Evi” eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, alçı detaylar ve çatıda kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır (Şekil 4.29.).

Şekil 4.29. Sakarya Caddesi Eyüp Şahin’in Evi

“Sakarya Caddesi’nin” kaldırım ve cadde yapısı dardır. Yapıların genel olarak fiziksel görünümü eski ve bakımsızdır, yeni yapılan binalara da rastlanmaktadır.

Caddedeki yapılarda maksimum kat yüksekliği beştir. Caddede restorasyon çalışmaları yoktur (şekil 4.30., 4.31.).

şekil 4.30. Sakarya Caddesi

şekil 4.31. Sakarya Caddesi

4.2.5. “Fevzi akmak Caddesi’ne” Ait Plan ve Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formundan Elde Edilen Bulgular

Veysipaşa Mahallesi’nin Fevzi akmak Caddesi, dikkat çeken 5 adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılar eski tarihi binalardan oluşmaktadır. Aynı zamanda bu caddede Aydın Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Müdürlüğü’de bulunmaktadır. Bu yapılar ve sokak içinde bulunan bitkisel doku varlığı plan üzerinde gösterilmiştir (Şekil 4.32).

Şekil 4.32. Fevzi Çakmak Caddesi

“Fevzi Çakmak Caddesi” kuzeybatı-güneydoğu yönelimindedir. Caddenin eğimi yaklaşık % 10’dur. Cadde içinde toplanma noktası yoktur. Cadde içinde güvenli giriş-çıkış noktası ve bekleme noktası olarak belirlenen herhangi bir nokta yoktur. Cadde içinde restorasyon çalışmaları yapılmamaktadır. Cadde içinde yol ağaçlaması yoktur, kamuya tahsis yeşil alanlar bulunmamaktadır. Caddede engelliler için özel bir rampa bulunmamaktadır. Yaya ve trafik yoğunluğu azdır. Cadde içinde otopark alanı bulunmamaktadır. Caddede kent mobilyaları gözlemlendiğinde çöp kutusu, aydınlatma elemanı, yönlendirme levhalarının bulunduğu, oturma birimi, telefon kulübesi, plastik öge ve reklam panolarının ise bulunmadığı görülmüştür. Caddenin zemini beton parkedir. Sokakta drenaj kanalları ve üst yapı teknik donanımları bulunmaktadır. Görsel algılamayı engelleyen bir elemanlar vardır (Çizelge 4.7.).

Çizelge 4.7. Fevzi Çakmak Caddesi fiziksel-yaşamsal analiz formu

FEVZİ ÇAKMAK CADDESİ				
Sokağın Yönelimi	Kuzeybatı-Güneydoğu			
Sokağın Yaklaşık Eğimi	% 10			
		Var	Kısmen	Yok
Araç ve Yaya Kullanımı Açısından Sokakta Yaşamın Organizasyonu	Toplanma noktaları			
	Güvenli giriş-çıkış noktaları			
	Bekleme noktaları			
Sokağı Oluşturan Yapılar İçin Saptamalar	Restorasyon çalışmalarının varlığı			
Yeşil Doku Varlığı	Yol ağaçlaması			
	Kamuya tahsis yeşil alan-doku varlığı			
Yaya Erişim Bileşenleri	Engelli rampası			
	Yaya trafiği			
Sokaktaki Hareketi Belirleyen Öğelerin Durumu	Taşıt trafiği			
	Otopark olanakları			
	Çöp kutusu			
Kent Mobilyalarının Varlığı	Telefon kulübesi			
	Oturma birimi			
	Aydınlatma elemanı			
	Plastik öge			
	Reklam panoları			
	Yönlendirme levhaları			
Sokak Elemanlarının Durumu	Zemin döşemesi türü	Beton parke		
	Drenaj kanalları			
	Üst yapı teknik donanımları			
Görsel Algılamayı Engelleyen Elemanlar				

Fevzi Çakmak Caddesinde bulunan “Mustafa Kocabaş’ın Evi” eğimsiz bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, alçı detaylar ve çatıda kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır (Şekil 4.33.).

Şekil 4.33. Fevzi Çakmak Caddesi Mustafa Kocabaş'ın Evi

Caddede bulunan ismi bilinmeyen “Tarihi Yapı” eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, alçı detaylar ve çatıda kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır (Şekil 4.34.).

Şekil 4.34. Fevzi Çakmak Caddesi Tarihi Yapı

Caddede bulunan ismi bilinmeyen “Tarihi Yapı” eğimli bir alana inşa edilmiştir. Kare bir plana sahiptir. Sıva üzeri boya, alçı detaylar ve çatıda kiremit yapının ana malzemelerini oluşturmaktadır (Şekil 4.35.).

Şekil 4.35. Fevzi Çakmak Caddesi Tarihi Yapı

“Fevzi Çakmak Caddesi'nin” kaldırım ve cadde yapısı dardır. Yapıların genel olarak fiziksel görünümü eski ve bakımsızdır, yeni yapılmaya başlanılan binalara da rastlanmaktadır. Caddedeki yapılarda maksimum kat yüksekliği dördtür. Caddede restorasyon çalışmaları yoktur (Şekil 4.36.).

Şekil 4.36. Fevzi Çakmak Caddesi

4.2.6. Cadde/Sokak'lardan Çekilen Fotoğrafların Konumu

Veysipaşa Mahallesi'nden çekilen fotoğrafların konularının işaretlendiği plan aşağıda verilmiştir. Bu planda belirtilen kodlamaların numaraları şekiller dizini ile senkronizedir (Şekil 4.37.).

FOTOĞRAFLAR

1-Şekil 5.7.	6- Şekil 5.13.	11- Şekil 5.18.	16- Şekil 5.24.	21- Şekil 5.30.
2- Şekil 5.8.	7- Şekil 5.14.	12- Şekil 5.19.	17- Şekil 5.25.	22- Şekil 5.32.
3- Şekil 5.9	8- Şekil 5.15.	13- Şekil 5.21.	18- Şekil 5.27.	23- Şekil 5.33.
4- Şekil 5.10.	9- Şekil 5.16.	14- Şekil 5.22.	19- Şekil 5.28.	24- Şekil 5.34.
5- Şekil 5.12.	10- Şekil 5.17.	15- Şekil 5.23	20- Şekil 5.29.	25- Şekil 5.35.

Şekil 4.37. Çekilen Fotoğrafların Konumu

4.3. Anket Çalışmalarından Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde mahallede yaşayan insanlara yönelik ve Peyzaj Mimarlığı mesleğinde uzman kişilerle yapılan anket çalışmalarına yer verilmiştir.

4.3.1. Mahallede Yaşayanlara Yönelik Anket Çalışması

Veysipaşa Mahallesi'nde yaşayanlara yönelik düzenlenen anket 25 sorudan oluşmaktadır. Anket sorularında mahallede yaşayanların cinsiyet oranı, yaş aralığı, eğitim durumu, mesleki durumları, mahallede yaşama/çalışma süreleri, yaşadıkları sokaktan memnuniyetleri, bu sokağa onları bağlayan nedenler, geçmişe dair özledikleri, en sık yaşadıkları sorunlar, yaşadıkları sokağın fiziksel görünüşünden memnuniyetleri, özel araç sahibi olup olmadıkları, otopark sıkıntısı yaşayıp yaşamadıkları, yaşadıkları sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesi gibi çalışmaları isteyip istemedikleri, aynı sokakta yaşamının önemli olup olmadığı, apartmanda mı yoksa müstakil evde mi yaşamak istedikleri, belediye hizmetlerinden memnun olup olmadıkları, sokakta korunması gereken önemli yapıların bulunup bulunmadığı, sokakta restorasyon çalışmalarının yapılıp yapılmaması konusundaki fikirleri, sokağın engelli ve yaşlı insanlar için yaşanabilir olup olmadığı, yaşadıkları sokağın canlı, hareketli ve güvenli olup olmadığı, yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığı, sokakta en çok ilgilerini çeken şeyler, sokağı ilgi çekici hale getirmek için neler yapılabileceği, sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesi hakkındaki fikirleri alınmıştır.

Katılımcıların % 57'si erkek, % 43'ü kadın bireylerden oluşmaktadır. Ankete % 48 ile en yüksek oranla 40-64 yaş arasındaki bireyler, % 10 ile en düşük oranla 17 yaş altı bireyler katılmıştır. Katılımcıların % 38'i en yüksek oranla lise mezunu bireyler, % 4'ü en düşük oranla önlisans mezunu bireylerdir. Katılımcıların % 30'u en yüksek oranla ev hanımı, % 1'i en düşük oranla muhtar ve gıda teknikeridir (Çizelge 4.8.).

Çizelge 4.8. Demografik özellikler

CİNSİYET	
Kadın	% 43
Erkek	% 57
YAŞ ARALIĞI	
17 yaş ve altı	% 10
18-39 yaş	% 20
40-64 yaş	% 48
65 yaş ve üzeri	% 22
EĞİTİM DURUMU	
İlkokul	% 10
Ortaokul	% 31
Lise	% 38
Önlisans	% 4
Lisans	% 17
MESLEK	
Emekli	% 24
Esnaf	% 5
Ev hanımı	%30
Gıda Teknikeri	% 1
İşçi	% 8
Memur	% 5
Mühendis	% 2
Muhtar	% 1
Öğrenci	% 18
Öğretmen	%2
Serbest Meslek	% 4

Katılımcıların % 40'ı en yüksek oranla 11-20 yıl süresince mahallede yaşayan bireyler, % 8'i en düşük oranla 0-3 yıl süresince mahallede yaşayan bireylerdir. Katılımcıların % 84'ü sokaklarında yaşamaktan memnun iken, % 16'sı sokaklarında yaşamaktan memnun değildir. Katılımcıların % 56'sı en yüksek oranla onları sokaklarına bağlayan neden olarak ailelerini belirtirken, % 1'i en düşük oranla fikirleri olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların % 50'si en yüksek oranla geçmişe dair özledikleri bir şey olmadığını söylerken, % 29'u en düşük oranla komşularını özlediklerini ifade etmişlerdir (Çizelge 4.9.).

Çizelge 4.9. Anket verileri

MAHALLEDE YAŞAMA/ÇALIŞMA SÜRESİ	
0-3 yıl	% 8
4-10 yıl	% 13
11-20 yıl	% 40
21-30 yıl	% 22
31 yıl ve üzeri	% 17
SOKAKTA YAŞAMAKTAKİ MEMNUNİYET	
Memnunum	% 84
Memnun değilim	% 16
BU SOKAĞA SİZİ BAĞLAYAN NEDİR?	
Aile	% 56
Anılar	% 4
Komşular	% 11
Eğitim	% 2
Gelenek	% 7
İş	% 3
Sakinlik	% 7
Tarihi Doku	% 3
Uygun Kira	% 6
Fikrim Yok	% 1
GEÇMİŞE DAİR ÖZLEDİKLERİNİZ?	
Komşular	% 29
Yok	% 50
Bisikletli Çocuklar	% 1
Canlılık	% 5
Çeşmeler	% 1
Güvenlik	% 4
Sakinlik	% 1
Samimiyet	% 2
Seyyar Satıcılar	% 1
Tarihi Doku	% 4
Yeşil Doku	% 2

Katılımcılara yöneltilen “en sık yaşadığınız sorunlar nelerdir?” sorusuna en yüksek oranla 51 defa “ulaşım” cevabı verilmiştir (Çizelge 4.10.).

Çizelge 4.10. Anket verileri

EN SIK YAŞADIĞINIZ SORUNLAR NELERDİR?	
Altyapı Sıkıntısı	2
Çevre Düzenlemesi	1
Su Kesintisi	2
Belediye Hizmetleri	3
Cansızlık	2
Dar Sokaklar	2
Dik Yollar	3
Güvenlik	19
Doğal Gaz Eksikliği	12
Sosyal Alan Eksikliği	6
Ulaşım	51
Otopark	9
Park Eksikliği	9
Yaşlı Nüfus	1
Yetersiz Aydınlatma	1
Yok	1

Katılımcıların % 71'i sokağın fiziksel olarak değişmesini isterken, % 29'u istememektedir. Katılımcıların % 30'u özel araç sahibiyken, % 70'i özel araç sahibi değildir. Katılımcıların % 45'i otopark sıkıntısı yaşarken, % 55'i otopark sıkıntısı yaşamamaktadır. Katılımcıların % 79'u sokağın trafiğe kapatılmasını ve düzenlenmesini isterken, % 21'i istememektedir. Katılımcıların % 99'u aynı sokakta yaşadıkları insanları tanımanın önemli olduğu cevabını verirken, % 1'i önemli olmadığı cevabını vermiştir. Katılımcıların % 68'i müstakil evde yaşamayı tercih ederken, % 32'si apartman dairesinde yaşamayı tercih edeceklerini söylemişlerdir (Çizelge 4.11.).

Çizelge 4.11. Anket verileri

YAŞADIĞINIZ SOKAĞIN FİZİKSEL OLARAK DEĞİŞMESİNİ İSTER MİSİNİZ?	
Evet	% 71
Hayır	% 29
KENDİNİZE AİT ARACINIZ VAR MI?	
Evet	% 30
Hayır	% 70
OTOPARK SIKINTISI YAŞIYOR MUSUNUZ?	
Evet	% 45
Hayır	% 55
SOKAĞIN TRAFİĞE KAPATILMASINI VE DÜZENLENMESİNİ İSTER MİSİNİZ?	
Evet	% 79
Hayır	% 21
AYNI SOKAKTA YAŞADIĞINIZ İNSANLARI TANIMAK ÖNEMLİ Mİ?	
Evet	% 99
Hayır	% 1
APARTMAN DAİRESİ Mİ MÜSTAKİL EV Mİ?	
Apartman Dairesi	% 32
Müstakil Ev	% 68

Katılımcıların % 77'si belediye hizmetlerinden memnunken, % 23'ü memnun değildir. Katılımcıların % 89'u sokakta korunması gereken önemli yapılar olduğunu düşünürken, % 11'i bu şekilde düşünmemektedir. Katılımcıların % 92'si sokakta restorasyon çalışmaları yapılması gerektiğini düşünürken, % 8'i gerekmediğini düşünmektedir. Katılımcıların % 42'si sokağın engelli, yaşlı insanlar için yaşanabilir olduğunu düşünürken, % 58'i yaşanamaz olarak düşünmektedir. Katılımcıların % 52'si yaşadıkları sokağı güvenli bulurken, % 48'i güvensiz bulmaktadır. Katılımcıların % 89'u sokağı Aydın kent kimliği açısından etkili bulurken, % 11'i etkili bulmamaktadır. Katılımcılara yöneltilen “sokakta en çok ilginizi çeken nedir?” sorusuna en yüksek oranla 87 defa “tarihi yapılar” cevabı verilmiştir (Çizelge 4.12.).

Çizelge 4.12. Anket verileri

BELEDİYE HİZMETLERİNDEN MEMNUN MUSUNUZ?	
Evet	% 77
Hayır	% 23
SOKAKTA KORUNMASI GEREKEN ÖNEMLİ YAPILAR VAR MI?	
Evet	% 89
Hayır	% 11
SOKAKTA RESTORASYON ÇALIŞMALARI YAPILMALI MI?	
Evet	% 92
Hayır	% 8
SOKAK ENGELLİ, YAŞLI İNSANLAR İÇİN YAŞANABİLİR Mİ?	
Evet	% 42
Hayır	% 58
YAŞADIĞINIZ SOKAK CANLI VE HAREKETLİ Mİ?	
Evet	% 14
Hayır	% 86
YAŞADIĞINIZ SOKAK GÜVENLİ Mİ?	
Evet	% 52
Hayır	% 48
SOKAK AYDIN KENT KİMLİĞİ AÇISINDAN ETKİLİ Mİ?	
Evet	% 89
Hayır	% 11
SOKAKTA EN ÇOK İLGİNİZİ ÇEKEN NEDİR?	
Tarihi	% 87
Yapılar	
Üvcyspaşa Cami	% 4
Arnavut Kaldırımları	% 1
Duyarlı İnsanlar	% 1
Sakinlik	% 1
Sosyal Alanlar	% 1
Fikrim Yok	% 1
Yok	% 4

Katılımcılara yöneltilen “sokağı ilgi çekici hale getirmek için neler yapılabilir?” sorusuna en yüksek oranda verilen cevaplar “etkinlikler düzenlenmeli” ve “restorasyon çalışmalarına yer verilmelidir. Bu çizelgede verilen veriler benzer cevapları verenlerin sayısı toplanarak sonuç değerleri yazılmıştır (Çizelge 4.13.).

Çizelge 4.13. Anket verileri

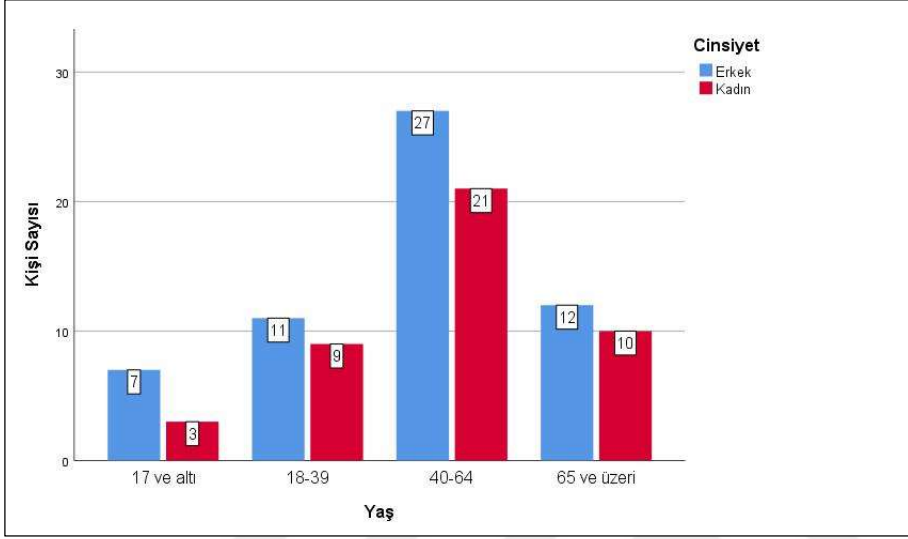
SOKAĞI İLĞİ ÇEKİCİ HALE GETİRMEK İÇİN NELER YAPILABİLİR?		
Belediye Hizmetleri Attırılmalı		3
Etkinlikler Düzenlenmeli		32
Restorasyon Çalışmalarına Yer Verilmeli		30
Güvenlik Arttırmalı		2
Halk Eğitim Kursları Düzenlenmeli		1
Organik Pazar Kurulmalı		1
Reklam-Tanıtım Yapılmalı		1
Sosyal Alanlar Arttırılmalı		4
Fikrim Yok		3
Otopark Yapılmalı		1
Ulaşım İmkanları Arttırılmalı		7
Yarışmalar Düzenlenmeli		1
Yeni Mekanlar Yapılmalı		2

Katılımcıların % 87'si yaşadıkları sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isterken, % 13'ü istememektedir (Çizelge 4.14.).

Çizelge 4.14. Anket Verileri

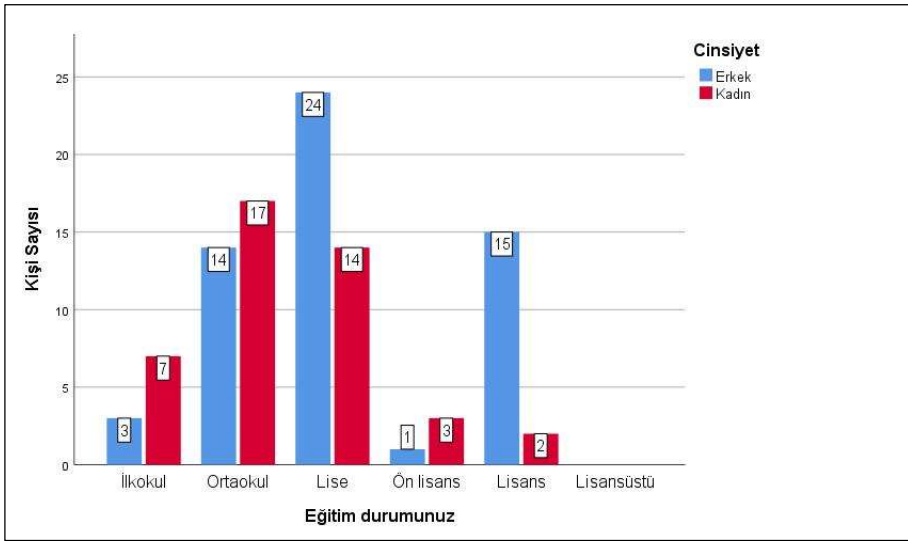
YAŞADIĞINIZ SOKAĞIN KENTSEL DÖNÜŞÜM ÇALIŞMALARI İLE YENİLENMESİNİ İSTER MİSİNİZ?	
Evet	% 87
Hayır	% 13

Ankete katılanların cinsiyet ve yaşlarının dağılımına göre, katılımcıların en çok % 27 ile 40-64 yaş aralığında erkek bireylerden oluştuğu görülmüştür (Şekil 4.38.).

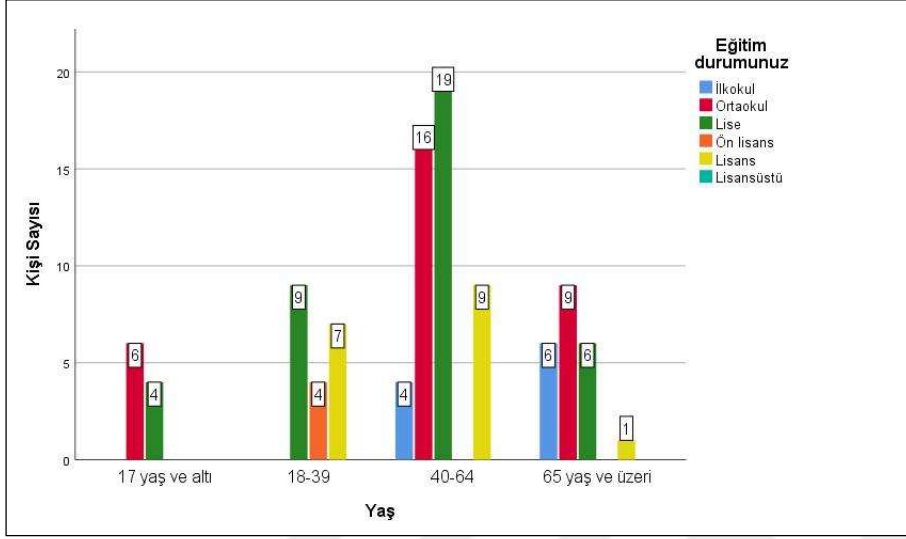
Şekil 4.38. Ankete katılanların yaş ve cinsiyet durumu

Bireylerin cinsiyetine göre eğitim durumları incelendiğinde, katılımcıların en çok % 24 ile lise mezunu erkek bireylerden oluştuğu görülmüştür (Şekil 4.39.).

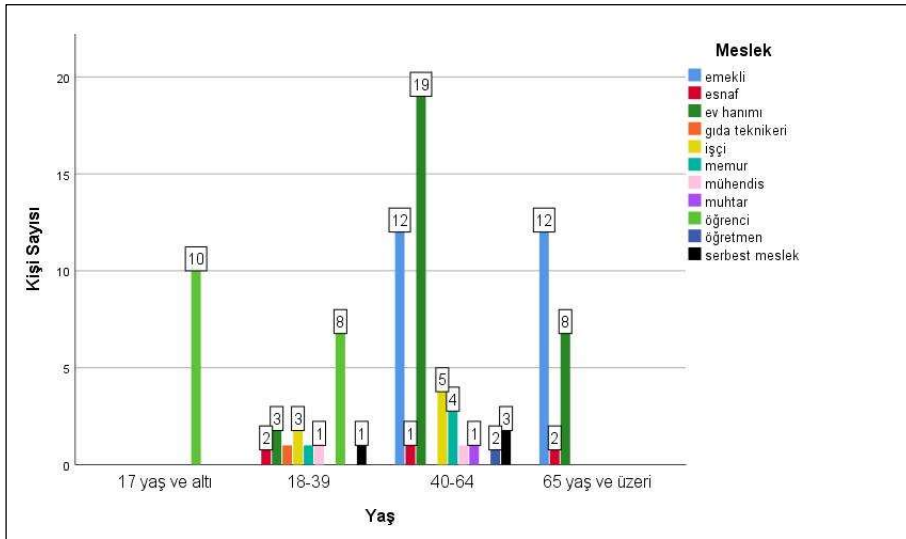
Şekil 4.39. Ankete katılanların cinsiyet ve eğitim durumları

Bireylerin eğitim durumları ile yaşları incelendiğinde, en çok % 19 ile lise mezunu 40-64 yaş aralığındaki bireylerin ankete katıldığı görülmüştür (Şekil 4.40.).

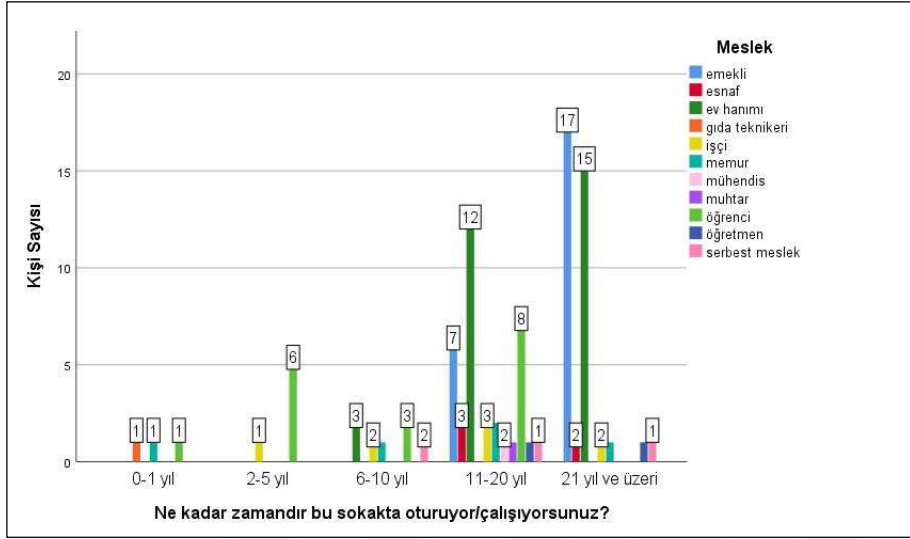
Şekil 4.40. Ankete katılanların yaşları ile eğitim durumları

Bireylerin yaşlarına göre meslek durumları incelendiğinde, en çok % 19 ile 40-64 yaş aralığında ev hanımlarının ankete katıldıkları görülmüştür (Şekil 4.41.).

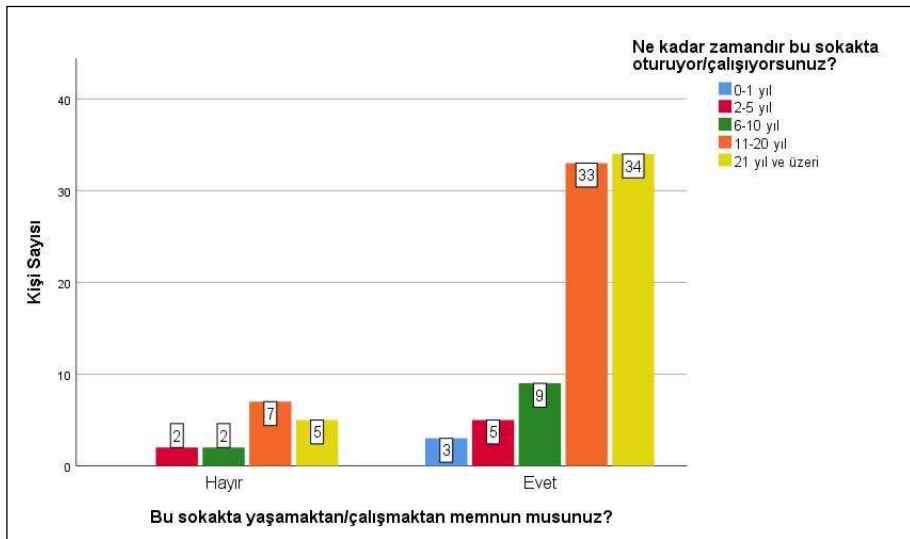
Şekil 4.41. Ankete katılanların yaşlarına göre meslek durumları

Bireylerin meslekleriyle ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları incelendiğinde, en çok % 17 ile 21 yıl ve üzeri bu sokakta oturan emeklilerin olduğu görülmüştür (Şekil 4.42.).

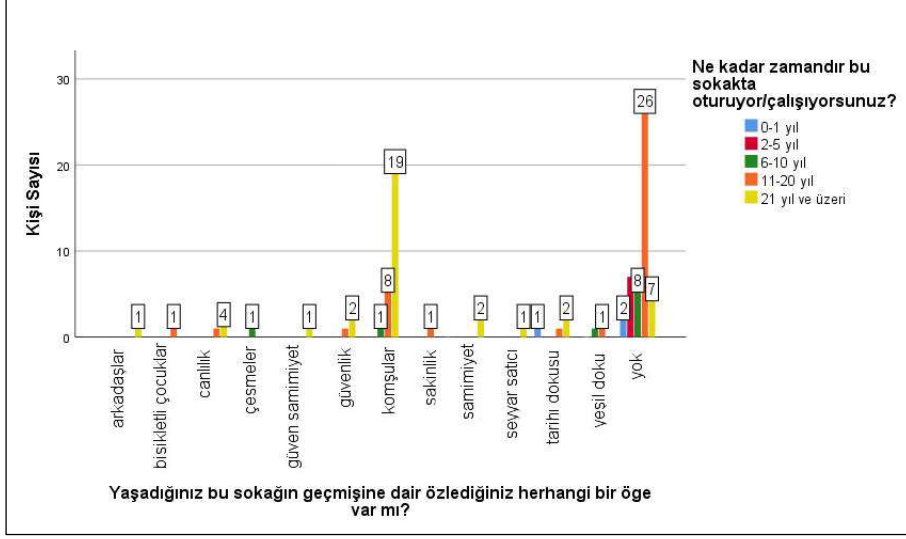
Şekil 4.42. Ankete katılanların meslekleriyle sokakta oturma/çalışma süreleri

Bireylerin sokakta oturma/çalışma süreleriyle, sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıkları incelendiğinde, en çok % 34 ile 21 yıl ve üzerinde yaşayan insanların ve % 33 ile 11-20 yıldır sokakta yaşayan insanların bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun oldukları görülmüştür (Şekil 4.43.).

Şekil 4.43. Ankete katılanların sokakta oturma/çalışma süreleriyle sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının incelenmesi

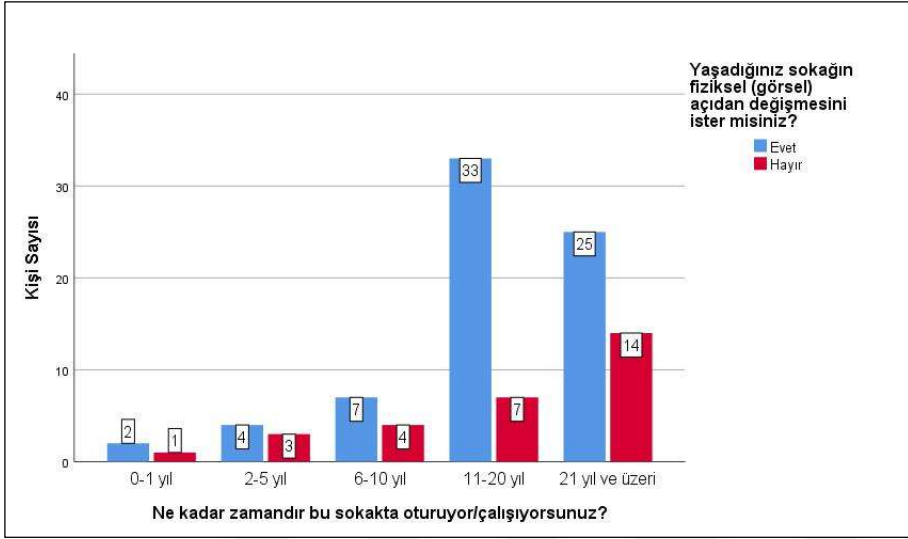
Bireylerin sokakta oturma/çalışma süreleriyle sokakta geçmişe dair özledikleri herhangi bir ögenin olup olmadığı incelendiğinde, en çok % 26 ile 11-20 yıldır bu sokakta yaşayanların yok cevabını verdiği ve % 19 ile 21 yıl ve üzeri bu sokakta yaşayanların komşular cevabını verdiği görülmüştür (Şekil 4.44.).

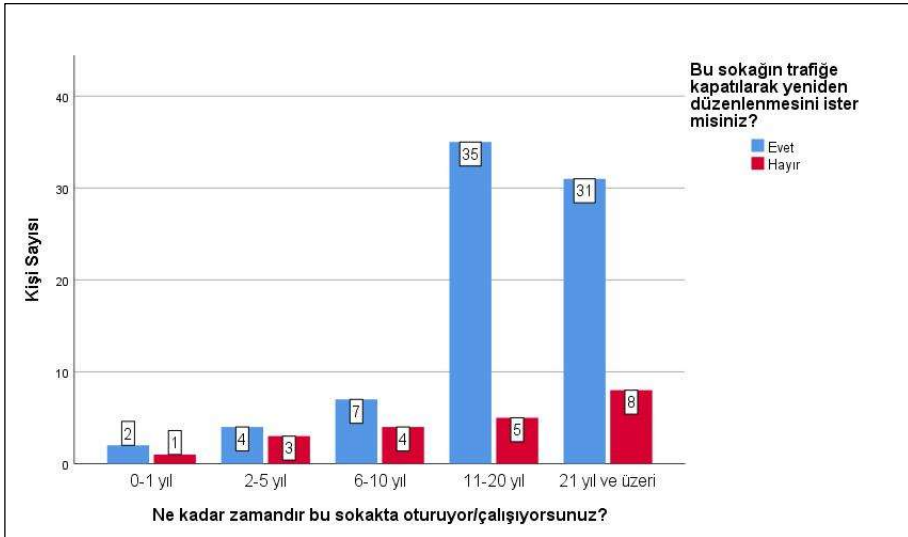
Şekil 4.44. Ankete katılanların sokakta oturma/çalışma süreleriyle sokakta geçmişe dair özledikleri herhangi bir ögenin olup olmadığının değerlendirilmesi

Bireylerin yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemedikleri ile ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları incelendiğinde, en çok % 33 ile 11-20 yıldır sokakta yaşayan/çalışanların fiziksel (görsel) açıdan değişmesini istedikleri ve % 25 ile 21 yıl ve üzeri sokakta yaşayan/çalışanların fiziksel (görsel) açıdan değişmesini istedikleri görülmüştür (Şekil 4.45.).

Bireylerin sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemedikleri ile ne kadar zamandır sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz sorusu incelendiğinde, en çok % 35 ile 11-20 yıldır bu sokakta oturan/çalışanların ve % 31 ile 21 yıl ve üzeri bu sokakta oturan/çalışanların, sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini istedikleri görülmüştür (Şekil 4.46.).

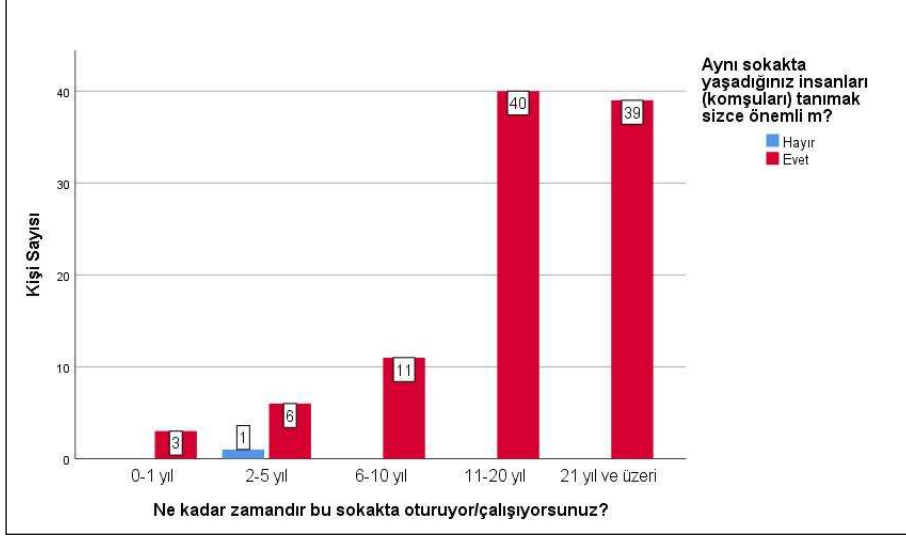

Şekil 4.45. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın fiziksel(görsel) açıdan değişmesini isteyip istemedikleri ile ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının incelenmesi

Şekil 4.46. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesi ile ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının incelenmesi

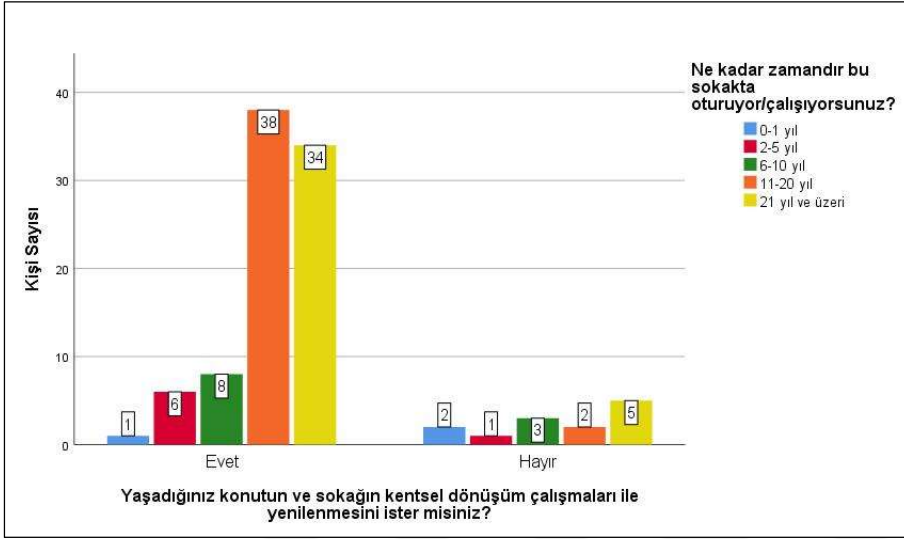
Bireylerin aynı sokakta yaşadıkları insanları (komşuları) tanımının önemli olup olmadığı ile ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz sorusu incelendiğinde, en çok % 40 ile 11-20 yıl ve % 39 ile 21 yıl ve üzeri bu sokakta yaşayan/çalışanların aynı sokakta yaşadıkları insanları tanımının önemli olduğu cevabını verdiği görülmüştür (Şekil 4.47.).

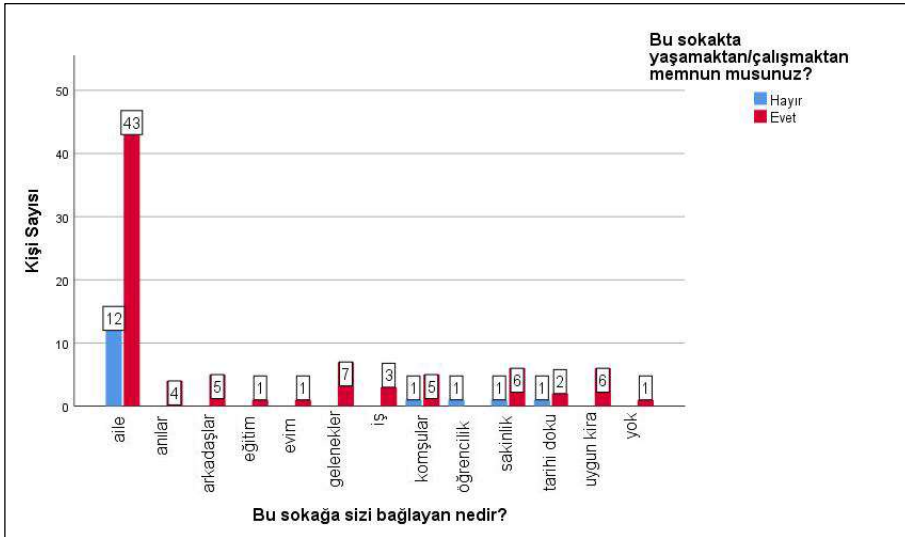
Şekil 4.47. Aynı sokakta yaşadığınız insanları tanımının önemli olup olmadığı ile ne kadar zamandır bu sokakta oturup/çalıştıklarının incelenmesi

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz sorusu ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemedikleri incelendiğinde, en çok % 36 ile 11-20 yıldır bu sokakta yaşayan/çalışanlar ve % 34 ile 21 yıl ve üzeri bu sokakta yaşayan/çalışanların, yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini istedikleri görülmüştür (Şekil 4.48.).

Bireylerin bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıkları ile bu sokağa bireyleri bağlayanın ne olduğunu öğrenmek amacıyla sorulan soruda, en çok % 43 ile sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olanların aile cevabını verdikleri görülmüştür (Şekil 4.49.).

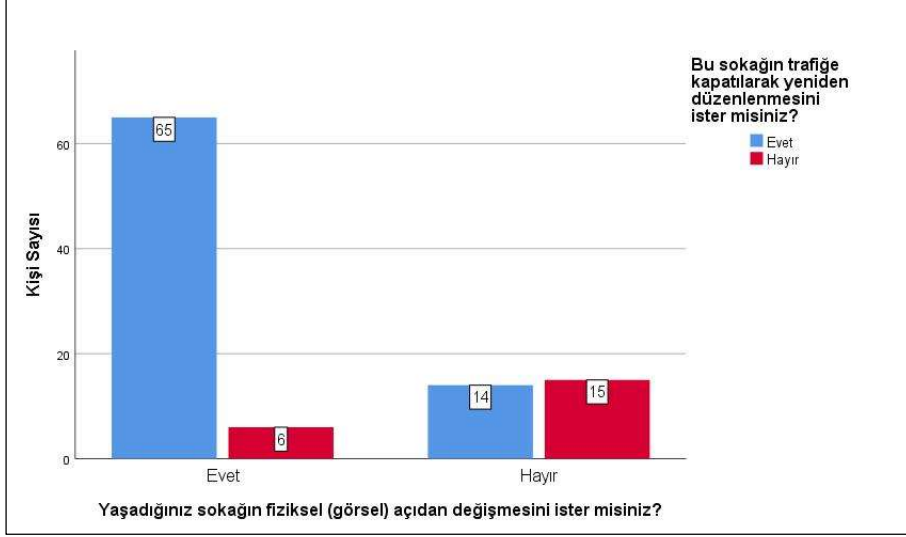

Şekil 4.48. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz sorusu ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi

Şekil 4.49. Ankete katılanların sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıkları ile bireyleri sokağa bağlayanın ne olduğunun incelenmesi

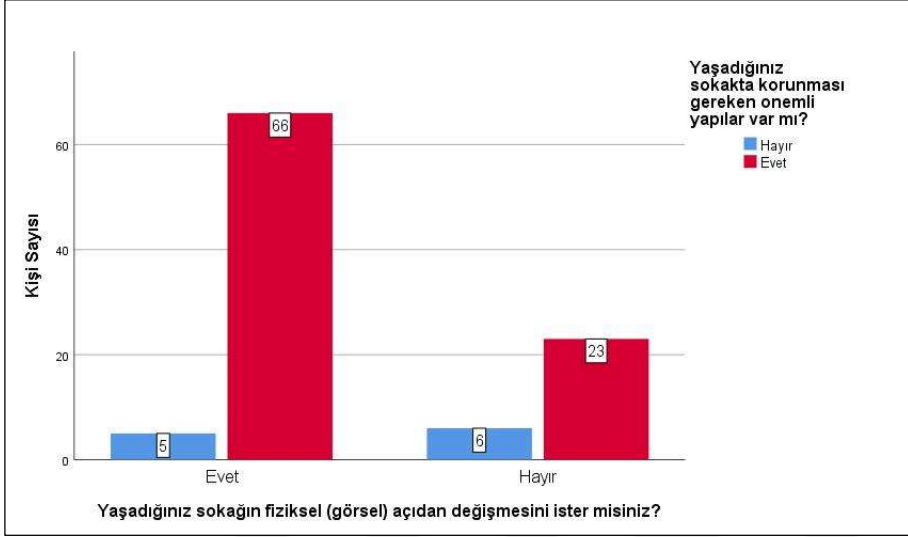
Ankete katılanların bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemedikleri ile yaşadıkları sokağın fiziksel(görsel) açıdan değişmesini isteyip istemedikleri incelendiğinde, en çok % 65 ile sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyenler, yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan da sokağın değişmesini istedikleri görülmüştür (Şekil 4.50.).

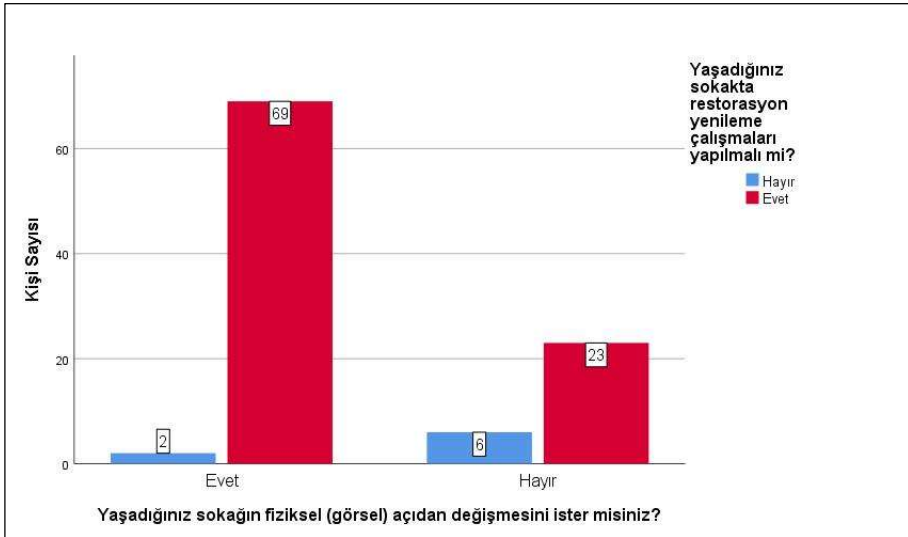
Şekil 4.50. Ankete katılanların bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemedikleri ile yaşadıkları sokağın fiziksel(görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi

Bireylerin yaşadıkları sokakta korunması gereken yapıların olup olmadığı ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemedikleri incelendiğinde, en çok % 66 ile sokakta korunması gereken yapıların olduğunu düşünenlerin, yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini istedikleri görülmüştür (Şekil 4.51.).

Bireylerin yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmaması ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemedikleri incelendiğinde, en çok % 69 ile restorasyon yenileme çalışmalarını isteyenlerin, yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan da değişmesini istedikleri görülmüştür (Şekil 4.52.).

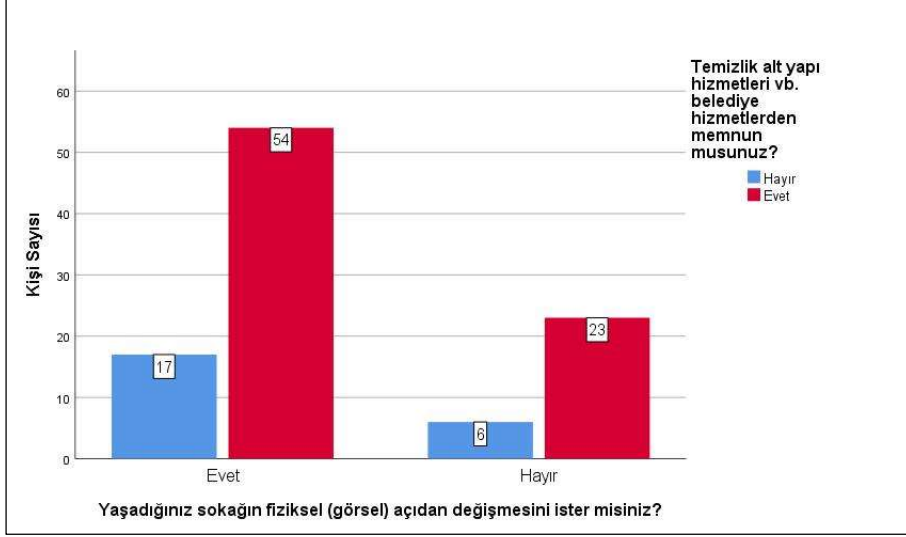

Şekil 4.51. Ankete katılanların yaşadıkları sokakta korunması gereken yapıların olup olmadığı ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi

Şekil 4.52. Ankete katılanların yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmaması ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi

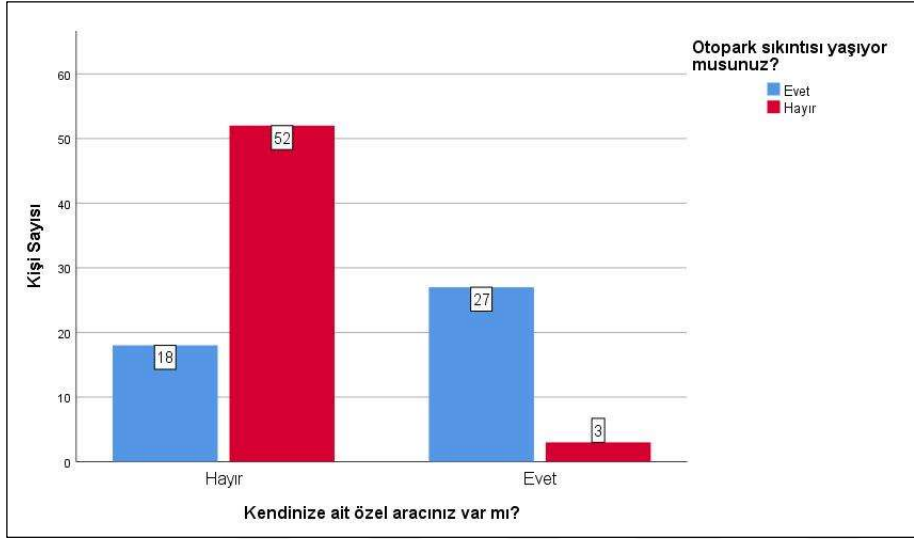
Ankete katılanların temizlik, alt yapı hizmetleri vb. belediye hizmetlerinden memnun olup olmadıkları ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelendiğinde en çok % 54 ile temizlik alt yapı vb. belediye hizmetlerinden memnun olan bireylerin sokağın fiziksel (görsel) açıdan da değişmesini istedikleri görülmüştür (Şekil 4.53.).

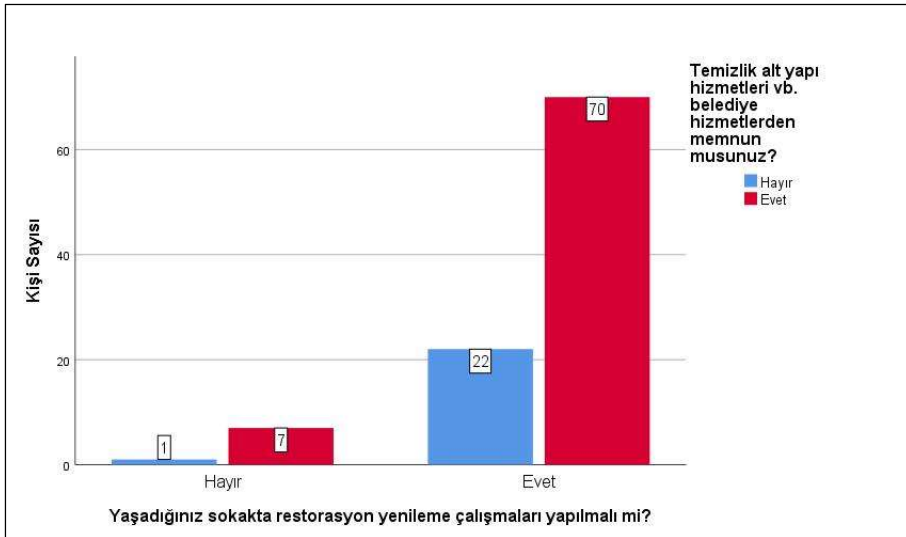
Şekil 4.53. Ankete katılanların temizlik, alt yapı hizmetleri vb. belediye hizmetlerinden memnun olup olmadıkları ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi

Ankete katılanların otopark sıkıntısı yaşayıp yaşamadıkları ile kendilerine ait özel araçlarının olup olmadığının incelendiğinde en çok % 52 ile otopark sıkıntısı yaşamadıklarını belirten bireylerin çoğunun özel araç sahibi olmadığı görülmüştür (Şekil 4.54.).

Ankete katılanların temizlik, alt yapı hizmetleri vb. belediye hizmetlerinden memnun olup olmadıkları ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmama durumu incelendiğinde en çok % 70 oranında temizlik alt yapı hizmetleri vb. belediye hizmetlerinden memnun olan insanların sokaklarında restorasyon ve yenileme çalışmalarının yapılmasını istedikleri görülmüştür (Şekil 4.55.).

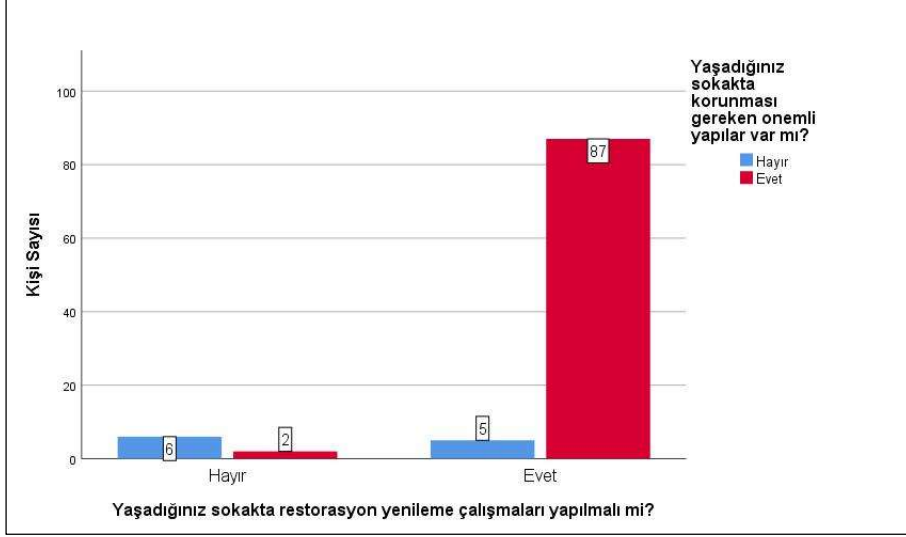

Şekil 4.54. Ankete katılanların otopark sıkıntısı yaşıyıp yaşamadıkları ile kendilerine ait özel araçlarının olup olmadığının incelenmesi

Şekil 4.55. Ankete katılanların temizlik, alt yapı hizmetleri vb. belediye hizmetlerinden memnun olup olmadıkları ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmama durumunun incelenmesi

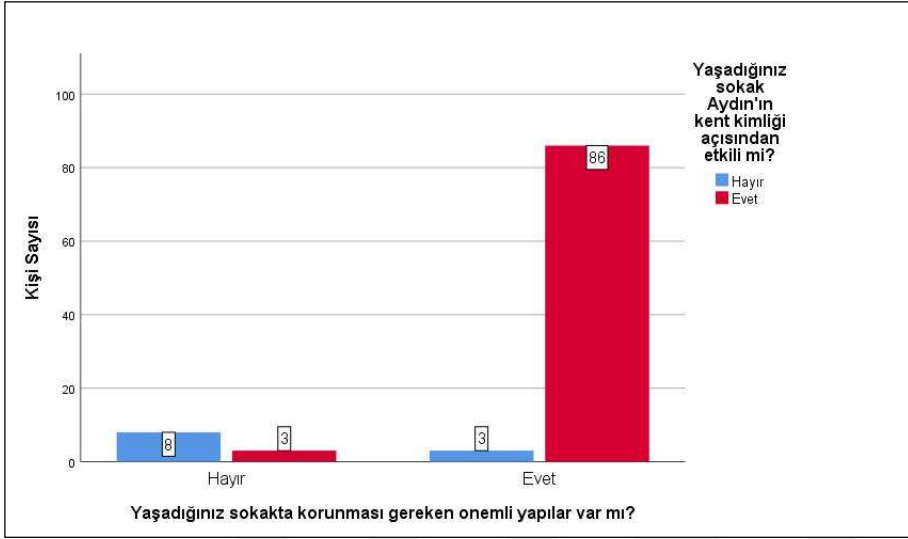
Ankete katılanların yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmama durumu incelendiğinde en çok % 87 ile korunması gereken yapılar olduğunu düşünen bireylerin restorasyon ve yenileme çalışmalarının yapılmasını istedikleri görülmüştür (Şekil 4.56.).

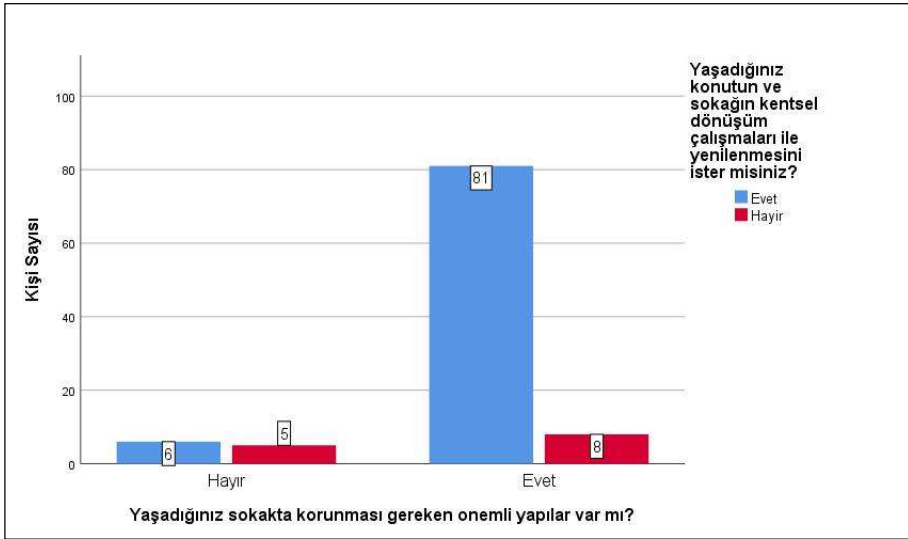
Şekil 4.56. Ankete katılanların yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmama durumunun incelenmesi

Ankete katılanların yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmaması ile yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması durumu incelendiğinde en çok % 86 ile yaşadıkları sokağı Aydın'ın kent kimliği açısından etkili bulanların sokaklarında korunması gereken önemli yapılar olduğunu düşündükleri görülmüştür (Şekil 4.57.).

Ankete katılanların yaşadıkları sokağın ve konutun kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini istemeleri ile yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması durumunun incelendiğinde en çok % 81 ile kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenme isteyenlerin yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olduğunu düşündüğü görülmüştür (Şekil 4.58.).

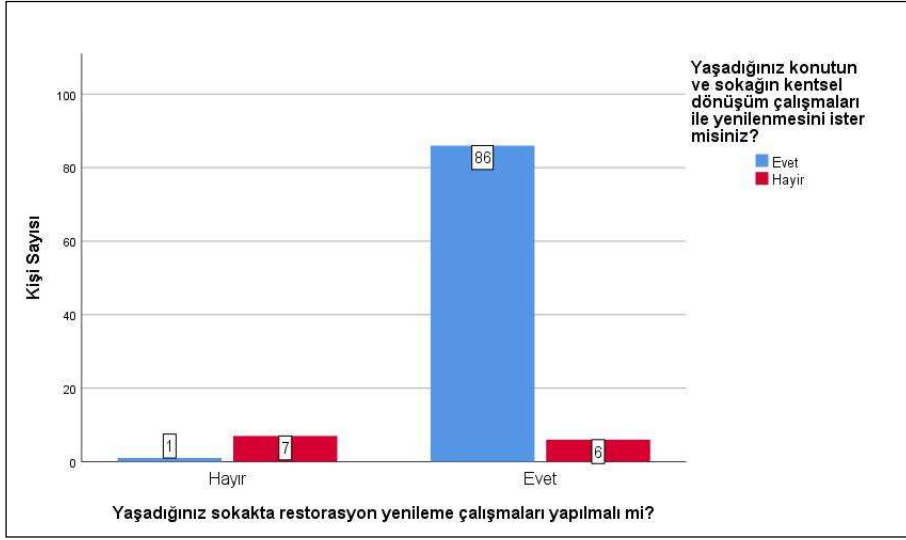

Şekil 4.57. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmaması ile yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması durumunun incelenmesi

Şekil 4.58. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın ve konutun kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini istemeleri ile yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapılar olup olmaması durumunun incelenmesi

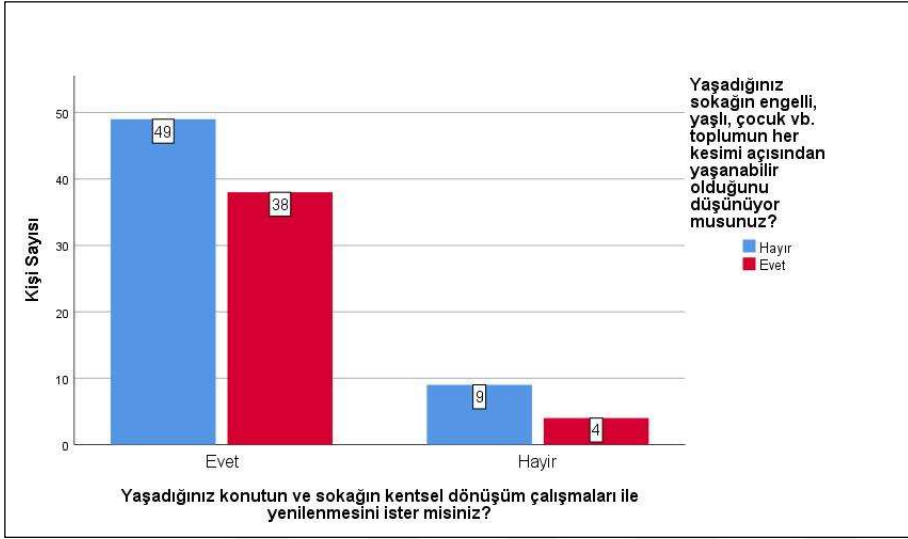
Bireylerin yaşadıkları sokağın ve konutun kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini istemeleri ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmaması durumunun incelendiğinde, en çok % 86 ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini isteyenler, yaşadıkları sokağın restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasını da istedikleri görülmüştür (Şekil 4.59.).

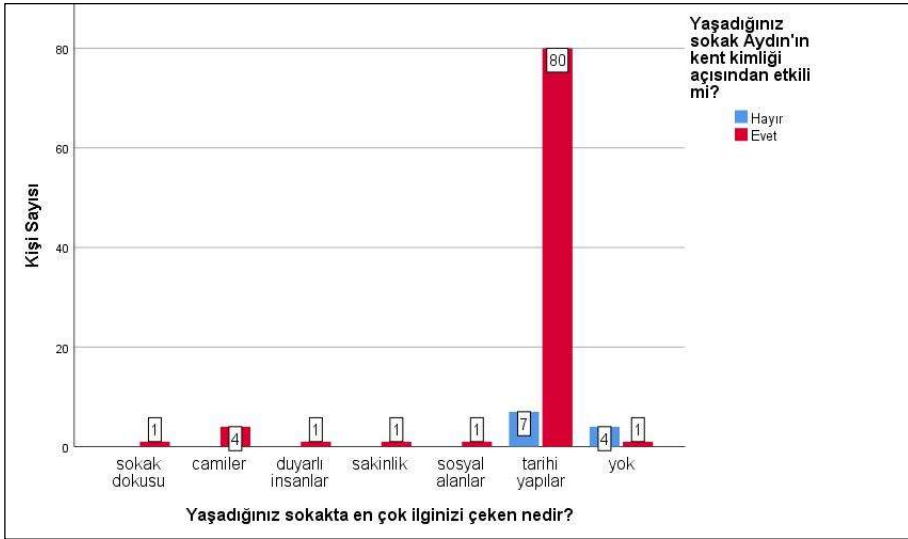
Şekil 4.59. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın ve konutun kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini istemeleri ile yaşadıkları sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmaması durumunun incelenmesi

Bireylerin yaşadıkları sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilirliği ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini isteyip istemedikleri incelendiğinde, en çok % 49 ile toplumun her kesimi açısından yaşanabilir bulanlar, yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini istedikleri görülmüştür. Bu sonuç ile insanların çoğunun yaşadıkları çevrede değişim istedikleri görülmüştür (Şekil 4.60.).

Bireylerin yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliğine etkisiyle yaşadıkları sokakta en çok ilgilerini çekenlerin neler olduğu incelendiğinde, en çok % 80 ile yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili bulanlar, yaşadıkları sokakta ilgilerini en çok tarihi yapıların çektiğini söylemiştir (Şekil 4.61.).

Şekil 4.60. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilirliği ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmalarıyla yenilenmesini isteyip istemediklerinin incelenmesi

Şekil 4.61. Ankete katılanların yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliğine etkisiyle yaşadıkları sokakta en çok ilginizi çekenlerin neler olduğunun incelenmesi

Yapılan anket çalışmalarında bağımsız değişkenler ile bağımlı değişkenler arasında korelasyon ve regresyon analizlerine uygun anket sorularıyla analizler yapılmıştır.

Bireylerin yaşları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının ölçülmesi için, ankete verdikleri cevaplarla korelasyon ve regresyon analizi yapılmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin yaşının, bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olmalarına etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.15.).

Çizelge 4.15. Ankete katılanların yaşları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz sorusunun değerlendirilmesi

		Correlations	
		Yaş	Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?
Yaş	Pearson Correlation	1	,157
	Sig. (2-tailed)		,118
	N	100	100
Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?	Pearson Correlation	,157	1
	Sig. (2-tailed)	,118	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek için bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan yaş ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etki eden faktörlerin % 0,1'ini açıkladığı belirlenirken, geriye kalan % 99,9'unu diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşın bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olmaya etkisi 0,018 olarak belirlenmiştir. Buna göre bireylerin yaşının bir birim artması bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olmayı 0,018 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.16.).

Çizelge 4.16. Ankete katılanların yaşları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz sorusunun değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,157 ^a	,025	,015	,366

a. Predictors: (Constant), Yaş

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,333	1	,333	2,489	,11
	Residual	13,107	98	,134		
	Total	13,440	99			

a. Dependent Variable: Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?

b. Predictors: (Constant), Yaş

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,657	,122		13,599	,00
	Yaş	,065	,041	,157	1,578	,1

a. Dependent Variable: Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?

Bireylerin yaşları ile yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin yaşlarının yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesine etkisi negatif yönde ve % 95 oranında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre bireylerin yaşları arttıkça yaşadıkları sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini isteme oranını azaltmaktadır (Çizelge 4.17.).

Çizelge 4.17. Ankete katılanların yaşları ile sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

		Yaş	Yaşadığınız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?
Yaş	Pearson Correlation	1	-,254*
	Sig. (2-tailed)		,011
	N	100	100
Yaşadığınız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?	Pearson Correlation	-,254*	1
	Sig. (2-tailed)	,011	
	N	100	100

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan yaş düzeyinin sokağın fiziksel açıdan değişip değişmeme isteğine etki eden faktörlerin % 6,4'ünü açıkladığı belirlenirken, geriye kalan % 93,6'sını diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşın sokağın fiziksel açıdan değişmesine etkisi 0,130 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların yaş düzeyinin bir birim artması sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteme oranını 0,130 oranında azaltacaktır (Çizelge 4.18.).

Çizelge 4.18. Ankete katılanların yaşları ile sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,254 ^a	,064	,055	,44336

a. Predictors: (Constant), Yaş

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1,326	1	1,326	6,747	,011 ^b
	Residual	19,264	98	,197		
	Total	20,590	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığımız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?

b. Predictors: (Constant), Yaş

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,924	,148		6,257	,000
	Yaş	-,130	,050	-,254	-2,597	,011

a. Dependent Variable: Yaşadığımız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?

Bireylerin yaşları ile sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin yaşının, sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesine etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.19.).

Çizelge 4.19. Ankete katılanların yaşları ile sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesinin değerlendirilmesi

		Correlations	
		Yaş	Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?
Yaş	Pearson Correlation	1	,034
	Sig. (2-tailed)		,739
	N	100	100
Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?	Pearson Correlation	,034	1
	Sig. (2-tailed)	,739	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan yaş düzeyinin sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesine etki eden faktörlerin % 3,4'ünü açıkladığı belirlenirken, geriye kalan % 96,4'ünü diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşın sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesine etkisi 0,015 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların yaş düzeyinin bir birim artması sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesine oranlarını 0,015 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.20.).

Çizelge 4.20. Ankete katılanların yaşları ile sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,034 ^a	,001	-,009	,41121

a. Predictors: (Constant), Yaş

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,019	1	,019	,112	,739 ^b
	Residual	16,571	98	,169		
	Total	16,590	99			

a. Dependent Variable: Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?

b. Predictors: (Constant), Yaş

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,254	,137		9,152	,000
	Yaş	,015	,046	,034	,334	,739

a. Dependent Variable: Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?

Bireylerin yaşları ile sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin yaşının, sokakta korunması gereken önemli yapıların olduğuna etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.21.).

Çizelge 4.21. Ankete katılanların yaşları ile sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi

Correlations

		Yaş	Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?
Yaş	Pearson Correlation	1	,181
	Sig. (2-tailed)		,072
	N	100	100
Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?	Pearson Correlation	,181	1
	Sig. (2-tailed)	,072	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan yaş düzeyinin sokakta korunması gereken önemli yapıların olduğuna etki eden faktörlerin % 1,81'ini açıkladığı belirlenirken, geriye kalan % 98,19'unu diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşın yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların var olduğuna etkisi 0,064 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların yaş düzeyinin bir birim artması yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapıların varlığını 0,064 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.22.).

Çizelge 4.22. Ankete katılanların yaşları ile sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,181 ^a	,033	,023	,31086

a. Predictors: (Constant), Yaş

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,320	1	,320	3,311	,072 ^b
	Residual	9,470	98	,097		
	Total	9,790	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?

b. Predictors: (Constant), Yaş

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,710	,104		16,516	,000
	Yaş	,064	,035	,181	1,820	,072

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?

Bireylerin yaşları ile sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin yaşının, sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasına etkisi negatif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.23.).

Çizelge 4.23. Ankete katılanların yaşları ile sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının değerlendirilmesi

		Correlations	
		Yaş	Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?
Yaş	Pearson Correlation	1	-,018
	Sig. (2-tailed)		,857
	N	100	100
Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?	Pearson Correlation	,018	1
	Sig. (2-tailed)	,857	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan yaş düzeyinin sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasına etki eden faktörlerin % 1,8'ini açıkladığı belirlenirken, geriye kalan % 98,2'sini diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşın sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasına etkisi 0,006 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların yaş düzeyinin bir birim artması sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasına etkisini 0,006 oranında azaltacaktır (Çizelge 4.24.).

Çizelge 4.24. Ankete katılanların yaşları ile sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,018 ^a	,000	-,010	,27400

a. Predictors: (Constant), Yaş

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,002	1	,002	,033	,857 ^t
	Residual	7,358	98	,075		
	Total	7,360	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?

b. Predictors: (Constant), Yaş

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,936	,091		21,208	,000
	Yaş	-,006	,031	-,018	-,181	,857

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?

Bireylerin yaşları ile sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığının ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin yaşının sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.25.).

Çizelge 4.25. Ankete katılanların yaşları ile sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığının değerlendirilmesi

Correlations

		Yaş	Yaşadığımız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?
Yaş	Pearson Correlation	1	,101
	Sig. (2-tailed)		,316
	N	100	100
Yaşadığımız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?	Pearson Correlation	,101	1
	Sig. (2-tailed)	,316	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan yaş düzeyinin sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etki eden faktörlerin % 1,01'ini açıkladığı belirlenirken, geriye kalan % 98,99'unu diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşın sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etkisi 0,056 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların yaş düzeyinin bir birim artması sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etkisini 0,056 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.26.).

Çizelge 4.26. Ankete katılanların yaşları ile sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,101 ^a	,010	,000	,49600

a. Predictors: (Constant), Yaş

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,250	1	,250	1,017	,316 ^b
	Residual	24,110	98	,246		
	Total	24,360	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?

b. Predictors: (Constant), Yaş

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,579	,165		9,556	,000
	Yaş	,056	,056	,101	1,009	,316

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?

Bireylerin yaşları ile yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin yaşlarının yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etkisi pozitif yönde ve % 95 oranında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna göre bireylerin yaşları arttıkça yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olma oranını arttırmaktadır (Çizelge 4.27.).

Çizelge 4.27. Ankete katılanların yaşları ile yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi

		Yaş	Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?
Yaş	Pearson Correlation	1	,253*
	Sig. (2-tailed)		,011
	N	100	100
Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?	Pearson Correlation	,253*	1
	Sig. (2-tailed)	,011	
	N	100	100

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan yaş düzeyinin yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etki eden faktörlerin % 6,4'ünü açıkladığı belirlenirken, geriye kalan % 93,6'sını diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşın yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olmasına etkisi 0,089 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların yaş düzeyinin bir birim artması yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olduğu oranını 0,089 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.28.).

Çizelge 4.28. Ankete katılanların yaşları ile yaşadıkları sokağın Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,253 ^a	,064	,054	,30580

a. Predictors: (Constant), Yaş

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,626	1	,626	6,691	,011 ^b
	Residual	9,164	98	,094		
	Total	9,790	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?

b. Predictors: (Constant), Yaş

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,639	,102		16,086	,000
	Yaş	,089	,034	,253	2,587	,011

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?

Bireylerin yaşları ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin yaşının yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin etkisi negatif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.29.).

Çizelge 4.29. Ankete katılanların yaşları ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

Correlations

		Yaş	Yaşadığımız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?
Yaş	Pearson Correlation	1	-,112
	Sig. (2-tailed)		,268
	N	100	100
Yaşadığımız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?	Pearson Correlation	-,112	1
	Sig. (2-tailed)	,268	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan yaş düzeyinin yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etki eden faktörlerin % 1,3'ünü açıkladığı belirlenirken, geriye kalan % 98,7'sini diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşın yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etkisi 0,042 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların yaşlarının bir birim artması, yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etkisini 0,042 oranında azaltacaktır (Çizelge 4.30.).

Çizelge 4.30. Ankete katılanların yaşları ile yaşadıkları konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,112 ^a	,013	,002	,33758

a. Predictors: (Constant), Yaş

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,142	1	,142	1,243	,268 ^b
	Residual	11,168	98	,114		
	Total	11,310	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?

b. Predictors: (Constant), Yaş

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,010	,112		8,985	,000
	Yaş	-,042	,038	-,112	-1,115	,268

a. Dependent Variable: Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?

Bireylerin eğitim durumları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin eğitim durumları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etkisi negatif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.31.).

Çizelge 4.31. Ankete katılanların eğitim durumları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının değerlendirilmesi

		Correlations	
		Eğitim durumunuz	Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?
Eğitim durumunuz	Pearson Correlation	1	-,002
	Sig. (2- tailed)		,986
	N	100	100
Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?	Pearson Correlation	-,002	1
	Sig. (2- tailed)	,986	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan eğitim düzeyinin bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etki eden faktörlerin % 0'ını açıkladığı belirlenmiştir. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler eğitim düzeyinin bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etkisi 0,001 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların eğitim düzeylerinin bir birim artması, bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etkisine 0,001 oranında azaltacaktır (Çizelge 4.32.).

Çizelge 4.32. Ankete katılanların eğitim durumları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,002 ^a	,000	-,010	,370

a. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

ANOVA^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,000	1	,000	,000	,986 ^b
	Residual	13,440	98	,137		
	Total	13,440	99			

a. Dependent Variable: Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnunuz?

b. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

Coefficients^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,842	,097		19,030	,000
	Eğitim durumunuz	-,001	,031	-,002	-,018	,986

a. Dependent Variable: Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnunuz?

Bireylerin eğitim durumları ile yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin eğitim durumları ile yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerine etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.33.).

Çizelge 4.33. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

Correlations

		Eğitim durumunuz	Yaşadığınız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?
Eğitim durumunuz	Pearson	1	,153
	Correlation		
	Sig. (2-tailed)		,130
	N	100	100
Yaşadığınız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?	Pearson	,153	1
	Correlation		
	Sig. (2-tailed)	,130	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan eğitim düzeyinin yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerine etki eden faktörlerin % 2,3'ünü açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 97,7'sini diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler eğitim düzeyinin yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerine etkisi 0,058 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların eğitim düzeylerinin bir birim artması, yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerine etkisine 0,058 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.34.).

Çizelge 4.34. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,153 ^a	,023	,013	,45300

a. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,479	1	,479	2,336	,130 ^b
	Residual	20,111	98	,205		
	Total	20,590	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?

b. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,457	,118		12,309	,000
	Eğitim durumunuz	,058	,038	,153	1,528	,130

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?

Bireylerin eğitim durumları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin eğitim durumları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerine etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.35.).

Çizelge 4.35. Ankete katılanların eğitim durumları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

		Eğitim durumunuz	Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?
Eğitim durumunuz	Pearson Correlation	1	,026
	Sig. (2-tailed)		,796
	N	100	100
Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?	Pearson Correlation	,026	1
	Sig. (2-tailed)	,796	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan eğitim düzeyinin bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerine etki eden faktörlerin % 0,1'ini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 99,9'unu diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler eğitim düzeyinin bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerine etkisi 0,009 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların eğitim düzeylerinin bir birim artması, bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerine etkisi 0,009 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.36.).

Çizelge 4.36. Ankete katılanların eğitim durumları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,026 ^a	,001	-,010	,41130

a. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,011	1	,011	,067	,796 ^b
	Residual	16,579	98	,169		
	Total	16,590	99			

a. Dependent Variable: Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini istersiniz?

b. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,236	,107		11,498	,000
	Eğitim durumunuz	,009	,035	,026	,260	,796

a. Dependent Variable: Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini istersiniz?

Bireylerin eğitim durumları ile yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin eğitim durumları ile yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığına etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.37.).

Çizelge 4.37. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığımız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi

		Eğitim durumunuz	Yaşadığımız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?
Eğitim durumunuz	Pearson Correlation	1	,096
	Sig. (2-tailed)		,342
	N	100	100
Yaşadığımız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?	Pearson Correlation	,096	1
	Sig. (2-tailed)	,342	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan eğitim düzeyinin yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığına etki eden faktörlerin % 0,9'unu açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 99,1'ini diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler eğitim düzeyinin yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığına etkisi 0,025 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların eğitim düzeylerinin bir birim artması, yaşadıkları sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığına etkisi 0,025 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.38.).

Çizelge 4.38. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,096 ^a	,009	-,001	,31461

a. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,090	1	,090	,911	,342 ^b
	Residual	9,700	98	,099		
	Total	9,790	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?

b. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,817	,082		22,107	,000
	Eğitim durumunuz	,025	,026	,096	,955	,342

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?

Bireylerin eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesine etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.39.).

Çizelge 4.39. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesinin değerlendirilmesi

		Eğitim durumunuz	Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mi?
Eğitim durumunuz	Pearson Correlation	1	,092
	Sig. (2-tailed)		,364
	N	100	100
Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mi?	Pearson Correlation	,092	1
	Sig. (2-tailed)	,364	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan eğitim düzeyinin yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesine etki eden faktörlerin % 0,8'ini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 99,2'sini diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler eğitim düzeyinin yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesine etkisi 0,021 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların eğitim düzeylerinin bir birim artması, yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesine etkisi 0,021 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.40.).

Çizelge 4.40. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılmasının istenip istenmemesinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,092 ^a	,008	-,002	,27289

a. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,062	1	,062	,833	,364 ^b
	Residual	7,298	98	,074		
	Total	7,360	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?

b. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,860	,071		26,081	,000
	Eğitim durumunuz	,021	,023	,092	,912	,364

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?

Bireylerin eğitim durumları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmasını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin eğitim durumları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi

açısından yaşanabilir olup olmamasına etkisi negatif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.41.).

Çizelge 4.41. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmamasının değerlendirilmesi

		Eğitim durumunuz	Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?
Eğitim durumunuz	Pearson Correlation	1	-,127
	Sig. (2- tailed)		,207
	N	100	100
Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?	Pearson Correlation	-,127	1
	Sig. (2- tailed)	,207	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan eğitim düzeyinin yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmamasına etki eden faktörlerin % 1,6'sını açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 98,4'ünü diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler eğitim düzeyinin yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmamasına etkisi 0,053 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların eğitim düzeylerinin bir birim artması, yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmamasına etkisi 0,053 oranında azaltacaktır (Çizelge 4.42.).

Çizelge 4.42. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmamasının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,127 ^a	,016	-,006	,49452

a. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,394	1	,394	1,610	,207 ^b
	Residual	23,966	98	,245		
	Total	24,360	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?

b. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,268	,129		9,816	,000
	Eğitim durumunuz	-,053	,042	-,127	-1,269	,207

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?

Bireylerin eğitim durumları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin eğitim durumları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.43.).

Çizelge 4.43. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi

		Correlations	
		Eğitim durumunuz	Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?
Eğitim durumunuz	Pearson	1	,015
	Correlation		
	Sig. (2-tailed)		,880
	N	100	100
Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?	Pearson	,015	1
	Correlation		
	Sig. (2-tailed)	,880	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan eğitim düzeyinin yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etki eden faktörlerin % 0'ını açıkladığı belirlenmiştir. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler eğitim düzeyinin yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etkisi 0,004 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların eğitim düzeylerinin bir birim artması, yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etkisini 0,004 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.44.).

Çizelge 4.44. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,015 ^a	,000	,010	,31603

a. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,002	1	,002	,023	,880 ^b
	Residual	9,788	98	,100		
	Total	9,790	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?

b. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,878	,083		22,745	,000
	Eğitim durumunuz	,004	,027	,015	,152	,880

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?

Bireylerin eğitim durumları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin eğitim durumları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etkisi negatif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.45.).

Çizelge 4.45. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

		Correlations	
		Eğitim durumunuz	Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?
Eğitim durumunuz	Pearson Correlation	1	-,033
	Sig. (2- tailed)		,746
	N	100	100
Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?	Pearson Correlation	-,033	1
	Sig. (2- tailed)	,746	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan eğitim düzeyinin yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etki eden faktörlerin % 0,1'ini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 99,9'unu diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler eğitim düzeyinin yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etkisi 0,009 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların eğitim düzeylerinin bir birim artması, yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etkisini 0,009 oranında azaltacaktır (Çizelge 4.46.).

Çizelge 4.46. Ankete katılanların eğitim durumları ile yaşadığımız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,033 ^a	,001	-,009	,33954

a. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,012	1	,012	,105	,746 ^b
	Residual	11,298	98	,115		
	Total	11,310	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığımız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?

b. Predictors: (Constant), Eğitim durumunuz

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,157	,089		13,035	,000
	Eğitim durumunuz	-,009	,029	-,033	-,325	,746

a. Dependent Variable: Yaşadığımız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.47.).

Çizelge 4.47. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının değerlendirilmesi

		Correlations	
		Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Pearson Correlation	1	,048
	Sig. (2-tailed)		,636
	N	100	100
Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?	Pearson Correlation	,048	1
	Sig. (2-tailed)	,636	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etki eden faktörlerin % 0,2'sini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 99,8'ini diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etkisi 0,017 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının bir birim artması, bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etkisini 0,017 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.48.).

Çizelge 4.48. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,048 ^a	,002	-,008	,370

a. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,031	1	,031	,226	,636 ^b
	Residual	13,409	98	,137		
	Total	13,440	99			

a. Dependent Variable: Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?

b. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,770	,151		11,726	,000
	Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	,017	,036	,048	,475	,636

a. Dependent Variable: Bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun musunuz?

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın fiziksel

açından değişmesini isteyip istemediklerine etkisi negatif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.49.).

Çizelge 4.49. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

Correlations			
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?		Yaşadığınız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?	
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Pearson Correlation	1	-,010
	Sig. (2-tailed)		,924
	N	100	100
Yaşadığınız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?	Pearson Correlation	-,010	1
	Sig. (2-tailed)	,924	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etki eden faktörlerin % 0'ını açıkladığı belirlenmiştir. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etkisi 0,004 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının bir birim artması, bu sokakta yaşamaktan/çalışmaktan memnun olup olmadıklarına etkisini 0,004 oranında azaltacaktır (Çizelge 4.50.).

Çizelge 4.50. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığımız sokağın fiziksel açıdan değişmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,010 ^a	,000	-,010	,45835

a. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,002	1	,002	,009	,924 ^b
	Residual	20,588	98	,210		
	Total	20,590	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığımız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?

b. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,307	,187		6,989	,000
	Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	-,004	,045	-,010	-,096	,924

a. Dependent Variable: Yaşadığımız sokağın fiziksel (görsel) açıdan değişmesini ister misiniz?

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerine etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.51.).

Çizelge 4.51. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

		Correlations	
		Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Pearson Correlation	1	,145
	Sig. (2-tailed)		,150
	N	100	100
Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?	Pearson Correlation	,145	1
	Sig. (2-tailed)	,150	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerine etki eden faktörlerin % 1,1'ini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 98,9'unu diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerine etkisi 0,058 olarak belirlenmiştir. Buna göre

insanların bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının bir birim artması, bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerine etkisini 0,058 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.52.).

Çizelge 4.52. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,145 ^a	,021	,011	,40709

a. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,349	1	,349	2,109	,150 ^b
	Residual	16,241	98	,166		
	Total	16,590	99			

a. Dependent Variable: Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?

b. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,444	,166		8,690	,000
	Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	,058	,040	,145	1,452	,150

a. Dependent Variable: Bu sokağın trafiğe kapatılarak yeniden düzenlenmesini ister misiniz?

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığını ölçmek için anket

uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığına etkisi pozitif yönde, % 95 oranında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.53.).

Çizelge 4.53. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi

Correlations

		Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Pearson Correlation	1	,205*
	Sig. (2-tailed)		,041
	N	100	100
Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?	Pearson Correlation	,205*	1
	Sig. (2-tailed)	,041	
	N	100	100

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığına etki eden faktörlerin % 4,2'sini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 95,8'ini diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığına etkisi 0,063 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının bir birim artması, yaşadığınız sokakta korunması

gereken önemli yapıların olup olmadığına etkisini 0,063 oranında artacaktır (Çizelge 4.54.).

Çizelge 4.54. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapıların olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,205 ^a	,042	,032	,30938

a. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,410	1	,410	4,279	,041
	Residual	9,380	98	,096		
	Total	9,790	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?

b. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		Sig.
		B	Std. Error	Beta	t	
1	(Constant)	1,637	,126		12,962	,000
	Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	,063	,030	,205	2,069	,041

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta korunması gereken önemli yapılar var mı?

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasına etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.55.).

Çizelge 4.55. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasının değerlendirilmesi

		Correlations	
		Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Pearson Correlation	1	,122
	Sig. (2-tailed)		,225
	N	100	100
Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?	Pearson Correlation	,122	1
	Sig. (2-tailed)	,225	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasına etki eden faktörlerin % 1,5'ini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 98,5'ini diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasına etkisi 0,032 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının bir birim artması, yaşadığınız

sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasına etkisini 0,032 oranında artacaktır (Çizelge 4.56.).

Çizelge 4.56. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmalarının yapılıp yapılmamasının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,122 ^a	,015	,005	,27199

a. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,110	1	,110	1,492	,225
	Residual	7,250	98	,074		
	Total	7,360	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?

b. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,789	,111		16,111	,000
	Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	,032	,027	,122	1,221	,225

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokakta restorasyon yenileme çalışmaları yapılmalı mı?

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etkisi negatif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.57.).

Çizelge 4.57. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etkisi değerlendirilmesi

		Correlations	
		Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Pearson Correlation	1	-,057
	Sig. (2-tailed)		,570
	N	100	100
Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?	Pearson Correlation	-,057	1
	Sig. (2-tailed)	,570	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etki eden faktörlerin % 1,5'ini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 98,5'ini diğer değişkenler

açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etkisi 0,032 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının bir birim artması, yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığına etkisini 0,032 oranında azaltacaktır (Çizelge 4.58.).

Çizelge 4.58. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olup olmadığının değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,057 ^a	,003	-,007	,49775

a. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,080	1	,080	,324	,570 ^b
	Residual	24,280	98	,248		
	Total	24,360	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?

b. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,308	,203		6,438	,000
	Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	-,028	,049	-,057	-,569	,570

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokağın engelli, yaşlı, çocuk vb. toplumun her kesimi açısından yaşanabilir olduğunu düşünüyor musunuz?

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığını ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etkisi pozitif yönde, % 95 oranında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (Çizelge 4.59.).

Çizelge 4.59. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığının değerlendirilmesi

		Correlations	
		Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Pearson Correlation	1	,236*
	Sig. (2-tailed)		,018
	N	100	100
Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?	Pearson Correlation	,236*	1
	Sig. (2-tailed)	,018	
	N	100	100

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etki eden faktörlerin % 5,6'sını açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 94,4'ünü diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler yaşadığınız sokak Aydın'ın kent

kimliği açısından etkili olup olmadığına etkisi 0,072 olarak belirlenmiştir. Buna göre insanların bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının bir birim artması, yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına etkisini 0,072 oranında artacaktır (Çizelge 4.60.).

Çizelge 4.60. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili olup olmadığına değerlendirmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,236 ^a	,056	,046	,30716

a. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,544	1	,544	5,768	,018 ^b
	Residual	9,246	98	,094		
	Total	9,790	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?
b. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1,598	,125		12,747	,000
	Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	,072	,030	,236	2,402	,018

a. Dependent Variable: Yaşadığınız sokak Aydın'ın kent kimliği açısından etkili mi?

Bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerini ölçmek için anket uygulanan bireylerin verdikleri cevaplar doğrultusunda korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda, bireylerin ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etkisi pozitif yönde, anlamsız ve yok denecek kadar azdır (Çizelge 4.61.).

Çizelge 4.61. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi

		Correlations	
		Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini istersiniz?
Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	Pearson Correlation	1	,193
	Sig. (2-tailed)		,054
	N	100	100
Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini istersiniz?	Pearson Correlation	,193	1
	Sig. (2-tailed)	,054	
	N	100	100

Korelasyon analiziyle elde edilen anlamlılık düzeyinin, iki değişken arasındaki şiddetini belirlemek amacıyla bu verilere regresyon analizi yapılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda bağımsız değişken olan ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etki eden faktörlerin % 3,7'sini açıkladığı belirlenmiştir, geriye kalan % 96,3'ünü diğer değişkenler açıklamaktadır. Regresyon analizi sonucu elde edilen veriler sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerine etkisi 0,063 olarak belirlenmiştir. Buna

göre insanların bu sokakta oturuyor/çalışıyor olduklarının bir birim artması, sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerini 0,063 oranında arttıracaktır (Çizelge 4.62.).

Çizelge 4.62. Ankete katılanların ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyor oldukları ile yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini isteyip istemediklerinin değerlendirilmesi (Regresyon)

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,193 ^a	,037	,028	,33332

a. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,422	1	,422	3,800	,054 ^b
	Residual	10,888	98	,111		
	Total	11,310	99			

a. Dependent Variable: Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?

b. Predictors: (Constant), Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		Sig.
		B	Std. Error	Beta	t	
1	(Constant)	1,387	,136		10,196	,000
	Ne kadar zamandır bu sokakta oturuyor/çalışıyorsunuz?	,063	,033	,193	1,949	,054

a. Dependent Variable: Yaşadığınız konutun ve sokağın kentsel dönüşüm çalışmaları ile yenilenmesini ister misiniz?

4.3.2. Uzman Görüşlerine Dayalı Anket Çalışması

Anket çalışmaları, peyzaj mimarlığı anabilim dalında uzman yirmi kişi ile yapılmıştır. Uzmanların sokaklar için verdikleri minimum puan 1, maksimum puan 5 olmuştur.

1602. Sokak için yapılan değerlendirmelerin ortalama değerleri ve standart sapmaları aşağıdaki çizelgede verilmiştir (Çizelge 4.63.).

Çizelge 4.63. 1602. Sokak uzman kişilerin anket verileri

1602. Sokak					
	Anket Sayısı	Minimum Değer	Maksimum Değer	Ortalama Değer	Standart Sapma
Tarihi binalar	20	3,00	5,00	3,7500	,63867
Sokak dokusu	20	1,00	4,00	3,0000	,79472
Yapısal donatılar	20	1,00	3,00	2,3500	,58714
Bitkisel materyaller	20	1,00	2,00	1,6000	,50262
Yapılardaki eklentiler	20	1,00	3,00	2,1500	,67082
Yapıların dış cephe kaplamaları	20	1,00	3,00	2,2000	,52315
Yapı-sokak ilişkisi	20	1,00	3,00	2,1000	,64072
Taşıtlar	20	1,00	2,00	1,1500	,36635
Hareketli X Sakin	20	2,00	3,00	2,6000	,50262
Düzenli X Düzensiz	20	1,00	3,00	1,7500	,63867
Anlaşılır X Karmaşık	20	1,00	3,00	1,9500	,68633
Çekici X İtici	20	1,00	3,00	2,0000	,45883
Ferah X Sıkışık	20	1,00	3,00	2,2000	,52315
Bakımlı X Bakımsız	20	1,00	4,00	2,4000	,75394
Canlı X Monoton	20	1,00	3,00	2,0000	,56195
Sokakların kent kimliğine katkısına göre puanı	20	1,00	4,00	2,5000	,76089

1602. Sokak uzman anketine göre en yüksek ortalama değeri 3,75 puan ile “Tarihi binalar”, en düşük ortalama değeri ise 1,15 puan ile “Taşıtlar” almıştır.

1629. Sokak için yapılan değerlendirmelerin ortalama değerleri ve standart sapmaları aşağıdaki çizelgede verilmiştir (Çizelge 4.64.).

Çizelge 4.64. 1629. Sokak uzman kişilerin anket verileri

1629. Sokak					
	Anket Sayısı	Minimum Değer	Maksimum Değer	Ortalama Değer	Standart Sapma
Tarihi binalar	20	4,00	5,00	4,6000	,50262
Sokak dokusu	20	2,00	5,00	3,9000	,71818
Yapısal donatılar	20	2,00	4,00	3,4500	,60481
Bitkisel materyaller	20	1,00	5,00	2,4500	,88704
Yapılardaki eklentiler	20	2,00	4,00	3,2000	,69585
Yapıların dış cephe kaplamaları	20	3,00	5,00	3,5500	,60481
Yapı-sokak ilişkisi	20	2,00	4,00	3,3000	,57124
Taşıtlar	20	1,00	3,00	1,8500	,48936
Hareketli X Sakin	20	2,00	3,00	2,7000	,47016
Düzenli X Düzensiz	20	2,00	4,00	3,0000	,45883
Anlaşılır X Karmaşık	20	1,00	4,00	3,3000	,73270
Çekici X İtici	20	1,00	4,00	3,5000	,82717
Ferah X Sıkışık	20	2,00	4,00	3,1000	,55251
Bakımlı X Bakımsız	20	2,00	5,00	3,6500	,67082
Canlı X Monoton	20	1,00	5,00	2,6500	,87509
Sokakların kent kimliğine katkısına göre puanı	20	3,00	5,00	4,3500	,81273

1629. Sokak uzman anketine göre en yüksek ortalama değeri 4,60 puan ile “Tarihi binalar”, en düşük ortalama değeri ise 1,85 puan ile “Taşıtlar” almıştır.

Çankaya Caddesi için yapılan değerlendirmelerin ortalama değerleri ve standart sapmaları aşağıdaki çizelgede verilmiştir (Çizelge 4.65.).

Çizelge 4.65. Çankaya Caddesi uzman kişilerin anket verileri

ÇANKAYA CADDESİ					
	Anket Sayısı	Minimum Değer	Maksimum Değer	Ortalama Değer	Standart Sapma
Tarihi binalar	20	2,00	4,00	3,0000	,56195
Sokak dokusu	20	2,00	4,00	2,9500	,60481
Yapısal donatılar	20	1,00	3,00	2,3000	,65695
Bitkisel materyaller	20	3,00	5,00	3,5500	,60481
Yapılardaki eklentiler	20	1,00	3,00	2,2500	,63867
Yapıların dış cephe kaplamaları	20	1,00	3,00	2,3000	,65695
Yapı-sokak ilişkisi	20	1,00	4,00	2,3500	,74516
Taşıtlar	20	1,00	3,00	1,4000	,59824
Hareketli X Sakin	20	2,00	4,00	2,5000	,68825
Düzenli X Düzensiz	20	1,00	4,00	2,4000	,75394
Anlaşılır X Karmaşık	20	1,00	4,00	2,5500	,82558
Çekici X İtici	20	1,00	3,00	2,5000	,76089
Ferah X Sıkışık	20	1,00	4,00	2,4000	,75394
Bakımlı X Bakımsız	20	1,00	4,00	2,3500	,67082
Canlı X Monoton	20	1,00	4,00	2,0000	,72548
Sokakların kent kimliğine katkısına göre puanı	20	1,00	5,00	3,1500	,87509

Çankaya Caddesi uzman anketine göre en yüksek ortalama değeri 3,55 puan ile “Bitkisel materyaller”, en düşük ortalama değeri ise 1,4 puan ile “Taşıtlar” almıştır.

Sakarya Caddesi için yapılan değerlendirmelerin ortalama değerleri ve standart sapmaları aşağıdaki çizelgede verilmiştir (Çizelge 4.66.).

Çizelge 4.66. Sakarya Caddesi uzman kişilerin anket verileri

SAKARYA CADDESİ					
	Anket Sayısı	Minimum Değer	Maksimum Değer	Ortalama Değer	Standart Sapma
Tarihi binalar	20	2,00	5,00	3,8500	,67082
Sokak dokusu	20	2,00	5,00	3,3000	,65695
Yapısal donatılar	20	2,00	4,00	2,7000	,65695
Bitkisel materyaller	20	2,00	3,00	2,6500	,48936
Yapılardaki eklentiler	20	2,00	4,00	2,6000	,68056
Yapıların dış cephe kaplamaları	20	2,00	4,00	2,9000	,64072
Yapı-sokak ilişkisi	20	2,00	4,00	2,6500	,58714
Taşıtlar	20	1,00	4,00	1,5000	,82717
Hareketli X Sakin	20	2,00	4,00	2,4000	,68056
Düzenli X Düzensiz	20	1,00	4,00	2,6500	,67082
Anlaşılır X Karmaşık	20	1,00	4,00	2,8500	,87509
Çekici X İtici	20	2,00	4,00	2,9500	,68633
Ferah X Sıkışık	20	1,00	4,00	2,7500	,85070
Bakımlı X Bakımsız	20	2,00	4,00	3,0500	,75915
Canlı X Monoton	20	1,00	4,00	2,4500	,75915
Sokakların kent kimliğine katkısına göre puan	20	2,00	4,00	3,4000	,59824

Sakarya Caddesi uzman anketine göre en yüksek ortalama değeri 3,85 puan ile “Tarihi binalar”, en düşük ortalama değeri ise 1,5 puan ile “Taşıtlar” almıştır.

Fevzi Çakmak Caddesi için yapılan değerlendirmelerin ortalama değerleri ve standart sapmaları aşağıdaki çizelgede verilmiştir (Çizelge 4.67.).

Çizelge 4.67. Fevzi Çakmak Caddesi uzman kişilerin anket verileri

FEVZİ ÇAKMAK CADDESİ					
	Anket Sayısı	Minimum Değer	Maksimum Değer	Ortalama Değer	Standart Sapma
Tarihi binalar	20	1,00	5,00	1,8500	,98809
Sokak dokusu	20	1,00	4,00	2,4000	,68056
Yapısal donatılar	20	1,00	3,00	1,9500	,60481
Bitkisel materyaller	20	1,00	3,00	1,8500	,58714
Yapılardaki eklentiler	20	1,00	2,00	1,4000	,50262
Yapıların dış cephe kaplamaları	20	1,00	3,00	1,5000	,60698
Yapı-sokak ilişkisi	20	1,00	4,00	2,0000	,72548
Taşıtlar	20	1,00	2,00	1,2500	,44426
Hareketli X Sakin	20	1,00	3,00	2,0000	,45883
Düzenli X Düzensiz	20	1,00	4,00	1,6000	,75394
Anlaşılır X Karmaşık	20	1,00	4,00	1,8500	,81273
Çekici X İtici	20	1,00	3,00	1,5500	,60481
Ferah X Sıkışık	20	1,00	4,00	2,0500	,75915
Bakımlı X Bakımsız	20	1,00	3,00	1,3500	,58714
Canlı X Monoton	20	1,00	3,00	1,7500	,55012
Sokakların kent kimliğine katkısına göre puanı	20	1,00	3,00	1,5000	,60698

Fevzi Çakmak Caddesi uzman anketine göre en yüksek ortalama değeri 2,4 puan ile “Sokak dokusu”, en düşük ortalama değeri ise 1,25 puan ile “Taşıtlar” almıştır.

Yapılan uzman anketleri sonuçlarına göre algısal durum, olumlu/olumsuz etki veren ögeler, duyumsal değerlendirme ve kent kimliğine katkısı yönünden en yüksek sokak 1629. Sokak olarak belirlenmiştir. İkinci olarak Sakarya Caddesi, üçüncü olarak Çankaya Caddesi, dördüncü olarak 1602. Sokak ve son olarak Fevzi Çakmak Caddesi olmak üzere uzman görüşüne dayalı sıralama oluşturulmuştur (Çizelge 4.68.).

Çizelge 4.68. Uzman anketi sonuçlarının ortalama değerleri

AYDIN VEYSİPAŞA MAHALLESİNİN KENT KİMLİĞİNE ETKİSİ			1602. SOKAK	1629. SOKAK	ÇANKAYA CADDESİ	SAKARYA CADDESİ	FEVZİ ÇAKMAK CADDESİ
Algısal Durum (a)	Tarihi Binalar	Kolay Algılanıyor (5)	3,75	4	3	3,85	1,85
	Sokak Dokusu	Zor Algılanıyor (1)	3	3,9	2,95	3,3	2,4
Olumlu/Olumsuz Etki Veren Öğeler (b)	Yapısal Donatılar (kent mobilyaları, elektrik direk ve telleri, reklam panoları)		2,35	3,45	2,3	2,7	1,95
	Bitkisel Materyaller		1,6	2,45	3,55	2,65	1,85
	Yapılardaki Eklentiler		2,15	3,2	2,25	2,6	1,4
	Yapıların Dış Cephe Kaplamaları		2,2	3,55	2,30	2,9	1,5
	Yapı-Sokak İlişkisi		2,1	3,3	2,35	2,65	2
	Taşıtlar		1,15	1,85	1,4	1,5	1,25
Duyumsal Değerlendirme (c)	Hareketli (5) - Sakin (1)		2,6	2,7	2,5	2,4	2
	Düzenli (5) - Düzensiz (1)		1,75	3	2,4	2,65	1,6
	Anlaşılır (5) - Karmaşık (1)		1,95	3,3	2,55	2,85	1,85
	Çekici (5) - İtici (1)		2	3,5	2,5	2,95	1,55
	Ferah (5) - Sıkışık (1)		2,2	3,1	2,4	2,75	2,05
	Bakımlı (5) - Bakımsız (1)		2,4	3,65	2,3	3,05	1,35
	Canlı (5) - Monoton (1)		2	2,65	2	2,45	1,75
Sokakları kent kimliğine katkısına göre puanlayınız. (d)			2,5	4,35	3,15	3,4	1,5

4.4. Fiziksel-Yaşamsal Analiz Formlarından Elde Edilen Bulguların Tartışılması

1602. Sokak, 1629. Sokak, Çankaya Caddesi, Sakarya Caddesi ve Fevzi Çakmak Caddesi'nin fiziksel-yaşamsal analizlerinden elde edilen bulguların değerlendirmeleri her sokak için ayrı başlıklar altında incelenerek aşağıda verilmiştir.

4.4.1. 1602. Sokak'ın Tartışılması

Sokaktaki % 20 eğim sürekli bir artış halinde olduğu için, insanlara yürüme zorluğu oluşturmaktadır. Sokak içinde toplanma noktaları, güvenli-giriş çıkış noktaları ve bekleme noktalarının bulunmaması olası bir doğal afet, yangın gibi durumlarda güvenlik sorunu oluşturabilir.

Sokaktaki yapılardan “Aydın Ticaret Odası”, “Efeler Kent Belleği Araştırma Merkezi” ve “Atike Hanım Çeşme ve Sebili” restorasyon çalışmaları ile yenilenmiştir. “Aydın Ticaret Odası'nın” restorasyonu tamamlanarak sahip olduğu tarihi kimlik ortaya çıkartılmıştır. Yapının dış cephesinde kullanılan boya rengi, ahşap ve taş malzemeler birbirleri ile uyumlu bulunmuştur. Yapının sokak dokusuyla uyumlu olduğu görülmüştür. “Efeler Kent Belleği Araştırma Merkezi'nin” restorasyon çalışmasında, oldukça dikkat çekici ve tarihi dokuyla uyumlu bulunmayan sarı boya rengi ve alçı lentolar kullanılmıştır. Dış cephesinde hiç taş kullanılmaması da yapının tarihi dokusuyla örtüşmemektedir. Yapının sokak dokusuyla uyumlu olmadığı sokak bütününde çok fazla dikkat çektiği görülmüştür. “Atike Hanım Çeşme ve Sebili'nin” restorasyon çalışmasında ise, yapının tarihi dokusuyla uyumlu bulunmayan bir sıva malzemesi kullanılmış ve taş detaylarına oldukça az yer verilmiştir. Yapının sokak dokusuyla uyumlu olmadığı görülmüştür.

Sokak içinde yol ağaçlaması bulunmamaktadır. Yeşil doku varlığı açısından zayıf bir sokaktır. Sokak içerisinde bulunan “Hukukçular Sitesi Önü Düzlüğü” sokak içerisinde bulunan kamuya tahsis tek yeşil alandır. 1.235 m² yüzölçümüne sahiptir.

Sokakta yaşlılar ve engelliler için özel bir rampa tasarlanmamıştır. Bu durum yaşlı ve engelli bireyler için günlük yaşamı zorlaştırmaktadır. Sokakta bulunan kaldırımların yükseklikleri uygun bulunmuştur. Sokaktaki hareketi belirlemek için yaya trafiği ve taşıt trafiği incelenmiştir. Yaya ve taşıt trafiği sokak içerisinde yoğun değildir. Yaya trafiğinin az olması nedeniyle sokak cansız ve hareketsizdir. Taşıt trafiğinin az olması ise yayalar açısından yolların güvenli ve emniyetli olmasını sağlamaktadır. Sokak içerisinde otopark bulunmamaktadır. Bu nedenle araçlar kaldırımlara park etmekte ve yolları daraltmaktadır.

Sokak içerisinde yeterli kent mobilyası bulunmamaktadır. Çöp kutularının, oturma birimlerinin ve yönlendirme levhalarının sayılarının artırılması gerekmektedir. Aydınlatma elemanlarının varlığı yeterli bulunmuştur.

Sokağın zemin döşemesinin beton parke olması tarihi dokuyla kısmen uyum sağlamaktadır. Zemin dokusu nedeniyle araçlar yokuşları daha rahat çıkabilmektedir ve yüksek hız yapılmasına engel olmaktadır. “Aydın Ticaret Odası’nın” önü kısmen asfalt kaplamadır. Bu zemin yapısı sokak dokusuyla uyum sağlamamaktadır. Sokak içerisinde özel planlanmış bir drenaj kanalı yoktur. Yol kenarlarında oluk şeklinde sokakta boydan boya uzanan bir drenaj hattı oluşturulmuştur. Ayrıca yol ortasında ızgara şeklinde su tahliyesini sağlayan kanallar oluşturulmuştur. Ancak bu hat ve ızgaralar suyun tahliyesini sağlamada yeterli görünmemektedir.

Sokakta görsel algılamayı engelleyen yapısal elemanlar bulunmamaktadır. Bu sayede sokağın algılanması daha kolaylaşmaktadır.

4.4.2. 1629. Sokak’ın Tartışılması

Sokaktaki % 15 eğim sürekli bir artış halinde olmadığı, kademeli olarak yükseldiği için, insanlara herhangi bir yürüme zorluğu oluşturmamaktadır. Sokak içinde toplanma noktaları, güvenli-giriş çıkış noktaları ve bekleme noktalarının bulunmaması olası bir doğal afet, yangın gibi durumlarda güvenlik sorunu oluşturabilir.

Sokaktaki yapılardan “Gümrükönü Hamamı”, “Nasuh Paşa Külliyesi” ve “Zincirli Han Otel” restorasyon çalışmaları ile yenilenmiştir. “Gümrükönü Hamamı’nın” restorasyon çalışmasında tarihi doku tamamen kaybedilerek sıva malzemeyle kaplanarak beyaz renge boyanmıştır. Dış cephesinde hiç taş kullanılmaması hamamın yanındaki “Nasuh Paşa Külliyesi” ile arasındaki uyumu bozmaktadır. Yapının sokak dokusu ile uyumlu olmadığı sokak bütünündeki geneli taşla kaplı yapılarla bir bütünlük sağlayamadığı görülmüştür. “Nasuh Paşa Külliyesi’nin” restorasyonu tamamlanarak sahip olduğu tarihi doku ortaya çıkartılmıştır. Yapının dış cephesinde kullanılan moloz taş ve kırma taş malzemeleri birbirleriyle uyumlu bulunmuştur. Yapının sokak dokusuyla uyumlu olduğu görülmüştür. “Zincirli Han Otel” restorasyonu tamamlanarak sahip olduğu tarihi doku ortaya çıkartılmıştır. Yapının dış cephesinde kullanılan moloz taş, kırma taş ve doğal taş malzemeleri birbirleriyle uyumlu bulunmuştur. Yapının sokak dokusuyla uyumlu olduğu görülmüştür.

Sokaktaki yapılardan “Cemal Bey Hamamı” ve “Çiftçilerin Evi’ne” herhangi bir restorasyon çalışması yapılmamıştır. Bu yapılar zarar görmüştür ve kullanılmamaktadır.

Sokak içinde yol ağaçlaması bulunmaktadır. Yeşil doku varlığı açısından zayıf bir sokaktır. Sokak içerisinde kamuya tahsis yeşil alan bulunmamaktadır.

Sokakta yaşlılar ve engelliler için özel bir rampa tasarlanmamıştır. Bu durum yaşlı ve engelli bireyler için günlük yaşamı kolaylaştırmaktadır. Sokaktaki hareketi belirlemek için yaya trafiği ve taşıt trafiği incelenmiştir. Sokakta bulunan kaldırımların yükseklikleri uygun bulunmuştur. Yaya ve taşıt trafiği sokak içerisinde yoğun değildir. Yaya trafiğinin az olması nedeniyle sokak cansız ve hareketsizdir. Taşıt trafiğinin az olması ise yayalar açısından yolların güvenli ve emniyetli olmasını sağlamaktadır. Sokak içerisinde otopark bulunmamaktadır. Bu nedenle araçlar kaldırımlara park etmekte ve yolları daraltmaktadır.

Sokak içerisinde yeterli kent mobilyası bulunmamaktadır. Çöp kutularının, oturma birimlerinin ve yönlendirme levhalarının sayılarının artırılması gerekmektedir. Aydınlatma elemanlarının varlığı yeterli bulunmuştur.

Sokağın zemin döşemesinin beton parke olması tarihi dokuyla kısmen uyum sağlamaktadır. Zemin dokusu nedeniyle araçlar yokuşları daha rahat çıkabilmektedir ve yüksek hız yapılmasına engel olmaktadır. Sokak içerisinde özel planlanmış bir drenaj kanalı yoktur. Yol ortasında oluk şeklinde sokakta boydan boya uzanan bir drenaj hattı oluşturulmuştur. Ayrıca yol ortasında ızgara şeklinde su tahliyesini sağlayan kanallar oluşturulmuştur. Ancak bu hat ve ızgaralar suyun tahliyesini sağlamada yeterli görünmemektedir.

Sokakta görsel algılamayı engelleyen yapısal elemanlar bulunmamaktadır. Bu sayede sokağın algılanması daha kolaylaşmaktadır.

4.4.3. Çankaya Caddesi'nin Tartışılması

Caddedeki % 5 eğim insanlara herhangi bir yürüme zorluğu oluşturmamaktadır. Sokak içinde toplanma noktaları, güvenli-giriş çıkış noktaları ve bekleme noktalarının bulunmaması olası bir doğal afet, yangın gibi durumlarda güvenlik sorunu oluşturabilir.

Caddedeki yapılardan “Efeler Konağı”, “Köprülü Veysipaşa Mahallesi Kültür ve Sanat Evi” restorasyon çalışmaları ile yenilenmiştir. “Efeler Konağı'nın” restorasyon çalışmasında tarihi dokuyla uyumlu bulunmayan dikkat çekici sarı boya

rengi ve alçı lentolar kullanılmıştır. Dış cephesinde hiç taş kullanılmaması aynı caddede bulunan “Cihanoğlu Camii” ile arasındaki uyumu bozmaktadır. Yapının cadde dokusu ile uyumlu olmadığı görülmüştür. “Köprülü Veysipaşa Mahallesi Kültür ve Sanat Evi'nin” restorasyon çalışmasında tarihi dokuyla uyumlu bulunmayan dikkat çekici kiremit rengi boya ve alçı lentolar kullanılmıştır. Dış cephesinde hiç taş kullanılmaması aynı caddede bulunan “Cihanoğlu Camii” ile arasındaki uyumu bozmaktadır. Yapının cadde dokusu ile uyumlu olmadığı görülmüştür.

Caddedeki yapılardan “Cihanoğlu Camii'sinde” bir restorasyon çalışması yapılmamıştır. Bu yapı uzun yıllardır kullanılmaya devam etmektedir.

Cadde içinde yol ağaçlaması bulunmaktadır. Yeşil doku varlığı açısından zengin bir caddedir. Caddede bulunan ağaçların büyük bir kısmı anıt ağaç niteliğindedir. Bu anıt ağaçlar “*Pinus pinea*” ağaçlarıdır.“Asiye Bilvar Parkı” cadde içerisinde bulunan kamuya tahsis tek yeşil alandır. 475 m² yüzölçümüne sahiptir.

Sokakta yaşlılar ve engelliler için özel bir rampa tasarlanmamıştır. Bu durum yaşlı ve engelli bireyler için günlük yaşamı zorlaştırmaktadır. Sokakta bulunan kaldırımların yükseklikleri uygun bulunmuştur. Sokaktaki hareketi belirlemek için yaya trafiği ve taşıt trafiği incelenmiştir. Yaya ve taşıt trafiği sokak içerisinde yoğun değildir. Yaya trafiğinin az olması nedeniyle sokak cansız ve hareketsizdir. Taşıt trafiğinin az olması ise yayalar açısından yolların güvenli ve emniyetli olmasını sağlamaktadır. Sokak içerisinde otopark bulunmamaktadır. Bu nedenle araçlar kaldırımlara park etmekte ve yolları daraltmaktadır.

Sokak içerisinde yeterli kent mobilyası bulunmamaktadır. Çöp kutularının, oturma birimlerinin ve yönlendirme levhalarının sayılarının artırılması gerekmektedir. Aydınlatma elemanlarının varlığı yeterli bulunmuştur.

Sokağın zemin döşemesinin beton parke olması tarihi dokuyla kısmen uyum sağlamaktadır. Zemin dokusu araçların yüksek hız yapılmasına engel olmaktadır. Sokak içerisinde özel planlanmış bir drenaj kanalı yoktur. Yol kenarlarında oluk şeklinde sokakta boydan boya uzanan bir drenaj hattı oluşturulmuştur. Ayrıca yol ortasında ızgara şeklinde su tahliyesini sağlayan kanallar oluşturulmuştur. Ancak bu hat ve ızgaralar suyun tahliyesini sağlamada yeterli görünmemektedir.

Sokakta görsel algılamayı engelleyen yapısal elemanlar bulunmamaktadır. Bu sayede sokağın algılanması daha kolaylaşmaktadır.

4.4.4. Sakarya Caddesi'nin Tartışılması

Caddedeki % 5 eğim insanlara herhangi bir yürüme zorluğu oluşturmamaktadır. Sokak içinde toplanma noktaları, güvenli-giriş çıkış noktaları ve bekleme noktalarının bulunmaması olası bir doğal afet, yangın gibi durumlarda güvenlik sorunu oluşturabilir.

Caddedeki yapılardan “Üveys Paşa Camii ve “Eyüp Şahin'in Evi” restorasyon çalışmaları ile yenilenmiştir. “Üveys Paşa Camii'nin” restorasyon çalışmasında tarihi doku tamamen kaybedilerek sıva malzemeye kaplanarak beyaz renge boyanmıştır. Yapının tarihi doku ile uyumlu olmadığı görülmüştür. “Eyüp Şahin'in Evi'nin” restorasyon çalışmasında dış cephede kullanılan boya renginin yapının tarihi dokusuna zarar verecek ölçüde uyumsuz olduğu görülmüştür. Yapının tarihi doku ile uyumlu olmadığı görülmüştür.

Cadde içinde yol ağaçlaması bulunmaktadır. Yeşil doku varlığı açısından zayıf bir caddedir. Caddede bulunan yol ağaçlamasında kullanılan ağaç türleri “*Robinia pseudoacacia*”, “*Platanus orientalis*”, “*Morus alba*” ağaçlarıdır. “Üveys Paşa Camii'nde” yeşil alan kamuya tahsis tek yeşil alandır.

Caddede yaşlılar ve engelliler için özel bir rampa tasarlanmamıştır. Caddede eğim oranı yüksek olmadığından yaşlı ve engelli bireyler için, günlük yaşamı zorlaştıracak bir durum oluşturmamaktadır. Sokakta bulunan kaldırımların yükseklikleri uygun bulunmuştur. Caddedeki hareketi belirlemek için yaya trafiği ve taşıt trafiği incelenmiştir. Yaya ve taşıt trafiği sokak içerisinde yoğun değildir. Yaya trafiğinin az olması nedeniyle cadde cansız ve hareketsizdir. Taşıt trafiğinin az olması ise yayalar açısından yolların güvenli ve emniyetli olmasını sağlamaktadır. Cadde içerisinde otopark bulunmamaktadır. Bu nedenle araçlar kaldırımlara park etmekte ve yolları daraltmaktadır.

Cadde içerisinde yeterli kent mobilyası bulunmamaktadır. Çöp kutularının, oturma birimlerinin ve yönlendirme levhalarının sayılarının artırılması gerekmektedir. Oturma birimleri yalnızca “Üveys Paşa Camii'nin” içinde bulunmaktadır. Aydınlatma elemanlarının varlığı yeterli bulunmuştur.

Caddenin zemin döşemesinin beton parke olması tarihi dokuyla kısmen uyum sağlamaktadır. Zemin dokusu araçların yüksek hız yapılmasına engel olmaktadır. Cadde içerisinde özel planlanmış bir drenaj kanalı yoktur. Yol kenarlarında oluk şeklinde caddede boydan boya uzanan bir drenaj hattı oluşturulmuştur. Ayrıca yol ortasında ızgara şeklinde su tahliyesini sağlayan kanallar oluşturulmuştur. Ancak bu hat ve ızgaralar suyun tahliyesini sağlamada yeterli görünmemektedir.

Caddede görsel algılamayı engelleyen yapısal elemanlar bulunmamaktadır. Bu sayede caddenin algılanması daha kolaylaşmaktadır.

4.4.5. Fevzi Çakmak Caddesi'nin Tartışılması

Caddedeki % 10 eğim insanlara herhangi bir yürüme zorluğu oluşturmamaktadır. Sokak içinde toplanma noktaları, güvenli-giriş çıkış noktaları ve bekleme noktalarının bulunmaması olası bir doğal afet, yangın gibi durumlarda güvenlik sorunu oluşturabilir.

Caddedeki tarihi konak ve evler ile “Mustafa Kocabaş'ın” evinde herhangi bir restorasyon çalışması yapılmamıştır. Bu yapılar terkedilmiş bir görünüme sahiptir ve kullanılmamaktadır. Yapıların dış cepheleri tahrip olmuştur ve harabe görünümündedir. Bu yapılar sokak dokusunu bozmakta ve tarihi doku yerine terkedilmiş, ıssız ve güvensiz bir izlenim oluşturmaktadır.

Cadde içinde yol ağaçlaması ve kamuya tahsis yeşil alan bulunmamaktadır. Cadde yeşil dokudan yoksundur.

Caddede yaşlılar ve engelliler için özel bir rampa tasarlanmamıştır. Caddede eğim oranı yüksek olmadığından yaşlı ve engelli bireyler için, günlük yaşamı zorlaştıracak bir durum oluşturmamaktadır. Sokakta bulunan kaldırımların yükseklikleri uygun bulunmuştur. Caddedeki hareketi belirlemek için yaya trafiği ve taşıt trafiği incelenmiştir. Yaya ve taşıt trafiği sokak içerisinde yoğun değildir. Yaya trafiğinin az olması nedeniyle cadde cansız ve hareketsizdir. Taşıt trafiğinin az olması ise yayalar açısından yolların güvenli ve emniyetli olmasını sağlamaktadır. Cadde içerisinde otopark bulunmamaktadır. Bu nedenle araçlar kaldırımlara park etmekte ve yolları daraltmaktadır.

Cadde içerisinde yeterli kent mobilyası bulunmamaktadır. Çöp kutularının ve yönlendirme levhalarının sayılarının artırılması gerekmektedir. Cadde içinde hiç oturma birimi bulunmamaktadır. İnsanların soluklanacağı dinlenme mekanlarının bulunmaması caddenin cansız bir görünüme sahip olmasına ve insan yoğunluğunun az olmasına neden olmaktadır. Aydınlatma elemanlarının varlığı yeterli bulunmuştur.

Caddenin zemin döşemesinin beton parke olması tarihi dokuyla kısmen uyum sağlamaktadır. Zemin dokusu araçların yüksek hız yapılmasına engel olmaktadır. Cadde içerisinde özel planlanmış bir drenaj kanalı yoktur. Yol kenarlarında oluk şeklinde caddede boydan boya uzanan bir drenaj hattı oluşturulmuştur. Ayrıca yol

ortasında ızgara şeklinde su tahliyesini sağlayan kanallar oluşturulmuştur. Ancak bu hat ve ızgaralar suyun tahliyesini sağlamada yeterli görünmemektedir.

Yapılarda bakımsızlık sonucu oluşmuş yabancı ot ve çalılar ile yapıların içlerine bırakılmış harabe eşyalar ve çöpler görsel algılamayı engelleyen etmenlerdir. Bu etmenler yapıların dokusuna zarar vermekte ve algılanmasını güçleştirmektedir.

4.5. Anket Çalışmalarından Elde Edilen Bulguların Tartışılması

Mahallede yaşayan bireylere yöneltilen anket sorularına verilen cevaplar doğrultusunda, uzun zamandır bu mahallede yaşayan insanların burada yaşamaktan memnun olduğu ancak yaşadıkları sokakların fiziksel, görsel açıdan değişmesini istedikleri görülmüştür. İnsanlar, yaşadıkları sokaklardan memnun olsalar dahi mahallenin yenilenmesi, restorasyon ve kentsel dönüşüm çalışmalarına olumlu bakmaktadır. Yapılan analizler ile anketler değerlendirildiğinde bakımsız ve eskimiş durumdaki mahallenin restorasyon çalışmalarıyla yenilenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. İnsanların yaşadıkları sokaklarda oturma/çalışma süreleriyle korunması gereken yapılar olup olmadığı değerlendirildiğinde mahallede uzun süredir oturan/çalışan insanların, mahallede korunması gereken önemli yapılar olduğunu düşündükleri görülmüştür. Elde edilen verilere göre bir mekanda yaşama süresinin artması sonucunda insanlarda o mekanla ilgili aidiyetlik duygusunun arttığı görülmüştür. Bu bağlamda insanların yaşadıkları mekana aidiyetlik hissettikleri ve yaşadıkları yerde bulunan tarihi yapıların önemini farkında oldukları görülmüştür. İnsanların mahallede yaşama süreleri fazlalaştıkça, yaşadıkları sokağın Aydın kent kimliğine etki etme durumunun da arttığı görülmüştür. Mahallede geçirilen sürenin uzaması bu bölgede yaşayan insanların çevrelerinde bulunan yapılarla ilgili ayrıntılı bilgi sahibi olmasına imkan sağlamıştır. Yapıların geçmişleri hakkında sahip oldukları bilgiler bu yapıların kent kimliğinde önemli rol oynayacağını düşünmelerine sebep olmuştur. İnsanların yaşadıkları sokaklarda en çok ilgisini çeken yapıların tarihi yapılar olduğunu söylemeleri ve bu yapıların korunması gerektiğini düşünmeleri insanların koruma bilincine sahip olduklarını, tarihi doku ve yaşanmışlıkları önemsediklerini göstermektedir.

Mahallede yaşayan insanların büyük çoğunluğu mahallenin fiziksel yapısının yaşlı, engelli, çocuk gibi toplumun her kesiminden kişilere göre uygun olmadığını düşünmektedirler. Bunun nedeni mahallenin genel olarak eğimli yapıya sahip olması ve dik yollardan oluşması, engelli rampalarının bulunmaması, çocuklar için oyun ve park alanlarının yetersiz olması olarak saptanmıştır.

İnsanlar mahallenin eski ve bakımsız olması, yeterli yeşil alan ve parkın bulunmaması, otopark alanlarının olmaması gibi sorunlardan dolayı kentsel dönüşüm ve yenileme çalışmalarının yapılmasını istemektedirler.

Anket verileri sonucunda yapılan korelasyon ve regresyon analizlerine göre, bağımsız değişken olarak belirlenen yaş, eğitim ve mahallede yaşama süreleri ile korelasyon ve regresyonu mümkün olan anket sorularından elde edilen veriler sonucu yaş ile bireylerin yaşadıkları sokağın fiziksel açıdan değişmesi değerlendirildiğinde bireylerden en çok 40-64 yaş aralığında olanların değişimi istedikleri görülmüştür. En yaşlı grupta yer alan 65 yaş üstü bireylerin ise büyük çoğunluğu değişim istememektedir. Bu regresyondan elde edilen veriler doğrultusunda yaş oranı azaldıkça mahallenin fiziksel yapısında değişim isteğinin arttığı sonucuna varılmıştır. İnsanların yaş oranı arttıkça yaşadıkları sokağın kent kimliğine etkisinin fazlalaştığını düşündükleri görülmüştür. Buna göre insanların yaşlandıkça tarihi doku hakkında bilinç düzeylerinin arttığı sonucuna varılmıştır.

Peyzaj mimarlığı anabilim dalında uzman olan kişiler ile yapılan uzman anketinden elde edilen veriler doğrultusunda Aydın kent kimliğine katkısı en yüksek olabilecek sokak/cadde 1629. Sokak olarak belirlenmiştir. Bu sokağı sırasıyla Sakarya Caddesi, Çankaya Caddesi, 1602. Sokak ve Fevzi Çakmak Caddesi izlemiştir. İçinde barındırdığı tarihi yapıların önemi ve algısal durumları incelendiğinde 1629. Sokağın Aydın kent kimliğine katkısının çok yüksek olduğu görülmüştür. Yapılan restorasyon çalışmalarının bu sokağı daha da ön plana çıkardığı görülmüştür. Diğer sokak/caddelerin de Aydın kent kimliği üzerinde etki oluşturabilecek potansiyeli olduğu görülmüştür. Aydın Büyükşehir Belediyesi Veysipaşa Mahallesi için uzman olan kişilerden ve üniversiteden proje desteği alarak mahalle içerisinde sıkışmış halde bulunan tarihi yapıları restore ederek ön plana çıkarmalı, mahalledeki tüm mekanları birbirleriyle uyumlu hale getirerek net bir şekilde algılanması, mekanın tarihi dokusunun ve sokak dokusunun hafızada canlanabilecek şekilde hatırdaki kalması için çalışmalar yaparak Aydın kentinin kimliği oluşturulmalıdır.

5. SONUÇ

Bu bölümde çalışmayla ilgili varılan sonuçlara yer verilmiş ve öneriler getirilmiştir.

Her kentsel mekan tarih boyunca farklı kültürleri içinde barındırmıştır. Bu nedenle kentlerin kimlikleri özgün ve birbirlerinden farklı niteliklere sahiptir. Bazı kentler doğru politikalar izleyerek kimliklerini oluşturan tarihi dokuların devamlılığını sağlayabilmiş iken bazıları ise yanlış uygulamalar sonucu sahip oldukları özgün kimliklerini kaybetmiştir.

Aydın kentinden bahsedildiğinde insanların zihinlerinde kentin tarihi dokusunu ve kimliğini yansıtan öğeler canlanmamaktadır. Bunun nedeni kent kimliğini yansıtacak mekanların ön plana çıkarılamaması ve plansız yapılaşan kent merkezi içerisinde sıkışıp kalmasıdır.

Veysipaşa Mahallesi, Aydın kentinde mekansal anlamda kültürel devamlılığın sağlanamaması nedeniyle oluşan kimliksizlik sorununun çözümü için gerekli zengin tarihi dokuya sahip olan en eski yerleşim birimidir. Mahallenin yerleşim yapısı değerlendirildiğinde düzensiz ve sıkışık yapılaşma nedeniyle mahallenin sınırları içerisindeki önemli tarihi yapılar algılanamamaktadır. Yapılaşmanın düzensiz ve sıkışık olması, taşıtların yol kenarlarına park etmesi, yapıların bakımsızlığı algılanabilirliğin düşük olmasının temel sebepleridir.

Mahalle sınırları içerisindeki 1602. Sokak, 1629. Sokak, Çankaya Caddesi, Sakarya Caddesi ve Fevzi Çakmak Caddesi kent kimliğine en çok katkı sağlayacak tarihi yapıların içinde bulunduğu sokaklar olarak belirlenmiştir.

Peyzaj mimarlığı bakış açısıyla mahallenin sokak dokusu değerlendirildiğinde, zeminde kullanılan malzemelerin birbirleriyle uyumlu olmadığı görülmüştür. Mahallenin bazı kısımlarında asfalt zemin bazı kısımlarında ise beton parke kullanılmış olması estetik olarak göze hoş gelmemektedir. Zemin yapısı tarihi doku ve sokak dokusu ile uyum sağlamamaktadır. Zeminlere doğal taş malzeme döşenerek tarihi dokuyla daha uyumlu hale getirilebilir. Mahalle içerisinde bulunan yapıların dış cephe kaplamaları ve mimari yapısının da birbirleri ile uyum içerisinde olmadığı görülmüştür. Tarihi yapılar ile sokak dokusunun bütünleşmesi için alanında uzman kişilerle iş birliği içinde bir tasarım rehberi oluşturulmalıdır. Bu tasarım rehberi doğrultusunda mimari bakış açısıyla sokak dokusu yeniden planlanmalıdır. Mahalle genelinde kent mobilyaları yok denilecek kadar az sayıda bulunmaktadır. Bunlardan en sık görüleni aydınlatma birimleridir. Aydınlatma birimlerinden yalnızca 1629. Sokakta bulunanlar tarihi sokak dokusu ile uyumludur. Diğer aydınlatma birimleri sıradan görünümü ve yalnızca işlevseldir. Mahalledeki

kent mobilyalarının sayılarının artırılarak yeterli hale getirilmesi ve bütün aydınlatma birimlerinin tarihi sokak dokusuyla uyumlu olan tasarım ürünlerinden seçilmesi gerekmektedir. Mahallede bitkisel doku varlığı yeterli değildir. Mevcut bitkisel doku içerisinde yaşlı ağaçlar bulunmaktadır. Bu ağaçlar, belediye tarafından anıt ağaçlar olarak tescillendirilmelidir. Yol ağaçlamalarının yapıldığı sokaklar bulunsa da yapılan ağaçlamalar yeterli değildir. Mahalle genelinde yeşil alan sayısının ve bitkilendirme çalışmalarının artırılması gerekmektedir. Bitkilendirme çalışmaları yapılırken yöreye özgü bitkilerin kullanılmasına öncelik verilmelidir. Bu bitkilere örnek olarak, “*Ficus carica*”, “*Quercus coccifera*”, “*Laurus nobilis*”, “*Olea europea*” verilebilir. Yeşil alanların artırılması insanların ruhsal sağlığına olumlu etki sağlayacak ve yaz aylarının oldukça sıcak geçtiği Aydın kentinde mahalle içinde mikro klima etkisi oluşturacaktır. Bu sayede insanlar serinlemek amacıyla mahalleye gelmeyi tercih edebilirler. Böylelikle özellikle yaz aylarında mahalle sürekli ziyaret edilen ve canlı bir mekan haline getirilebilecektir.

Şehrin tarihi dokuya sahip en önemli bölgesi olan Veysipaşa Mahallesi'nin farklı bir algıyla zihinde kalması için belediyenin mimari bir anlayışla gece aydınlatmaları oluşturması mahalleyi ön plana çıkartacaktır. Bu aydınlatmada hava, su, toprak gibi temel elemanlar seçilip çatılar gökyüzünü sembolize eden mavi ile, bitkiler yeşil ile tarihi yapılar ve dini yapılar beyaz renk ile, geriye kalan binalar ise toprak rengi sarı ile vurgulanabilir. Böylelikle mahallede oluşturulacak farklı bir algı kent kimliğinin oluşmasında katkıda bulunabilecektir.

Sonuç olarak, mahalleye erişim olanaklarının artırılması, mahallenin güvenli, davetkar ve algılanabilir hale getirilmesi, yeme-içme, seyir, dinlenme ve oturma alanları, bakımlı yeşil alanların artırılması, yöresel ürünlerin satışının yapıldığı pasaj ve çarşı gibi mekanların kurulması, ulaşım olanaklarının artırılması, eğlence, kültürel aktivite gibi etkinliklerin yapılması, turizm ofisleri tarafından mahallenin reklam ve tanıtımlarının yapılması mahallenin Aydın halkı tarafından daha çok benimsenmesini ve ön plana çıkmasını sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

Amoruso, G. 2018. Putting Tradition into Practice: Heritage, Place and Design, Chapter:136, Milan.

Anonim, 2012. [<http://www.ozkirdeniz.com/wp-content/uploads/2012/08/fuar1.jpg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2013. [<https://www.nyhabitat.com/blog/wp-content/uploads/2013/10/westminster-london-houses-parliament-big-ben-thames-river.jpg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2015. [http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/09/01/126340/resimler/2015_02/23153255_okul_tarihcesi_yeni_5.jpg], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2016a. [https://s3.amazonaws.com/media.dpn/50959_eiffel_towerf.jpg], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2016b. [https://www.visit-hannover.com/var/storage/images/media/01-data-neu/bilder/hmtg/presse/messege1%C3%A4nde-hannover/12253031-1-ger-DE/Messege1%C3%A4nde-Hannover_image_full.jpg], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2017a. [http://peraasmatavan.com.tr/images/koleksiyon/k9vw2bxeesmp89ba72Deco_33147181.jpg], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2017b. [<http://galeri3.arkitera.com/var/albums/Haber-02/2017/07/04/kocaeli/kocaelisanayi%20copy.jpg.jpeg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2017c. [http://www.ox.ac.uk/sites/files/oxford/field/field_image_main/OxBanner_0.jpg], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2017d, [<http://www.logitrans.com.tr/uploads/planlama/istanbul-expo-center.jpg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2017e. [https://kongres-magazine.eu/wp-content/uploads/2017/11/antalya_turkey.jpg], Erişim Tarihi: 16.07.2018

Anonim, 2017f. [<https://kentstratejileri.files.wordpress.com/2017/10/kent-imgesi-yollar-kevin-lynch.jpg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018

- Anonim, 2017g. [<https://kentstratejileri.files.wordpress.com/2017/10/kent-imagesi-dugum-odak.jpg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Anonim, 2017h. [<https://kentstratejileri.files.wordpress.com/2017/10/kent-imagesi-bolgeler.jpg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Anonim, 2017i. [<https://kentstratejileri.files.wordpress.com/2017/10/kent-imagesi-isaret-ogeleri-landmarks-kevinlynch.jpg>]
- Anonim, 2017j [<https://kentstratejileri.files.wordpress.com/2017/10/kent-imagesi-sinirlar.jpg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Anonim, 2017k. [<https://www.europeanhealthinsurancecard.org.uk/the-warmest-winter-european-destinations/>], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Anonim, 2018a. [<https://static.politico.com/dims4/default/ddb87b4/2147483647/resize/1160x%3E/quality/90/?url=https%3A%2F%2Fstatic.politico.com%2Ffe9%2Fa2%2Fd28ef06d45d6818180989b3f8737%2Fhistoric-manchester01.jpg.jpg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Anonim, 2018b. [<http://portal.sanayigazetesi.com.tr/osbdetay/Bursa%20Nil%203%BCfer%20Organize%20Sanayi%20B%20C3%B6lgesi.htm>], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Anonim, 2018c. [[http://yazicioglugrup.com/contents/tprojedetay/118#prettyPhoto\[pp_gal\]/0/](http://yazicioglugrup.com/contents/tprojedetay/118#prettyPhoto[pp_gal]/0/)], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Anonim, 2018d. [<https://thumbnails.trvl-media.com/5Azbu8Zq8cK64xmmumu-e6c7tMw=/a.travelassets.com/mediavault.le/media/5f94c3f9603c4b5827f6c92e299cfe3eb715c7e0.jpeg>], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Anonim, 2018e. [http://aydinteknikeml.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/09/01/126340/icerikler/okulumuzun-kurulus-calsmalar-ve-egitim-sekli-itibariyle-tarihcesi_2666342.html?CHK=4a39c1a6553b15844dcc0128a900a220], Erişim Tarihi: 16.07.2018
- Arapkirlioğlu, K., Yener, Z. 1996. Avrupa Kentsel Şartı, **Kentliyim Dergisi**, 6: 100.
- Aslanoğlu, R.A. 1998. Kent, Kimlik ve Küreselleşme. Asa kitabevi, sy.14, Bursa.

- Aydemir, S., Beyazlı, D., Ökten, N., Öksüz, A., Sancar, C., Özyaba, M. ve Türk, Y. 2004. Kentsel Alanların Planlanması ve Tasarımı: Kentsel Tasarım ve Kent Planlama, Akademi Kitabevi, sy. 357, Trabzon.
- Aydemir, Ş. 2004. Kentsel Alanların Planlanması ve Tasarımı. Akademi Kitabevi, sy. 1, Trabzon.
- Tozduman, A., Aydın Güzelhisar'ın Sosyal ve İktisadi Durumu, 1992. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi (Basılmamış), İstanbul.
- Aydoğan, M. , 2001, Kent Kimliğinin Ortaya Çıkartılması Amacıyla Kentsel Tasarım Rehberlerinin Kullanımı Kemeraltı Örneği, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Baykara, T. 1966. XIX. Yüzyılda Aydın Eyaleti, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Lisans Tezi (Basılmamış), İstanbul.
- Bookchin, M. 1999. Kentsiz Kentleşme. Ayrıntı yayınları, İstanbul
- Castells, M. 1977. The Urban Question: A Marxist Approach. A. Sheridan, MIT Press, Cambridge.
- Davis, F. 1977. Moda Kültür ve Kimlik. Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Deniz, K. 2004. Konya'da Farklı Üç Kentsel Mekanda Kent Kimliği Üzerine Bir Araştırma. Selçuk Üniversitesi/Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya
- Ege Tecim ve Endüstri Büyük Kılavuzu-Aydın, 1937. İzmir.
- Erkan, R. 2002. Kentleşme ve Sosyal Değişme. Bilimadamı yayınları, İstanbul.
- Erkmen, B. 1990. Şehir Kimliği ve Şehir Mobilyası Üzerine. **Arredamento Dekorasyon Dergisi**, Cilt:17
- Erkut, G. 1995. Kentleşme Sürecinin Sosyolojik Boyutu, **Türkiye'de Kentleşmenin Sorunları Dizisi**, Cilt:7.
- Garnier, J. and Chabot, G. 1967. Urban Geography, John Wiley and sons inc, New York.

- Gökbel, A., Şölen, H. 1936. Aydın İli Tarihi Eski Zamanlardan Yunan İşgaline Kadar, Cilt: 1.
- Görer, N., Nevin, G., Tanju, G. 1993. Kent Kimliği, Koruma Planlar, Kentsel Tasarım ve Postmodernizm. **İkinci Kentsel Tasarım ve Uygulamalar Sempozyumu**, İstanbul.
- Güneş, G., 2012. Tarihsel Süreçte Aydın, T.C. Aydın Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Aydın.
- Hartshorn, T. A. 1992. Interpreting The City: An Urban Geography, John Willey and sons inc, New York.
- Hayta, Y. 2016. Kent Kültürü ve Değişen Kent Kavramı, **Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 5:165-184.
- İçduygu, A., Sirkeci, İ., 1999. Cumhuriyet Dönemi Türkiye'sinde Göç Hareketleri, European Business School London, Regent's College, İstanbul.
- İmar ve İskan Bakanlığı, 1973. 50 Yılda İmar ve Yerleşme 1923-1973, Ankara.
- İşbir, E. G. 1991. Şehirleşme ve Meseleleri Çevre, Mesken, Yönetim, Ankara.
- Jean, R. 1999. Kent ve Halk. Ütopya yayınları, s.9, Ankara.
- Karaaslan, Ç. 2010. Tarihi Kentler Kimliksizleşme Sorunu ve Bir Çözüm Yolu Olarak Kentsel Canlandırma Projeleri, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Kaya, A. T., Demir, Z., Ayengin, N. 2014. Konuralp Beldesinin Mekânsal Kimlik Değişimi. **Ormanlık Dergisi**, 10: 72-83.
- Kaya, E. 2007. Kentleşme ve Kentlileşme. Okutan yayıncılık, sy.8-10, İstanbul.
- Kaypak, Ş. 2010. Antakya'nın Kent Kimliği Açısından İrdelenmesi, **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 7:373-392
- Keleş, R. 1975. Kentleşme Politikası. İmge kitabevi, s.19, İstanbul.
- Keleş, R., 1987. Kentleşme ve Çevre Politikaları. **Şehirleşme ve Çevre Konferansı**, sy.75. TÇSV, Ankara.

- Keleş, R. 1996. Kentleşme politikası. İmge yayınları, Ankara.
- Kılıçaslan, Ç., Malkoç, E., Özkan, M., Tunçalp, G., Aydın, A., 2012. Kentsel Sit Yerleşimlerinde Dış Mekan Yaşantısının Değerlendirilmesi: Şirince Köyü, Selçuk, **Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi**, 2012,49:265-274.
- Kılıçaslan, Ç. Malkoç, E., Turel, H., 2008. Comparative Analysis of Traditional, Modern, and Renovated Streets in Physical, Visual, and Life Aspects; A Case Study on Buca District – Izmir. **Indoor and Build Environment**, 17;5:403–413.
- Kıray, M. 1981. **Toplumsal Değişme ve Kentleşme: Kentleşme Sürecinde Bütünleşme Sorunları ve Çözümleri Sempozyumu**, Ankara.
- Kışlalıoğlu, M. ve Berkes, F. 1993. Çevre ve Ekoloji, Remzi kitabevi, s.137, İstanbul.
- Köksal, Y., Sarı, S. 2014. Burdur Kent İmajının Yerel Halk ile Üniversite Öğrencileri Arasındaki Karşılaştırmalı Bir İncelemesi. **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 42: 279-288.
- Lynch, K. 1960. The Image Of The City. The MIT Press, Cambridge.
- Newbold, P., 1995. Statistics For Business and Economics, Fourth Edition, Prentice Hall International Editions, New Jersey, ISBN: 0-13-185554-9, pp. 867.
- Ocakçı, M. 1995. Şehir Kimliği ve Çevre İlişkileri. (Yayınlanmamış).
- Pak, Z.C., 2009. Peyzaj Unsurları Olarak Ağaçların Kentsel Mekan Kimliğinin Oluşumuna Etkisi, İstanbul.
- Schulz, N. 1984. Genius Logi, Towards A Phenomenology Of Architecture, Rizolli, New York.
- Tokmak, P. 2015. Çevresel İmgelerin Kent Kimliğine Etkisi:Müftü Deresi-Kurtuluş Meydanı Aksı Örneği, Mersin.
- Topçu, K. 2011. Kent Kimliği Üzerine Bir Araştırma: Konya Örneği. **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, 8: 1049-1072.
- Türkiye’de Vakıf Abideler ve Eski Eserler, Cilt:1, Ankara 1983.

- Uğur, A. 2003. Aydın Şehrinin Kuruluşu ve Gelişme Evreleri, **Coğrafi Bilimler Dergisi**, 1:41-62.
- Wirth, L. 2002. Bir Yaşam Biçimi Olarak Kentleşme; 20. yüzyıl kenti, İmge Yayınları, Ankara.
- Yörükhan, A. 1968. Şehir Sosyolojisinin Teorik Temelleri. İmar ve İskan Bakanlığı yayınları, Ankara
- Yücesoy, Ü. E., Gökbulut, Ö. 1999. Kentsel Tasarımda Mekansal Kimlik Tartışmaları Üzerine Bir Değerlendirme: Mekansal Kimliği Okumak, **1. Ulusal Kentsel Tasarım Kongresi**, sy. 71-76. MSÜ, İstanbul.
- Yüceşahin, M. M., Bayar. R., Özgür. E. M. 2004. Türkiye’de Şehirleşmenin Mekansal Dağılışı ve Değişimi. **Coğrafi Bilimler Dergisi**, 2: 16-17.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Nur ÖZER

Doğum Yeri ve Tarihi : Erzincan, 1993

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, 2012-2016

Yüksek Lisans Öğrenimi : Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, 2016-2018

Yabancı Diller : İngilizce

İLETİŞİM

E-Posta Adresi : nurozer1@hotmail.com

Tarih : 07/08/2018